



Crna Gora  
Glavni grad Podgorica  
Sekretarijat za sport

**STRATEGIJA  
RAZVOJA SPORTA  
GLAVNOG GRADA PODGORICE  
2025–2028.**

**Podgorica, novembar 2025.**

## SADRŽAJ

UVOD .....	5
1. PRAVNI OKVIR.....	6
2. DUGOROČNE POTREBE LOKALNOG STANOVNIŠTVA .....	10
3. METODOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE .....	12
3.1. Misija .....	14
3.2. Vizija .....	14
3.3. SWOT analiza.....	14
4. INFRASTRUKTURNI RAZVOJ SPORTA U GLAVNOM GRADU PODGORICA .....	16
4.1. Strateški značaj infrastrukturnih ulaganja.....	16
4.2. Pregled realizovanih i planiranih kapitalnih projekata.....	17
4.3. ValORIZACIJA postojećih kapaciteta.....	17
4.4. Sportski poligoni i rekreativne zone.....	18
4.5. Školski sport i dostupnost infrastrukture.....	18
5. POPIS I ANALIZA SPORTSKIH POVRŠINA U VLASNIŠTVU GLAVNOG GRADA .....	18
5.1. Identifikovani izazovi.....	19
5.2. Planirane aktivnosti i smjernice razvoja.....	19
5.3. Spisak sportskih terena i poligona u Glavnom gradu Podgorica.....	19
5.4. Pregled biciklističkih staza u Glavnom gradu – Tabela.....	21
5.5. Mjere i preporuke za upravljanje i unapređenje sportskih površina.....	23
5.6. SWOT analiza i Strateški ciljevi – sportske površine u vlasništvu Glavnog grada.....	24
6. ANALIZA I UNAPREĐENJE SPORTSKE INFRASTRUKTURE U VLASNIŠTVU „SPORTSKI OBJEKTI“ DOO .....	25
6.1. Sportski sadržaji u vlasništvu „Sportski objekti“ doo Podgorica.....	25
6.2. Predlozi za održavanje i unapređenje Sportske infrastrukture objekata kojima upravljaju DOO „SPORTSKI OBJEKTI“.....	30
6.3. SWOT analiza i Strateški ciljevi.....	31
6.4. Akcioni plan – Unapređenje sportske infrastrukture-„Sportski objekti“ doo.....	33
7. ANALIZA I UNAPREĐENJE ŠKOLSKOG I PREDŠKOLSKOG SPORTA U GLAVNOM GRADU.....	35
7.1. ANALIZA UPITNIKA ZA OSNOVNE ŠKOLE .....	35
7.1.1. Sportska infrastruktura u osnovnim školama .....	36
7.1.2. Kadrovi i nastava fizičkog vaspitanja.....	39
7.1.3. Učešće učenika u sportskim aktivnostima.....	40
7.1.4. Saradnja i potrebe.....	41
7.1.5. Inkluzija i pristupačnost za djecu s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama.....	43
7.1.6. Dodatne informacije.....	44

7.2. ANALIZA UPITNIKA ZA SREDNJE ŠKOLE .....	45
7.2.1. Opšti podaci o srednjim školama.....	45
7.2.2. Sportska infrastruktura u srednjim školama .....	46
7.2.3. Kadrovi i nastava fizičkog vaspitanja.....	49
7.2.4. Učešće učenika u sportskim aktivnostima.....	50
7.2.5. Saradnja i potrebe.....	51
7.2.6. Inkluzija i pristupačnost za djecu s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama.....	53
7.2.7. Dodatne informacije.....	54
7.3. ANALIZA UPITNIKA ZA PREDŠKOLSKE USTANOVE .....	54
7.3.1. Opšti podaci o predškolskim ustanovama.....	55
7.3.2. Postojeće stanje.....	55
7.3.3. Potrebe i mogućnosti.....	57
7.4 MJERE I PREPORUKE (OŠ, SŠ, VRTIĆI) .....	58
7.5 SWOT ANALIZA I STRATEŠKI CILJEVI (OŠ, SŠ, VRTIĆI) .....	60
7.6 AKCIONI PLAN (OŠ, SŠ, VRTIĆI) .....	61
8. ANALIZA REZULTATA NACIONALNIH SAVEZA I SPORTSKIH ORGANIZACIJA NA PODRUČJU GLAVNOG GRADA.....	62
8.1. Analiza dobijenih podataka od nacionalnih saveza.....	62
8.1.1. Prosječan broj članova u rukovodstvu i komisijama saveza.....	62
8.1.2. Rodna zastupljenost u rukovodstvu i komisijama saveza.....	64
8.1.3. Broj licenciranih sudija i procenat žena u Crnoj Gori i Podgorici.....	65
8.1.4. Broj registrovanih klubova u Crnoj Gori i Podgorici.....	67
8.1.5. Broj registrovanih takmičara i takmičarki.....	69
8.1.6. Broj licenciranih trenera i procenat žena.....	72
8.1.7. Broj registrovanih profesionalnih igrača.....	73
8.2. Sportske organizacije čiji je osnivač Glavni grad.....	74
8.2.1. Istorijat klubova čiji je osnivač Glavni grad.....	74
8.3. Mjere i preporuke .....	75
8.4. SWOT Analiza.....	78
8.5. Akcioni plan i Strateški ciljevi.....	80
9. SPORT OSOBA S INVALIDITETOM .....	81
9.1. Pregled trenutnog stanja inkluzivnog sporta.....	81
9.2. Strateški prioriteti.....	82
9.3. Sportska ponuda za OSI u Podgorici.....	82
9.4. Inkluzivna praksa u redovnim klubovima.....	83
9.5. Sport osoba s intelektualnim smetnjama.....	83
9.6. Ključne inkluzivne inicijative i takmičenja.....	83
9.7. Kvantitativni podaci.....	84
9.8. Identifikacija problema i prepreka za učešće.....	86
9.9. Predlozi za veće uključivanje osoba s invaliditetom i intelektualnim smetnjama u sport.....	87

9.10. Mjere i preporuke.....	88
9.11. SWOT analiza i Strateški ciljevi .....	89
9.12. Akcioni plan.....	90
10. ZAŠTITA INTEGRITETA SPORTA.....	92
10.1. Analiza trenutnog stanja.....	92
10.2. Analiza problema.....	92
10.3. Mjere i preporuke.....	92
10.4. Strateški ciljevi.....	94
10.5. SWOT analiza.....	94
10.6. Akcioni plan.....	95
11. SPORTSKA REKREACIJA – SPORT ZA SVE .....	96
11.1. Analiza stanja rekreativnog sporta u Podgorici.....	97
11.2. Identifikovani problemi i izazovi.....	98
11.3. Oblici i lokacije rekreativnih aktivnosti.....	98
11.4. SWOT analiza u Strateški ciljevi.....	101
11.5. Akcioni plan.....	102
12. MEĐUNARODNA SARADNJA .....	103
12.1. Akcioni plan – Erasmus+ i međunarodna saradnja.....	104
12.2. SWOT analiza i Strateški ciljevi – Međunarodna saradnja.....	104
12.3. Tabela pregled akcionog plana Erasmus+ i međunarodna saradnja.....	106
13. MONITORING I EVALUACIJA STRATEGIJE .....	106
ZAKLJUČAK .....	108
Literatura i Pravni akti.....	110

## UVOD

Fizička aktivnost podrazumijeva svaki oblik pokreta koji nastaje kontrakcijom skeletnih mišića i koji rezultira povećanom potrošnjom energije u odnosu na stanje mirovanja. Prema definiciji Svjetske zdravstvene organizacije (SZO), minimalni nivo fizičke aktivnosti neophodan za očuvanje zdravlja i prevenciju hroničnih nezaraznih bolesti iznosi 30 minuta umjerene fizičke aktivnosti dnevno za odrasle, dok se za djecu i mlade preporučuje najmanje 60 minuta dnevno. Ipak, rezultati globalnih istraživanja SZO ukazuju na zabrinjavajuće trendove – čak 23% odrasle populacije i 81% djece i mladih u svijetu ne ispunjavaju preporučeni minimum fizičke aktivnosti. Kako bi se odgovorilo na ovaj izazov, SZO je usvojila Globalni akcioni plan za fizičku aktivnost 2018–2030, s opštim ciljem da se do 2030. godine fizička neaktivnost smanji za najmanje 15% u svim starosnim grupama. U okviru ovog plana definisana su četiri ključna strateška područja djelovanja: razvoj aktivnih zajednica, obezbjeđivanje aktivnog okruženja, podsticanje aktivnog načina života i uspostavljanje održivih sistema koji omogućavaju i podržavaju fizičku aktivnost u svakodnevnom životu.

Fizička neaktivnost predstavlja četvrti vodeći faktor rizika za globalnu smrtnost, odmah nakon povišenog krvnog pritiska, pušenja i povišenog nivoa šećera u krvi, dok se prekomjerna tjelesna masa i gojaznost nalaze na petom mjestu. Razlozi za bavljenje fizičkom aktivnošću variraju u zavisnosti od pola i starosne dobi, ali je njen pozitivan uticaj univerzalan – fizička aktivnost poboljšava fizičko i mentalno zdravlje, doprinosi boljem opštem stanju organizma i značajno unapređuje kvalitet života.

Zbog toga, fizičko vježbanje i sport, kao sastavni i nezamjenjivi dio zdravog i održivog društva, zahtijevaju strateški pristup, sistemsko planiranje i kontinuiranu podršku.

Glavni grad Podgorica je bio prvi grad u Crnoj Gori koji je, u skladu sa Zakonom o sportu, izradio Program razvoja sporta na lokalnom nivou. Ovaj dokument predstavlja važan iskorak u planiranju i razvoju sportskih aktivnosti, zasnovan na bogatom sportskom nasljeđu, postignutim rezultatima i sve izraženijem interesovanju građana za aktivan i zdrav način života.

Uvažavajući brojne pozitivne efekte bavljenja sportom i fizičkim vježbanjem na zdravlje i kvalitet života građana, Glavni grad Podgorica prepoznao je potrebu za izradom novog strateškog dokumenta kojim će se na sveobuhvatan i sistematičan način urediti ključna pitanja u vezi sa ostvarivanjem javnog interesa u oblasti sporta.

Strategija razvoja sporta Glavnog grada Podgorica za period 2025–2028. godine definiše ključne izazove, probleme i potrebe u razvoju sportskih aktivnosti na teritoriji Glavnog grada. Ovim dokumentom predviđene su konkretne mjere koje će pomoći sportskim subjektima da unaprijede svoj rad i organizaciju, kao i aktivnosti usmjerene na dalji razvoj konkurentnosti podgoričkog sporta.

Budući razvoj sporta u Podgorici treba da bude usmjeren ka stvaranju efikasnog i održivog sistema koji će odgovoriti na potrebe svih građana, ali i doprinijeti stvaranju prepoznatljivog sportskog identiteta grada kroz postizanje vrhunskih sportskih rezultata. Takva usmjerenost predstavlja logičan rezultat višemjesečnog rada na izradi Strategije, utemeljenog na analizi stanja i širokom konsultativnom procesu.

Strategija razvoja sporta Glavnog grada Podgorice predstavlja sektorski strateški dokument koji je u potpunosti usklađen sa Strateškim planom razvoja Glavnog grada – krovnim razvojnim dokumentom kojim su definisani glavni pravci daljeg razvoja Podgorice. Ujedno, Strategija predstavlja osnovu za pripremu i kandidovanje sportskih projekata za finansiranje u okviru nacionalnih i međunarodnih (naročito evropskih) fondova, u predstojećoj finansijskoj perspektivi.

Cilj izrade ovog dokumenta je unapređenje i dalji razvoj sporta na teritoriji Glavnog grada kroz strateško planiranje i primjenu konkretnih mjera za rješavanje problema i razvoj svih oblasti sporta. Strategija sadrži detaljnu analizu postojećeg stanja, definiše zajedničku viziju i misiju, kao i jasno utvrđene prioritete, ciljeve i mjere. Dokument obuhvata i akcioni plan, koji precizira ključne aktere i mehanizme koordinacije, odgovorne za realizaciju planiranih aktivnosti u trogodišnjem periodu.

Ova strategija je izrađena u partnerstvu sa odgovornim i zainteresovanim akterima sportskog sistema, u cilju osiguranja sveobuhvatnosti, održivosti i transparentnosti. Dokument prepoznaje sport kao važan društveni segment koji ima višestruke efekte – ne samo u oblasti zdravlja i obrazovanja, već i na planu društvene kohezije, ekonomskog razvoja i promocije Grada.

Na osnovu detaljne analize prethodnih iskustava, uočenih problema i izraženih potreba sportskih subjekata, ovaj strateški dokument daje jasan okvir za planiranje, sprovođenje i praćenje politika razvoja sporta u Glavnom gradu Podgorici.

Svi izrazi koji se u ovoj Strategiji koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju istovjetne izraze u ženskom rodu.

## 1. PRAVNI OKVIR

Zakonom o sportu ("Službeni list Crne Gore", br. 044/18 od 06.07.2018) i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sportu ("Službeni list Crne Gore", br. 123/21 od 26.11.2021), definisano je članom 16 da:

*Strategija razvoja sporta na lokalnom nivou sadrži, naročito:*

- 1) *dugoročne potrebe lokalnog stanovništva u oblasti sporta;*
- 2) *razvojne prioritete u oblasti sporta u opštini;*
- 3) *obaveze i zadatke organa i organizacija koje učestvuju u realizaciji postavljenih sportsko-razvojnih ciljeva;*
- 4) *dinamiku realizacije strategije razvoja sporta na lokalnom nivou;*
- 5) *plan izgradnje, rekonstrukcije odnosno adaptacije sportskih objekata na teritoriji opštine; i*
- 6) *organizacione i administrativne mjere za ostvarivanje strategije razvoja sporta na lokalnom nivou.*

*Strategiju iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ opštine, za period važenja Strategije.*

*Strategija razvoja sporta na lokalnom nivou mora biti u skladu sa Nacionalnom Strategijom i donosi se u roku od šest mjeseci od dana donošenja Nacionalne Strategije.*

*Strategija iz stava 1 ovog člana dostavlja se Ministarstvu radi davanja mišljenja o usaglašenosti sa Strategijom.*

Sport u Glavnom gradu Podgorici ima izuzetno važan društveni značaj, kako sa aspekta zdravlja i kvaliteta života građana, tako i u širem kontekstu društvene uključenosti, promocije i lokalnog razvoja. Imajući u vidu njegovu višeslojnu ulogu, lokalna samouprava sprovodi planske aktivnosti usmjerene na obezbjeđivanje uslova za kontinuirani razvoj sporta na teritoriji Podgorice, kao i na podsticanje učešća stanovništva u sportskim aktivnostima.

Ipak, realizacija ovih ciljeva ne može biti zasnovana isključivo na djelovanju lokalne uprave, već podrazumijeva efikasnu saradnju sa svim relevantnim akterima sportskog sistema – sportskim organizacijama, institucijama, ustanovama, udruženjima i drugim subjektima koji su direktno ili indirektno uključeni u razvoj sporta.

U sistemu upravljanja sportom u Glavnom gradu trenutno funkcioniše nekoliko ključnih tijela i institucija zaduženih za ostvarivanje potreba i interesa građana u oblasti sporta. Prije svega, to su Skupština Glavnog grada Podgorica, Sekretarijat za sport – kao opštinski organ uprave nadležan za ovu oblast, i Komisija za procjenu programa i utvrđivanje visine sredstava koja se dodjeljuju sportskim organizacijama.

Komisija za procjenu programa i utvrđivanje visine sredstava, koju imenuje gradonačelnik Glavnog grada, ima važnu operativnu ulogu u postupku raspodjele sredstava sportskim subjektima. Nakon okončanja javnog poziva, Komisija razmatra pristiglu konkursnu dokumentaciju i predloge učesnika konkursa za sufinansiranje aktivnosti planiranih u narednoj kalendarskoj godini. Na osnovu izvršene analize, Komisija predlaže donošenje odluke o raspodjeli sredstava, u skladu sa važećom Odlukom o finansiranju sporta i Pravilnikom o bližim kriterijumima za raspodjelu sredstava sportskim subjektima.

Ovakav institucionalni okvir predstavlja osnovu za sprovođenje sportskih politika Glavnog grada, kroz transparentan, zakonit i participativan model finansiranja, usmjeren ka jačanju kapaciteta sportskih organizacija i daljoj afirmaciji sporta u lokalnoj zajednici.

Zakonom o sportu Crne Gore članom 13 je precizirano da: *Za ostvarivanje javnog interesa u sportu donosi se Strategija razvoja sporta u Crnoj Gori (u daljem tekstu: Strategija) i Strategija razvoja sporta na lokalnom nivou.*

## **Obaveza i potreba**

Glavni grad Podgorica, kao jedinica lokalne samouprave, u obavezi je da u roku od šest mjeseci od usvajanja Nacionalne strategije razvoja sporta, utvrdi sopstvenu lokalnu strategiju, u skladu sa Zakonom o sportu Crne Gore. Međutim, pored formalne obaveze, postojanje sveobuhvatnog strateškog dokumenta dodatno je opravdano značajem koji sport ima za razvoj djece, omladine i zajednice u cjelini. Masovno uključivanje građana u sportske aktivnosti, sistemska podrška vrhunskom sportu i izgradnja zdravog i aktivnog društva – razlozi su zbog kojih je izrada Strategije razvoja sporta neophodna.

## **Od dostupnosti do izvrsnosti**

Strategija treba da obezbijedi sistem u kojem su sportske aktivnosti dostupne što širem broju građana – posebno djeci i mladima – ali i da istovremeno pruži podršku za razvoj kvalitetnog i vrhunskog sporta. Kroz budžetska izdvajanja za sportsku infrastrukturu, školski sport, sportske klubove, sport za sve, kao i vrhunske sportske programe i takmičenja, Glavni grad postavlja jasne pravce razvoja i mjere za unapređenje sistema sporta u cjelini.

## **Zasnovano na dijalogu i analizi**

Strategija razvoja sporta u Glavnom gradu Podgorica izrađena je na osnovu sveobuhvatne analize stanja, potreba i izazova u oblasti sporta. U izradi su učestvovali relevantni akteri iz sportskog sistema – predstavnici Crnogorskog olimpijskog i Paraolimpijskog komiteta, Univerziteta Crne Gore, sportskih organizacija, nacionalnih sportskih saveza i stručnjaci iz oblasti sporta. Posebna pažnja posvećena je ključnim segmentima: školski sport, sport za sve (rekreativni sport), kvalitetni i vrhunski sport i sportska infrastruktura.

## **Rješenja**

Svrha ovog strateškog dokumenta nije samo u prepoznavanju postojećih problema, već i u definisanju konkretnih rješenja i pravaca za dalje unapređenje sportskog sistema. Strategija identifikuje prioritetne oblasti, postavlja mjerljive ciljeve i predlaže akcioni plan za njihovo ostvarenje – sve u skladu sa važećim zakonskim i strateškim okvirom Crne Gore.

## **Zakonitost i usklađenost**

U izradi Strategije posebno je analiziran i jasno definisan pravni okvir za obavljanje sportske i srodnih djelatnosti, kako na nacionalnom, tako i na lokalnom nivou. Time se obezbjeđuje usklađenost sa Zakonom o sportu, a sam dokument dobija dodatnu težinu kao legitimna i operativna osnova za budući razvoj sporta u Podgorici.

Sportski pravni okvir:

- ✓ Evropska sportska povelja – Evropska sportska povelja promovise sport kao ključni faktor ljudskog razvoja, naglašavajući inkluzivnost, etiku i održivost. Njena svrha je da omogući svakom pojedincu učešće u sportu, posebno mladima, uz zaštitu morala i dostojanstva sportista. Sport se definiše kao fizička aktivnost s ciljem poboljšanja fizičke spremnosti i postizanja takmičarskih rezultata. Javne vlasti se podstiču na saradnju s nevladinim organizacijama, a volonterizam u sportu se afirmiše. Posebna pažnja posvećuje se osobama s invaliditetom, dok se ravnopravan pristup sportskim kapacitetima garantuje. Podržava se razvoj fizičke spremnosti kod mladih, kao i elitni sport. Usklađenost s principima održivog razvoja, promovisanje naučnih istraživanja i obezbjeđivanje finansiranja iz javnih i privatnih izvora predstavljaju ključne odrednice Povelje.
- ✓ Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda – Ova konvencija, usvojena od strane Savjeta Evrope, predstavlja temelj zaštite ljudskih prava i sloboda. Države potpisnice se obavezuju da će garantovati slobode i prava svojih građana bez ikakve diskriminacije, uključujući pol, rasu, vjeru, jezik, političko opredjeljenje i slično.
- ✓ Olimpijska i Paraolimpijska povelja – Ove povelje predstavljaju osnovne dokumente olimpijskog i paraolimpijskog pokreta. Usvojene od strane Međunarodnog olimpijskog komiteta i Međunarodnog paraolimpijskog komiteta (IPC), definišu temeljna načela i vrijednosti olimpizma, te regulišu organizaciju, djelovanje i upravljanje olimpijskim i paralimpijskim pokretom.

- ✓ Međunarodna konvencija protiv dopinga u sportu – U okviru UNESCO-ve strategije, ova konvencija promoviše prevenciju i borbu protiv dopinga u sportu, s ciljem njegove potpune eliminacije. Borba protiv dopinga je globalni i nacionalni strateški prioritet.
- ✓ Bijela knjiga o sportu – Dokument Evropske komisije koji analizira ulogu sporta u svakodnevnom životu građana EU, njegov uticaj na druge politike, specifičnosti sportskog sektora i definiše smjernice za budući razvoj sporta na evropskom nivou.
- ✓ Zakon o sportu Crne Gore – Zakon definiše sport kao društvenu djelatnost od javnog interesa. Uređuje pitanja javnog interesa, organizaciju i funkcionisanje sportskih subjekata, prava i obaveze sportista, stručni kadar, sportske objekte, finansiranje, evidenciju i nadzor u sportu.
- ✓ Strategija razvoja sporta Crne Gore (2024–2028) – Strategija definiše viziju i misiju razvoja sporta, s fokusom na unapređenje sistema sportskih organizacija, promociju sporta, zdravlje sportista, razvoj infrastrukture, naučna istraživanja i borbu protiv negativnih pojava u sportu.
- ✓ Zakon o zdravstvenoj zaštiti Crne Gore – Zakon propisuje da se zdravstvena djelatnost, uključujući zdravstvenu zaštitu sportista, sprovodi na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou. Primarni nivo je ključan za sportske preglede i praćenje zdravlja sportista.
- ✓ Zakon o sprječavanju nasilja i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama – Propisuje mjere koje organizatori i državni organi moraju preduzeti radi bezbjednog održavanja sportskih događaja i sankcije za učesnike nasilja i nedoličnog ponašanja.
- ✓ Pravilnik o uslovima za obavljanje zdravstvenih pregleda sportista – Reguliše uslove, vrstu i obim zdravstvenih pregleda, evidenciju i dokumentaciju, te kvalifikacije ovlašćenih ljekara.
- ✓ Pravilnik o registru sportskih organizacija – Određuje obaveznu dokumentaciju, način upisa, izmjena i brisanja sportskih organizacija iz registra Ministarstva sporta i mladih.
- ✓ Pravilnik o kategorizaciji sportova – Definiše kriterijume za kategorizaciju sportova u Crnoj Gori, kako onih na programu Olimpijskih igara, tako i ostalih priznati od strane MOK-a.
- ✓ Pravilnik o sportskim stručnjacima – Utvrđuje zvanja, kvalifikacije i djelokrug rada sportskih stručnjaka osposobljenih za rad u sportu.
- ✓ Zakon o lokalnoj samoupravi – U skladu sa Članom 27 tačka 13, lokalna samouprava ima obavezu da stvara uslove za razvoj i unapređenje sporta, posebno sporta djece, omladine.
- ✓ Zakon o Glavnom gradu – U članu 24 tačka 23 predviđa da Glavni grad stvara uslove za unapređenje sporta, rekreacije i održavanje objekata namijenjenih sportu.
- ✓ Statut Glavnog grada – Statut detaljno definiše nadležnosti Glavnog grada, a članom 24 tačka 13 utvrđuje se obaveza razvoja sporta, rekreacije i međuopštinske saradnje.
- ✓ Zakon o volonterskom radu – Uređuje prava i dužnosti volontera i organizatora volontiranja, a Glavni grad ima obavezu da podstakne volontiranje u sportu kao vid društvenog angažovanja mladih.
- ✓ Odluka o finansiranju sporta u Podgorici – Definiše uslove, kriterijume i postupak za dodjelu sredstava iz budžeta Glavnog grada namijenjenih: sufinansiranju programa sportskih organizacija, dodjeli termina za treninge, razvoju sporta, nagradama za sportske rezultate.
- ✓ Pravilnik o bližim kriterijumima za sufinansiranje sportskih subjekata u Podgorici – Detaljno definiše uslove, način i kriterijume za dodjelu sredstava sportskim organizacijama iz budžeta Glavnog grada.
- ✓ Lokalni akcioni plan za mlade (2025–2026) – Predstavlja strateški okvir za unapređenje kvaliteta života mladih i njihovo aktivno učešće u društvenim procesima, uključujući sport.
- ✓ Strateški plan razvoja Glavnog grada (2020–2025) – Utvrdio je pet prioriteta razvoja, među kojima su stvaranje uslova za kvalitetan život građana i održivi razvoj, što uključuje i unapređenje sportske infrastrukture i promociju sporta.

## 2. DUGOROČNE POTREBE LOKALNOG STANOVNIŠTVA

Sport ima višestruku društvenu vrijednost - doprinosi zdravom i aktivnom životu građana, razvoju obrazovanja i ukupnom ekonomskom napretku zajednice. Bavljenje sportom, njegova promocija kroz sportske manifestacije i takmičenja, kao i postizanje vrhunskih sportskih rezultata, predstavljaju ključne razloge za kontinuirana ulaganja u ovu oblast. Poseban značaj za Glavni grad ima organizacija tradicionalnih sportskih događaja, koji su prepoznati kao manifestacije od posebnog interesa za Podgoricu, a koji istovremeno doprinose obogaćivanju turističke ponude. Podgorički sportisti, svojim nastupima na domaćim, međunarodnim i reprezentativnim takmičenjima, imaju izuzetnu ulogu u afirmaciji i promociji Podgorice i Crne Gore.

Dalje unapređenje postignutih rezultata podgoričkog sporta, intenzivnije podsticanje masovnog uključivanja građana u sportske aktivnosti, kao i obezbjeđivanje što šire dostupnosti sporta djeci, mladima i svim starosnim grupama, ostaje jedan od prioriternih ciljeva politika, mjera i programa u okviru sportskog sistema Glavnog grada Podgorice

### **Planiranje budžetskih sredstava za sport**

Planiranje budžetskih sredstava predstavlja ključni instrument za ostvarenje strateških i programskih ciljeva u oblasti sporta. Racionalno i ciljano usmjeravanje sredstava omogućava unapređenje kvaliteta sportskog sistema, veću uključenost građana u sportske aktivnosti i postizanje vrhunskih rezultata sportista i kolektiva.

Budžetska sredstva za sport u Glavnom gradu Podgorica planiraju se u skladu sa strateškim pravcima i usmjerena su na ostvarivanje sljedećih ciljeva:

- ✓ Podrška sportskim subjektima za rad sa perspektivnim sportistima

Podrškom sportskim organizacijama koje rade sa mladim i talentovanim sportistima stvaraju se uslovi za dugoročan razvoj i afirmaciju sportskih potencijala. Ova podrška posebno se odnosi na omladinske pogone klubova i sportske škole, kao temelj budućeg sportskog uspjeha.

- ✓ Podrška vrhunskim sportskim klubovima i pojedincima

Značajna sredstva planiraju se i za podršku vrhunskim sportskim klubovima i sportistima koji ostvaruju zapažene rezultate na nacionalnom i međunarodnom nivou, i time doprinose afirmaciji i promociji podgoričkog sporta i sporta Crne Gore uopšte.

- ✓ Podsticanje masovnog bavljenja sportom i rekreacijom

Budžetska izdvajanja usmjeravaju se i ka programima koji podstiču uključivanje što većeg broja građana svih uzrasta u organizovane oblike sportskih i rekreativnih aktivnosti. Na taj način sport se afirmiše kao dio zdravih stilova života i važan segment kvaliteta života građana Podgorice.

✓ Sufinansiranje programa najkvalitetnijih sportskih kolektiva

Najkvalitetnijim i najuspješnijim sportskim kolektivima, koji predstavljaju nosioce sportskog kvaliteta, omogućava se stabilnost planiranja kroz sufinansiranje njihovih programskih aktivnosti. Sredstva se dodjeljuju na osnovu ugovora kojima se definišu međusobna prava i obaveze, čime se osigurava kontinuitet vrhunskog sporta, kako na nacionalnom, tako i na međunarodnom nivou.

Postizanje ovako postavljenih sportskih ciljeva visokog nivoa zahtijeva planiranje i realizaciju izgradnje novih sportskih objekata, kao i rekonstrukciju i revitalizaciju postojećih kapaciteta. Podjednako je važno obezbijediti efikasno i odgovorno upravljanje tim objektima, kao i njihovo redovno održavanje, kako bi bili funkcionalni, dostupni i dugoročno održivi. U tom smislu, neophodno je nastaviti sa analizom i predlaganjem efikasnijih modela i oblika upravljanja sportskom infrastrukturom, u cilju što boljeg služenja javnom interesu i potrebama sportista, klubova i građana.

Lokalne samouprave u Crnoj Gori, uključujući Glavni grad Podgoricu, suočavaju se sa izraženim finansijskim izazovima koji usložnjavaju planiranje i realizaciju investicija u sport. Istovremeno, aktivno bavljenje sportom, posebno u okviru organizovanog i takmičarskog sistema, iziskuje značajna finansijska sredstva – ne samo iz javnih izvora, već i iz privatnih budžeta, prije svega roditelja djece i mladih sportista. U mnogim slučajevima, i pored toga što su uključeni u sistem takmičarskog sporta, roditelji snose znatan dio troškova, što može predstavljati prepreku za dalji razvoj potencijala djece i mladih.

U cilju osiguravanja dostupnosti sporta za sve, posebno za djecu i mlade, potrebno je definisati i primjenjivati mehanizme koji će ublažiti ove finansijske barijere – kroz subvencionisanje troškova, osiguravanje većeg broja besplatnih termina u javnim objektima, razvoj inkluzivnih programa i drugih oblika podrške. Pored infrastrukturnih i finansijskih aspekata, dalji razvoj sporta mora biti utemeljen na odgovornom planiranju, međusektorskoj saradnji i dugoročnoj viziji koja sport prepoznaje kao javno dobro i značajan društveni resurs.

Sagledavajući trenutno stanje sporta u Podgorici, ali i širem crnogorskom kontekstu, može se uočiti da značajnom dijelu stanovništva, posebno djeci i mladima, nije ravnopravno dostupna mogućnost bavljenja sportom i sportskim aktivnostima. Ovakva situacija proističe iz više faktora, ali se ključni razlozi prepoznaju u finansijskim barijerama koje otežavaju pristup sportskim sadržajima. Sve je izraženiji zaključak da je za brojne porodice u današnjim uslovima aktivno bavljenje sportom postalo svojevrsni luksuz.

Pored neophodnog truda, vremena i stručnog rada, značajni sportski rezultati zahtijevaju i ulaganja koja nijesu zanemarljiva. Troškovi članarina, sportske opreme, kotizacija, putovanja i smještaja za takmičenja često predstavljaju opterećenje koje pretežno snose roditelji. U takvim okolnostima, bez finansijskog i logističkog angažmana porodice, teško je obezbijediti kontinuitet, masovnost i rezultate, posebno u takmičarskom sportu za djecu i mlade. Zato je važno da se u kritičkom sagledavanju postojećeg sistema sporta uzmu u obzir i realnosti sa kojima se suočavaju porodice.

Jedan od potencijalnih odgovora na ove izazove jeste razvoj i unapređenje besplatnih sportskih aktivnosti u okviru školskog Sistema kroz vannastavne aktivnosti i školske sekcije. Takvi modeli su u ranijem periodu bili znatno prisutniji i omogućavali su većem broju djece uključivanje u sportske aktivnosti bez dodatnog finansijskog opterećenja. Danas je važno postaviti pitanja: koliko takvih sekcija zaista postoji u školama, da li su u skladu sa interesovanjima djece, i koliko su im dostupne,

naročito onima koji nijesu uključeni u formalni takmičarski sistem. Odgovori na ova pitanja treba da budu osnova za definisanje mjera koje će unaprijediti dostupnost i kvalitet školskog sporta, ali i šireg sistema sporta za djecu i mlade.

S druge strane, sistem profesionalnog sporta, posebno onog koji pretenduje ka vrhunskim rezultatima, zahtijeva temeljnu modernizaciju modela upravljanja i finansiranja. Neophodno je uspostaviti transparentan, efikasan i održiv okvir za korišćenje javnih sredstava u sportu, koji će obezbijediti povjerenje građana i podršku društveno odgovornih kompanija. Samo na taj način mogu se stvoriti preduslovi za istinski iskorak ka sportskim rezultatima koji imaju i nacionalni i međunarodni značaj.

### **3. METODOLOGIJA IZRADE STRATEGIJE**

Vlada Cne Gore je 01. avgusta 2024. godine, na predlog Ministarstva sporta i mladih, donijela Strategiju razvoja sporta Crne Gore za period od 2024. do 2028. godine i akcioni plan za njenu primjenu. Zakonom o sportu propisano je da jedinice lokalne samouprave, utvrđuju strategije razvoja sporta na svojoj teritoriji, u skladu sa Nacionalnom strategijom. Glavni grad je Rešenjem gradonačelnika obrazovao Radnu grupu i imenovao članove, kao stručno operativno telo u cilju izrade Strategije razvoja sporta za period 2025–2028. godine. Zadatak radne grupe je da u skladu sa Nacionalnom Strategijom, pripremi nacrt Strategije razvoja sporta Glavnog grada Podgorica za period od 2025–2028. godine.

Obaveza Radne grupe je da nakon izrade nacrta Strategije razvoja sporta grada istu dostavi gradonačelniku radi razmatranja, sprovođenja procedura javnog uvida i procedura usvajanja od strane nadležnog organa.

Radna grupaza izradu Strategije razvoja sporta u Glavnom gradu:

1. Nađa Ljiljanić, predsjednica Radne grupe
2. Darko Nikčević, član
3. dr Nela Tatar, član
4. Miloš Antić, član
5. Rajko Ćupić, član
6. Maja Peković, član
7. Vladimir Tomović, član
8. Vladan Nikolić, član
9. Miloš Stijepović, član
10. Velimir Joksimović, član

U procesu izrade Strategije razvoja sporta Glavnog grada Podgorice primijenjena su načela participativnosti, transparentnosti i otvorenosti, uz nastojanje da se relevantni akteri i zainteresovana javnost uključe u različitim fazama nastanka dokumenta. Na taj način osigurana je sveobuhvatnost i usklađenost sa stvarnim potrebama sektora sporta u Glavnom gradu.

Metodološki pristup zasnovan je na sljedećim koracima i principima:

- ✓ poštovanje načela participativnosti i uključivanja ključnih aktera iz oblasti sporta, uključujući sportske subjekte, obrazovne ustanove, stručnjake, nadležne institucije i građane;
- ✓ sprovođenje osnovnih analiza, identifikacija postojećih problema i potreba unutar svake prioritetne oblasti;
- ✓ definisanje ciljeva, mjera i aktivnosti na osnovu identifikovanih problema, po jedinstvenoj metodologiji za sve oblasti;
- ✓ izrada akcionog plana kao integralnog i provedbenog dijela Strategije razvoja sporta.
- ✓ Fazni pristup u izradi dokumenta obuhvatao je:
- ✓ konsultacije sa zainteresovanim stranama kroz tematske sastanke i direktnu komunikaciju;
- ✓ kabinetno ('desk') istraživanje dostupnih strateških dokumenata, zakonskih okvira i statističkih podataka;
- ✓ organizaciju radionica i stručnih konsultacija;
- ✓ sprovođenje istraživanja o sportskim navikama i potrebama građana Podgorice, sa ciljem da se dobiju uvidi iz perspektive krajnjih korisnika sportskih programa i infrastrukture.

Ovakav pristup omogućio je da se Strategija temelji na realnim podacima, da bude usklađena s nacionalnim i lokalnim prioritetima, te da pruži jasan okvir za unapređenje sportskog sistema u Podgorici u narednom strateškom periodu.

### **Konsultacije i uključivanje zainteresovanih strana**

Kako bi se obezbijedio inkluzivan i uravnotežen pristup, proces izrade Strategije uključio je široke konsultacije u kojima su učestvovali predstavnici javnih institucija, sportske zajednice, sportskih saveza i klubova, kao i organizacija civilnog društva. Ovaj pristup omogućio je bolje sagledavanje potreba i izazova u sektoru sporta, kao i prikupljanje vrijednih informacija i predloga od svih relevantnih aktera. Uključivanje različitih interesnih strana doprinijelo je oblikovanju strategije koja reflektuje stvarne potrebe i specifičnosti lokalne zajednice.

### **Kabinetno ('desk') istraživanje**

Tokom izrade Strategije realizovan je niz kabinetskih istraživanja koja su obuhvatila analizu većeg broja različitih sekundarnih izvora informacija. Među njima su stručna i zakonska literatura, statistički podaci, baze podataka, internet izvori, dokumenti drugih strateških i planskih akata, kao i domaći i međunarodni primjeri dobre prakse. Ovakav pristup je omogućio detaljno sagledavanje postojećeg stanja, prepoznavanje trendova i usklađivanje lokalnih potreba sa širim razvojnim okvirima u oblasti sporta.

### **Radionice**

U okviru procesa izrade Strategije, održan je inicijalni sastanak sa svim članovima radne grupe, te ukupno pet radionica sa tematskim fokusima. Na radionicama su obrađene ključne oblasti kao što su analiza stanja, SWOT analiza, definisanje vizije, ciljeva i strateških prioriteta razvoja sporta. Aktivna diskusija i zajednički rad učesnika doprinijeli su formulisanju realnih i održivih ciljeva i mjera koje čine temelj Akcionog plana.

## Istraživanje navika i potreba građana Podgorice u oblasti sporta

Poseban segment procesa izrade Strategije činilo je istraživanje koje je imalo za cilj da procijeni stepen i modalitete učešća građana i građanki u fizičkim i sportskim aktivnostima. Istraživanje je sprovedeno s ciljem identifikovanja potreba, interesovanja i prepreka za uključivanje u sportske aktivnosti, kao i stava građana prema sportskoj infrastrukturi i dostupnim programima. Rezultati istraživanja predstavljaju vrijedan resurs za dalje planiranje i kreiranje mjera koje će odgovoriti na potrebe lokalnog stanovništva.

### 3.1. MISIJA

Sprovođenje planskih i programskih aktivnosti u cilju cjelokupnog razvoja podgoričkog sporta uz poseban fokus na razvoj mladih sportista i stvaranje kontinuiteta vrhunskih sportskih dostignuća. Istovremeno, strateški cilj je uključivanje što većeg broja građana u sportske i rekreativne aktivnosti, kao i adaptacija postojeće i izgradnja nove sportske infrastrukture u skladu sa savremenim standardima.

### 3.2. VIZIJA

Glavni grad Podgorica prepoznat kao grad sporta, fizički aktivnih građana i visokih sportskih dostignuća, zasnovanih na stručnim kadrovima i savremenoj sportskoj infrastrukturi. Podgorica će podsticati, promovisati i razvijati strategiju unapređenja sportskih aktivnosti kroz: redovna budžetska izdvajanja za javne potrebe u sportu, programe uključivanja djece i mladih, posebnu podršku talentovanim sportistima, nastavak unapređenja sporta osoba s invaliditetom i sporta gluvih. Poseban akcenat biće stavljen na razvojne programe koji će doprinijeti dinamičnijem razvoju lokalnog sporta i sportskog identiteta grada.

### 3.3. SWOT analiza

Na osnovu prikupljenih podataka i analize postojećeg stanja, izrađena je SWOT analiza sportskog sektora u Glavnom gradu, koja identifikuje osnovne snage, slabosti, mogućnosti i prijetnje.

- **Snage i slabosti** predstavljaju interne faktore – prednosti i nedostatke Podgorice u sektoru sporta.
- **Prijetnje i mogućnosti** su eksterni faktori – identifikuju potencijalne izazove i šanse koje mogu uticati na dalji razvoj sporta.

Ova analiza daje strateški uvid u poziciju lokalne sportske zajednice i služi kao osnova za formulisanje ciljeva, mjera i aktivnosti koje će odgovoriti na identifikovane izazove i potencijale.

S Prednosti	W Slabosti
<ul style="list-style-type: none"><li>• Veliki broj sportskih subjekata u Podgorici</li><li>• Tradicija uspješnih sportskih klubova i pojedinaca, sa značajnim međunarodnim rezultatima.</li><li>• Ostvareni vrhunski sportski rezultati</li><li>• Iskustvo u organizovanju velikih sportskih priredbi i takmičenja</li><li>• Broj licenciranih trenera</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Problemi nedostatka i izdavanja fiskulturnih sala</li><li>• Odliv vrhunskih sportista i stručnjaka u druge sredine</li><li>• Nepristupačni sportski tereni i sportski objekti sportistima s invaliditetom;</li><li>• Nepostojanje baze podataka o sportistima</li></ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Značajan broj mladih talentovanih sportista</li> <li>• Rezultati koji se ostvaruju u okviru određenih uzrasnih kategorija</li> <li>• Kvalitetan rad postojećih sportskih organizacija</li> <li>• Podrška Glavnog grada kroz finansiranje sportskih programa i manifestacija i finansijska podrška opštinskim sportskim kolektivima</li> <li>• Sufinansiranje trenažnog procesa sportskih kolektiva kroz besplatne termine u sportskoj dvorani</li> <li>• Zastupljenost značajnog broja sportskih grana na području i mogućnost većeg izbora sportova</li> <li>• Mogućnost bavljenja sportom za osobe s invaliditetom</li> <li>• Medijska podrška sportskim aktivnostima na području Glavnog grada</li> <li>• Postojanje tradicionalnih sportskih manifestacija koje okupljaju veliki broj učesnika.</li> <li>• Raznovrsna sportska infrastruktura (sportski centri, dvorane, tereni na otvorenom) dostupna većem dijelu stanovništva.</li> <li>• Mogućnost nagrađivanja sportista i trenera za vrhunski sportski rezultat od strane Glavnog grada</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nedovoljna briga o mladim perspektivnim sportistima</li> <li>• Nedostatak odgovarajuće infrastrukture</li> <li>• Značajan broj sportskih organizacija je pasivan u radu</li> <li>• Nedostatak trenera s najvišom licencom</li> <li>• Nepostojanje dovoljnog broja rekvizita u skladu sa normativima</li> <li>• Neprimjenjivanje zakona o sportu</li> <li>• Veliki broj klubova nema obrazovane stručnjake u sportu u smislu zakona o sportu</li> <li>• U velikom broju klubova stručne trenerske poslove obavljaju nekvalifikovane osobe za rad u sportu</li> <li>• Nedovoljna finansijska sredstava namijenjena za potrebe svih troškova u sektoru sporta</li> <li>• Neravnomjerna raspodjela sportskih sadržaja po naseljima i prigradskim područjima.</li>   <li>• Nepostojanje trećeg časa fizičkog vaspitanja u školama</li> <li>• Nepostojanje stručnog vođenja fizičkog vaspitanja do 5 razreda (fizičko vaspitanje vode učitelji/ce</li> <li>• Nepostojanje organizovanog fizičkog vaspitanja u predškolskim ustanovama</li> <li>• Nepostojanje atletske staze po savremenim standardima (za razvoj atletike i sportsko-rekreativne aktivnosti drugih sportskih kolektiva i građana Podgorice</li> <li>• Postojanje određenog broja neaktivnih/fiktivnih klubova</li> <li>• Nedovoljan angažman sportskih kolektiva za povlačenje finansijskih sredstava iz EU fondova</li> </ul>
<b>O Mogućnosti</b>	<b>T Pretnje</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Izgradnja pristupačne sportske infrastrukture, u skladu sa načelom univerzalnog dizajna.</li> <li>• Prilagođavanje postojeće sportske infrastrukture za sportiste sa invaliditetom.</li> <li>• Adekvatnija preraspodjela budžetskih sredstava</li> <li>• Korišćene prirodnih potencijala i resursa u svrhu sportsko turističke ponude grada</li> <li>• Adekvatna promocija i popularizacija sporta, a posebno sporta za sve i paraolimpijskog sporta</li> <li>• Stipendiranje perspektivnih sportista</li> <li>• Razvoj rekreativnih aktivnosti na području lokalnih prirodnih resursa</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Neadekvatno vrjednovanje rezultata sportskih organizacija</li> <li>• Neadekvatno vrednovanje stručnog rada</li> <li>• Nedostatak sponzora i donatora</li> <li>• Nedovoljan nivo budžetskih sredstava</li> <li>• Nedovoljan kapacitet hotelskog smještaja za organizovanje većih takmičenja</li> <li>• Pad interesovanja mladih za bavljenje sportom</li> <li>• Nedovoljno interesovanje osoba s invaliditetom za bavljenje sportom, naročito djece i žena s invaliditetom.</li> <li>• Smanjeno interesovanje građana za praćenje sportskih događaja</li> <li>• Učešće sportista na takmičenju bez odgovarajućeg ljekarskog pregleda</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dostupnost EU fondova i sredstava nadležnih ministarstava</li> <li>• Razvoj sportskog turizma i povezivanje sporta sa kulturnim i turističkim sadržajima.</li> <li>• Mogućnost uspostavljanja privatno-javnog partnerstva</li> <li>• Digitalizacija sportskih usluga i promocija kroz savremene kanale komunikacije</li> <li>• Mogućnost unapređivanja sportske infrastrukture u skladu sa evropskim standardima</li> <li>• Modernizacija otvorenih sportskih terena savremenim podlogama</li> <li>• Edukacija voditelja sportskih klubova o pisanju projekata, s ciljem povlačenja finansijskih sredstava iz EU fondova</li> <li>• Organizacija značajnih sportskih manifestacija i takmičenja u Podgorici</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Slaba zainteresovanost mladih za volontiranje</li> <li>• Nedovoljna ulaganja u održavanje i modernizaciju postojećih objekata</li> <li>• Neravnomjerna dostupnost sportskih sadržaja po mjesnim zajednicama</li> <li>• Nedostatak stručnog kadra u pojedinim sportskim disciplinama</li> <li>• Slaba promocija i vidljivost lokalnih sportskih događaja</li> </ul>
---	---

## **4. INFRASTRUKTURNI RAZVOJ SPORTA U GLAVNOM GRADU PODGORICA**

### **4.1. Strateški značaj infrastrukturnih ulaganja**

Infrastrukturni razvoj sporta predstavlja temeljnu komponentu Strategije razvoja sporta Glavnog grada Podgorice. U skladu sa Zakonom o sportu, Nacionalnom strategijom razvoja sporta (2024–2028), Strateškim planom razvoja Glavnog grada (2020–2025) i predlogom Strateškog plana razvoja Glavnog grada (2025–2030), koji je u pripremi, a čiji je predlog u dijelu razvoja sportske infrastrukture inicirao Sekretarijat za sport, ulaganja u sportsku infrastrukturu imaju višestruku svrhu: obezbjeđivanje dostupnosti sporta svim građanima, stvaranje uslova za razvoj vrhunskog sporta, podsticanje rekreativnih aktivnosti i pozicioniranje Podgorice kao regionalnog centra sporta, zdravlja i aktivnog odmora.

Realizacija infrastrukturnih projekata zasniva se na principima održivosti, multifunkcionalnosti i inkluzije, uz aktivnu saradnju sa Vladom Crne Gore (kroz kapitalni budžet), Crnogorskim olimpijskim komitetom, Fudbalskim savezom Crne Gore i drugim relevantnim partnerima. Ovakav model omogućava efikasnu realizaciju kapitalnih investicija, racionalno korišćenje javnih sredstava i dugoročnu održivost sportskih objekata.

## 4.2. Pregled realizovanih i planiranih kapitalnih projekata

U periodu 2024–2028. godine, Glavni grad je pokrenuo niz infrastrukturnih projekata od strateškog značaja:

- *Sportski centar „Ljubović“*: Adaptacija strelišta i izgradnja multifunkcionalne sportske dvorane površine oko 6.000m<sup>2</sup>, sa sadržajima za košarku, odbojku, rukomet, gimnastiku, sportsko penjanje i streljaštvo. Projekat je usklađen s lokalnim i nacionalnim razvojnim prioritetima.
- *Olimpijski bazen „Morača“*: Natkrivanje postojećeg otvorenog bazena i modernizacija tehničkih sistema, sa ciljem cjelogodišnjeg korišćenja i organizacije međunarodnih takmičenja. Vrijednost investicije iznosi 13.500.000€, a tender po principu „projektuj i izgradi“ planiran je za 2025. godinu.
- *Novi otvoreni olimpijski bazen*: Novi objekat u sklopu SC „Morača“, s očekivanim brojem korisnika preko 24.000 godišnje. U toku je analiza lokacije i tehničkih mogućnosti.
- *Istočna tribina Gradskog stadiona*: Projekat vrijedan 26.500.000€, usklađen s UEFA standardima, sa ciljem povećanja kapaciteta, bezbjednosti i logistike. Tender za izvođača planiran je za 2025/2026.
- *Atletski stadion*: U skladu sa World Athletics/IAAF standardima, s planiranom realizacijom u dvije faze (2026–2028), ukupne vrijednosti 14.280.000 €.
- *Olimpijska kuća*: Planirana izgradnja u periodu 2027–2028. godine, kao administrativni i edukativni centar za olimpijske sportove.
- *Regionalni fudbalski kamp – Zlatica*: U saradnji sa FSCG, planirana je izgradnja dva vještačka terena i tribine, na zemljištu u vlasništvu Glavnog grada. Na ovaj način razvija se koncept regionalnog kampa koji će služiti klubovima iz Podgorice i okolnih opština. Cilj je stvaranje funkcionalne baze za treninge, edukaciju i selekciju mladih sportista, uz racionalno korišćenje resursa i jačanje međuklupske saradnje.
- U okviru strateške valorizacije sportskih kapaciteta naselja Zabjelo, planirana je izgradnja *dva pomoćna terena na istočnoj strani kompleksa stadiona FK Zabjelo*, kao i zapadne tribine. Ova infrastrukturna intervencija ima za cilj podsticanje aktivnog uključivanja lokalne sportske zajednice, stvaranje uslova za organizaciju školskih i omladinskih takmičenja, te obezbjeđivanje ravnomjerne teritorijalne dostupnosti sportskih sadržaja na nivou grada.
- *Stadion malih sportova*: Rekonstrukcija objekta u skladu sa AMF/FIFA standardima, uz rješavanje pravne dokumentacije i dobijanje upotrebne dozvole. Cilj je aktivacija prostora za futsal, školsku ligu i rekreativne sadržaje.

## 4.3. Valorizacija postojećih kapaciteta

Jedan od strateških ciljeva u narednom periodu jeste valorizacija postojećeg odbojkaškog terena u sklopu SC „Morača“. Teren je otvorenog tipa i trenutno se slabo koristi, što predstavlja neiskorišćen potencijal u okviru centralnog sportskog kompleksa. Predlaže se njegova adaptacija u poluotvoreni teren za odbojku, čime bi se omogućilo njegovo korišćenje tokom cijele godine, uključivanje u školske, rekreativne i takmičarske programe, te organizacija lokalnih i regionalnih turnira. Ova intervencija je u skladu sa principima racionalnog korišćenja javnih resursa i direktno doprinosi ciljevima Strategije – dostupnosti, inkluziji i održivosti.

#### 4.4. Sportski poligoni i rekreativne zone

U cilju aktivacije zelenih površina i podsticanja svakodnevne fizičke aktivnosti, Strategija predviđa izgradnju i opremanje sportskih poligona i rekreativnih zona na teritoriji Glavnog grada:

- Pješačke i trkačke staze sa tartan i prirodnim podlogama, rasvjetom i pametnim klupama na lokacijama: Gorica, Ljubović, Mareza, Tološi, Stari aerodrom.
- Sportski sadržaji u parkovima: padel, fitness, workout, 3x3 košarka, stoni tenis, mini-fudbal.
- Lokalni sportski poligoni i igrališta u naseljima: Dajbabska gora, Masline, Tološi, Zabjelo (Jerevanska ulica).

Ove inicijative imaju za cilj stvaranje dostupnih, sigurnih i multifunkcionalnih prostora za rekreaciju građana svih uzrasta.

#### 4.5. Školski sport i dostupnost infrastrukture

Strategija prepoznaje školski sport kao temelj masovnog uključivanja djece i mladih u fizičku aktivnost. Analiza postojećeg stanja ukazuje na potrebu za razvojem vannastavnih sportskih sekcija u osnovnim i srednjim školama, otvaranjem školskih poligona za građane van nastavnog vremena, subvencionisanjem troškova za djecu iz osjetljivih grupa, kao i jačanjem saradnje sa Ministarstvom prosvjete i školama. Poseban fokus stavlja se na inkluziju djece s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama, kroz prilagođavanje infrastrukture i razvoj inkluzivnih programa.

Infrastrukturni razvoj sporta u Glavnom gradu Podgorici predstavlja vizionarski poduhvat koji zahtijeva koordinaciju sa nacionalnim institucijama, sportskim savezima i lokalnim zajednicama. Kroz strateško planiranje, realizaciju kapitalnih projekata, valorizaciju postojećih kapaciteta i inkluzivne mjere, Podgorica se pozicionira kao regionalni lider u razvoju sporta, sa jasnim ciljem da sport bude dostupan, kvalitetan i održiv za sve građane.

## 5. POPIS I ANALIZA SPORTSKIH POVRŠINA U VLASNIŠTVU GLAVNOG GRADA

Na teritoriji Podgorice postoji razvijena mreža sportskih poligona i sadržaja na otvorenom, koji su dostupni građanima svih uzrasta. Pored brojnih poligona za košarku, fudbal i druge aktivnosti, Grad je postavio i:

- 78 stolova za stoni tenis
- 17 stolova za teqball
- 35 stolova za šah
- 33 lokacije sa multifunkcionalnim spravama za trening na otvorenom

Ovi sadržaji značajno doprinose razvoju kulture bavljenja sportom i zdravih stilova života. Poseban akcenat stavljen je na podsticanje fizičke aktivnosti među djecom i mladima, jer dostupna i atraktivna infrastruktura predstavlja osnovu za stvaranje sportskih navika od najranijeg uzrasta.

### 5.1. Identifikovani izazovi

Uprkos značajnim ulaganjima u prethodnim godinama, evidentni su problemi koji ograničavaju punu funkcionalnost postojećih sadržaja:

- nedovoljno kvalitetno i redovno održavanje pojedinih poligona i sprava
- vandalizam i oštećenja mobilijara od strane nesavjesnih pojedinaca
- nedostatak slobodnih gradskih parcela u pojedinim naseljima za izgradnju novih poligona
- nedovoljna prilagođenost sadržaja osobama s invaliditetom
- nedostatak raznovrsnosti u tipovima sportskih terena, jer dominiraju poligoni za košarku i fudbal

### 5.2. Planirane aktivnosti i smjernice razvoja

U narednom periodu prioriteta Glavnog grada biće:

- Izrada mape potreba i planiranja lokacija – definisanje naselja s nedostatkom sportskih sadržaja i obezbjeđivanje adekvatnih lokacija za buduće poligone i terene
- Adaptacija i modernizacija postojećih poligona – zamjena dotrajale opreme i mobilijara, unapređenje rasvjete, pristupačnosti i bezbjednosnih uslova
- Uvođenje većeg broja sadržaja za inkluzivne i porodične aktivnosti, uključujući dječiji fitnes, poligone za najmlađe i zone za sportske aktivnosti osoba s invaliditetom
- Diversifikacija sportskih aktivnosti – proširenje ponude izgradnjom poligona za odbojku, tenis, rukomet, kao i zona za alternativne i moderne sportove
- Saradnja sa ključnim partnerima – uključivanje Crnogorskog olimpijskog komiteta (COK), Paraolimpijskog komiteta Crne Gore (POKCG), Ministarstva sporta i mladih i saveza sportskih organizacija u planiranje, izgradnju i održavanje sportskih sadržaja
- Sistem video nadzora i monitoring vandalizma – postavljanje kamera i uspostavljanje efikasnog sistema prijavljivanja i sankcionisanja oštećivanja javne imovine
- Dodatne preporuke
- Razvoj digitalne platforme sa mapom svih dostupnih sportskih površina i sadržaja, koja bi građanima omogućila lak pristup informacijama o lokacijama, uslovima i terminima korišćenja
- Organizovanje lokalnih sportskih i rekreativnih programa na poligonima tokom cijele godine, kako bi se podstakla masovna upotreba postojećih kapaciteta
- Posebni programi za škole i vrtiće – dogovor sa obrazovnim ustanovama o korišćenju gradskih poligona za vannastavne sportske aktivnosti

### 5.3. Spisak sportskih terena i poligona u Glavnom gradu Podgorica

Br.	LOKACIJA	VRSTA	NAMJENA	PODGLOGA	RASVJE TA	OGRADA
1.	Ul. Miloša Obilića	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
2.	Ul. Georgi Dimitrova	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
3.	Vranići	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
4.	Ul. Slobodana Škerovića	poligon	basket	asfalt	djelimično	DA

5.	Ul. Branka Radičevića	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
6.	Ul. primorska	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
7.	Ul. Đoka Miraševića	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
8.	Dajbabe	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
9.	Zlatica	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
10.	Ul. Ludviga Kube	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
11.	dr Blaže Raičevića	poligon	kombinovani	asfalt	NE	DA
12.	Ul. Novaka Ramova	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
13.	Kakaricka gora	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
14.	Malo brdo	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
15.	Bul. Pera Četkovića	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
16.	Barutana	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
17.	Ljubović	poligon	košarka	asfalt	NE	DA
18.	Ul. Koste Racina	poligon	basket	asfalt	DA	DA
19.	Murtovina	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
20.	Zagorič – Ul. piperska	poligon	Kombinovani	asfalt	DA	DA
21.	Ul. 4. jul	poligon	odbojka	asfalt	DA	DA
22.	Ul. Vojislavljevića	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
23.	MZ Ubli	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
24.	Donja Gorica	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
25.	Murtovina - Orjenska	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
26.	Zelenika	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
27.	Gornji Kokoti	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
28.	SRZ „Farmaci“	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
29.	Rogami	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
30.	Ljubović – Ul. 27. marta	poligon	basket	asfalt	DA	DA
31.	Ul. Petra Dedića – Ul. kozaračka	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
32.	Bul. Stanka Radonjića	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
33.	Donji Kokoti	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
34.	Stara Zlatica	poligon	fudbalski	asfalt	DA	DA
35.	Stara Zlatica	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
36.	Ul. Mitra Bakića	poligon	basket	asfalt	DA	DA
37.	Dahna	poligon	basket	asfalt	DA	DA
38.	Dahna	poligon	fudbalski	asfalt	DA	DA
39.	Ul. španskih boraca	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
40.	MZ Jedinstvo	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
41.	Gornja Gorica	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
42.	Bul. Save Kovačevića	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
43.	Ul. husinskih rudara	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
44.	Masline – kod MZ	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA
45.	Ul. Đečevića	poligon	kombinovani	asfalt	NE	DA
46.	SRZ „13. jul“	poligon	Tenis	asfalt	DA	DA
47.	SRZ „13. jul“	poligon	Tenis	asfalt	DA	DA
48.	SRZ „13. jul“	poligon	košarka	asfalt	DA	DA
49.	Ul. španskih boraca	poligon	košarka	tartan	DA	DA
50.	Pričelje	poligon	kombinovani	tartan	DA	DA
51.	Stari Aerodrom park	poligon	kombinovani	tartan		DA
52.	Ul. Meše Selimovića	poligon	košarka	tartan	DA	DA
53.	Ul. moskovska	poligon	košarka	tartan	DA	DA
54.	Bul. Sv. Petra Cetinjskog	poligon	košarka	tartan	DA	DA
55.	Zabjelo-Ul. Ilije Plamenca	poligon	kombinovani	tartan	DA	DA
56.	Ul. Radosava Burića-Ul. 27. marta	poligon	košarka	tartan	DA	DA

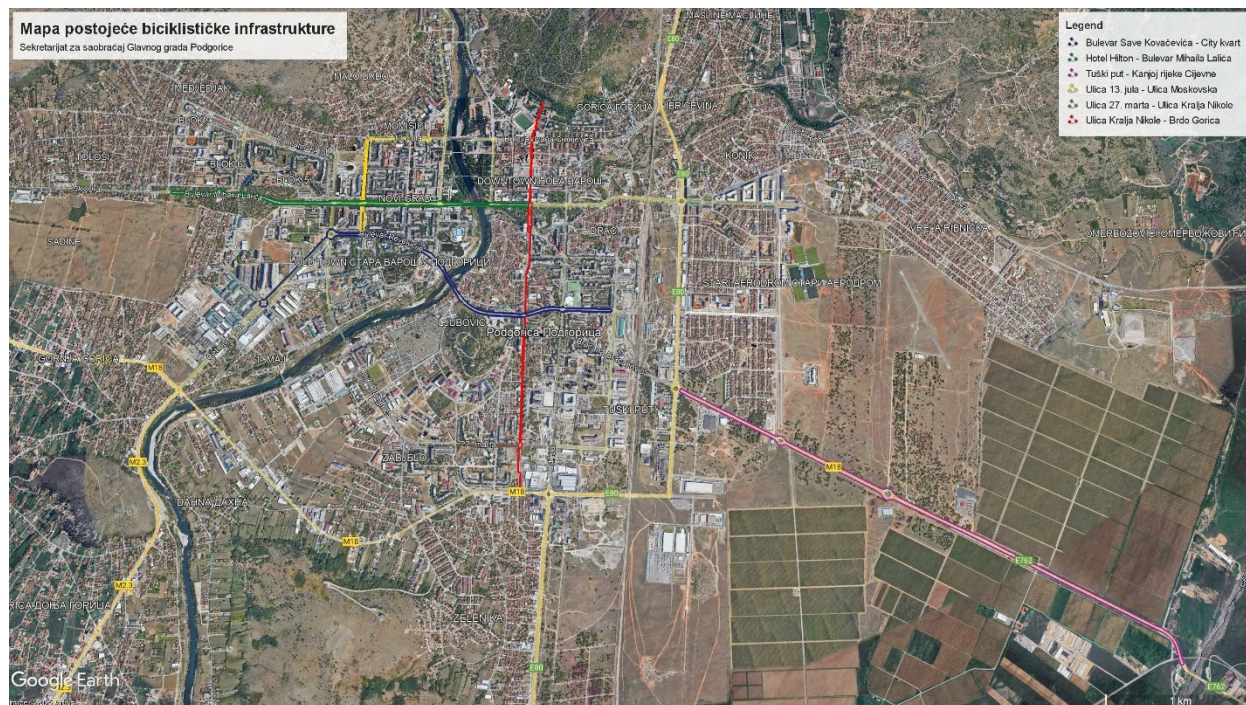
57.	Ul. Bracana Bracanovića-Ul. 4.jula	poligon	košarka	tartan	DA	DA
58.	Ul. Miladina Popovića	poligon	basket	tartan	DA	DA
59.	Ul. Vasa Raičkovića	poligon	basket	tartan	DA	DA
60.	Ul. kralja Nikole	poligon	basket	tartan		DA
61.	Ul. Vojislavljevića	poligon	odbojka	tartan	DA	DA
62.	Ul. crnogorskih serdara	poligon	basket	tartan	DA	DA
63.	Karađorđeva ulica	poligon	basket	tartan	DA	DA
64.	Ul. Serdara Jola Piletića	poligon	basket	tartan	DA	DA
65.	Ul. Bracana Bracanovića	poligon	kombinovani	tartan	DA	DA
66.	Bul. Ivana Crnojevića	poligon	košarka	tartan	DA	DA
67.	Ul. Buda Tomovića	poligon	košarka	tartan	DA	DA
68.	Zmaj Jovina ulica	poligon	košarka	tartan	NE	DA
69.	Konik-Kom-Dom 25.maj	poligon	košarka	tartan	DA	DA
70.	SC "Morača" - krug	poligon	odbojka	beton	DA	DA
71.	Ul. Meše Selimovića	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
72.	Stadion malih sportova	poligon	košarka	vještačka podloga	DA	DA
73.	Stadion malih sportova	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
74.	SC "Morača" - krug	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
75.	Brdo Gorica	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
76.	Park šuma Zlatica	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
77.	Mali teren SC "Morača"	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
78.	MZ „Jedinstvo“	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
79.	Bul. Sv. Petra Cetinjskog	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
80.	Ul. Mitra Bakića	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
81.	Ul. 4. jula	poligon	fudbalski	vještačka trava	DA	DA
82.	Njegošev park	poligon	košarka	vještačka podloga	DA	DA
83.	Ul. Zlate Raičević	poligon	kombinovani	asfalt	DA	DA

#### 5.4. Pregled biciklističkih staza u glavnom gradu – Tabela

Koridor	Ulice / Bulevari	Dužina
1. Koridor 1	Ulica 19. decembar, Ulica slobode,	2.619,1m
2. Koridor 2	Ulica kralja Nikole; Bulevar Mitra Bakića / Ulica Oktobarske revolucije, Bulevar Save Kovačevića, Bulevar Srđana Aleksića, Bulevar crnogorskih serdara, Bulevar Revolucije, Bulevar 21. maj, Ulica Marka Radovića u nastavku do Krivog mosta; Ulica Ivana Milutinovića, Bulevar Jovana Tomaševića do Bulevara Ivana Crnojevića;	4.408,7m

3. Koridor 3	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog, Bulevar Mihaila Lalića, Ulica SKOJ-a;	<b>2.872,7m</b>
4. Koridor 4	Bulevar Džordža Vašingtona, Ulica dr Ljubomira Rašovića, Krivi most, Ulica Ilije Plamenca, Ulica 27. marta do Bulevara Miloša Rašovića;	<b>2.979,7m</b>
5. Koridor 5	Bulevar Ivana Crnojevića, Ulica 13. jula, Ulica moskovska do Bulevara Revolucije; Postojeće biciklističke staze Park šuma Gorica	<b>1.191,9m</b>
<b>Ukupno</b>	—	<b>14 072.1 m</b>

### Mapa postojeće biciklističke infrastrukture



## **5.5. Mjere i preporuke za upravljanje i unapređenje sportskih površina**

### **Mapiranje i planiranje sportske infrastrukture**

- Izraditi ažurnu digitalnu mapu svih sportskih površina u vlasništvu Glavnog grada, s podacima o lokaciji, namjeni, opremljenosti, stepenu pristupačnosti za OSI i stanju opreme.
- Definisati prioritete za izgradnju novih poligona u naseljima s nedostatkom sportskih sadržaja, na osnovu gustine naseljenosti i potreba zajednice.

### **Izgradnja i modernizacija sportskih površina**

- Povećati broj multifunkcionalnih sportskih poligona za sportove koji nijesu dovoljno zastupljeni (tenis, odbojka, rukomet).
- Modernizovati i prilagoditi za lica sa invaliditetom postojeće terene savremenim podlogama i opremom po međunarodnim standardima.
- Postaviti dodatnu rasvjetu i urbani mobilijar na frekventnim lokacijama kako bi se omogućilo korišćenje tokom večernjih sati.

### **Održavanje i sigurnost**

- Uspostaviti sistem redovnog održavanja svih sportskih površina i opreme kroz godišnje planove i budžetska izdvajanja.
- Instalirati kamere ili senzore na kritičnim lokacijama radi prevencije vandalizma i olakšanog identifikovanja počinitelaca.
- Uspostaviti sistem prijave kvarova i oštećenja putem aplikacije ili kontakt centra, uz brzu reakciju nadležnih službi.

### **Pristupačnost i inkluzivnost**

- Omogućiti prilagođen pristup osobama sa invaliditetom na svim novim i adaptiranim terenima.
- Postaviti dječije fitness zone za najmlađe u većim naseljima, čime bi se dodatno promovisala kultura fizičke aktivnosti od najranijeg uzrasta.

### **Multisektorska saradnja**

- Uključiti Crnogorski olimpijski komitet, Paraolimpijski komitet Crne Gore, Ministarstvo sporta i mladih i sportske saveze u planiranje i realizaciju novih sadržaja.
- Razvijati partnerstva sa privatnim sektorom i donatorima radi sufinansiranja opreme i modernizacije infrastrukture.

### **Promocija i korišćenje sportskih površina**

- Organizovati lokalne sportsko-rekreativne događaje i škole sporta na otvorenim poligonima kako bi se povećala njihova upotreba.
- Promovisati lokacije kroz digitalne platforme i informativne kampanje kako bi građani bili upoznati sa svim dostupnim sadržajima.

## 5.6. SWOT analiza i Strateški ciljevi – sportske površine u vlasništvu Glavnog grada

### SWOT analiza

#### S – Prednosti

- Veliki broj postojećih poligona i sportskih površina širom Podgorice.
- Prisutnost raznovrsnih sadržaja: multifunkcionalni poligoni, stolovi za stoni tenis, teqball, šah, teretane na otvorenom.
- Strategijski raspoređene lokacije koje omogućavaju dostupnost građanima u većem dijelu grada.
- Postojanje redovnog budžetskog finansiranja za održavanje i modernizaciju opreme.
- Podrška lokalne uprave i Sekretarijata za sport u planiranju i razvoju novih sadržaja.

#### W – Slabosti

- Nedostatak kvalitetnog sistema održavanja, što dovodi do brzog propadanja opreme i poligona.
- Neujednačena teritorijalna raspodjela sportskih površina – pojedina naselja su značajno zapostavljena.
- Nedovoljna pristupačnost osobama sa invaliditetom.
- Nedostatak inovativnih i savremenih sadržaja koji prate trendove rekreativnog sporta.
- Slaba kontrola i sankcionisanje nesavjesnih korisnika.

#### O – Mogućnosti

- Uvođenje pametnog sistema održavanja i video-nadzora za smanjenje vandalizma.
- Partnerstva sa privatnim sektorom i sportskim organizacijama za razvoj novih lokacija i održavanje postojećih.
- Adaptacija i prilagođavanje licima sa invaliditetom postojećih i izgradnja novih sportskih površina u naseljima gdje nedostaju.
- Modernizacija opreme i uvođenje sadržaja za nove sportove (npr. street workout, padel, crossfit zone).
- Razvoj sportskih parkova sa edukativnim elementima za djecu i mlade.

#### T – Prijetnje

- Povećanje vandalizma i oštećenja na javnim površinama.
- Nedostatak budžetskih sredstava za kontinuiranu modernizaciju i održavanje.
- Pravne i imovinske prepreke za izgradnju novih poligona u urbanim zonama.
- Slaba uključenost zajednice i brigu o javnim sportskim površinama.
- Klimatski uslovi koji ubrzavaju trošenje i propadanje mobilijara i opreme.

#### Strateški ciljevi

- Unapređenje dostupnosti sportskih površina – ravnomjerna izgradnja i adaptacija poligona u svim djelovima grada, sa posebnim akcentom na naselja koja trenutno nemaju dovoljan broj sadržaja.
- Modernizacija i održivost infrastrukture – implementacija sistema pametnog održavanja, kvalitetnije opreme i materijala otpornijih na oštećenja i klimatske uslove.
- Povećanje pristupačnosti i inkluzivnosti – prilagođavanje svih novih i većine postojećih sportskih površina osobama sa invaliditetom i djeci sa posebnim potrebama.

- Promocija zdravih stilova života i zajedničkog korišćenja prostora – organizacija zajedničkih aktivnosti i događaja na javnim sportskim površinama, čime bi se podstakla kultura zajedničke brige i korišćenja.
- Razvoj novih sadržaja i inovativnih zona – uvođenje savremenih i popularnih sportskih zona (street workout, crossfit parkovi, padel tereni, multifunkcionalni mini-tereni) radi privlačenja većeg broja korisnika svih uzrasta.

## **6. ANALIZA I UNAPREĐENJE SPORTSKE INFRASTRUKTURE U VLASNIŠTVU “SPORTSKI OBJEKTI” DOO PODGORICA**

Jedan od najbitnijih uslova za sprovođenje aktivnosti iz oblasti sporta, fizičkog vaspitanja i rekreacije je postojanje dovoljnog broja adekvatnih sportskih objekata. Izgradnjom i uređenjem sportskih objekata lokalne samouprave stvaraju bitne pretpostavke da lokalno stanovništvo upražnjava bavljenje sportskim aktivnostima (sportsko obrazovanje, takmičarski sport, rekreativni sport, školski sport) i za različite kategorije korisnika (djeca, omladina, odrasli, osobe sa invaliditetom). Obezbeđenje ovog uslova zahtijeva izdvajanje velikih materijalnih sredstava koja, po pravilu, ne mogu da obezbijede sami korisnici (sportski klubovi, organizacije, pojedinci). Uzme li se u obzir neophodnost sportskih objekata, jasno je da rješavanje ovog infrastrukturnog problema pored stručnosti traži i velika budžetska izdvajanja.

Društvo s ograničenom odgovornošću "Sportski objekti" Podgorica osnovano je Odlukom Skupštine Glavnog grada Podgorice, 11. jula 2013. godine ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", broj 22/13). Donošenjem navedene odluke izvršena je reorganizacija dotadašnjeg Javnog preduzeća "Sportski objekti" Podgorica, u skladu sa Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o unapređenju poslovnog ambijenta. Osnovna djelatnost Društva je od javnog interesa i ostvaruje se kroz pružanje usluga u vrhunskom sportu i rekreaciji. Pored osnovne djelatnosti Društvo se bavi i dopunskim djelatnostima kao što su ugostiteljstvo, izdavanje poslovnih i reklamnih prostora, izdavanje prostora za prezentacije, seminare, izložbe i sl., iznajmljivanje opreme za sport i rekreaciju i dr.

### **6.1. Sportski sadržaji u vlasništvu „Sportski objekti“ doo Podgorica**

"Sportski objekti" d.o.o. upravlja kompleksom sportskih objekata u Podgorici koji čine: Sportski centar "Morača" sa Gradskim bazenima, Gradski stadion, Stadion malih sportova, Košarkaško igralište u Njegoševom parku i Streljački centar "Ljubović". U objektima Društva odigravaju se najprestižniji događaji kada je u pitanju klupski, individualni i reprezentativni sport u Crnoj Gori. Tokom godine na sportskim, kulturnim, humanitarnim i drugim događajima prisustvuje više stotina hiljada posjetilaca.

Naziv objekta: **Gradski stadion–Podgorica**

Vlasnik: Glavni grad Podgorica

Godina izgradnje: 1947. godine. Rekonstruisan 1980. godine. Izgradnja sjeverne i južne tribine, završene 2006. godine.

Lokacija: od centra grada udaljen 200 m.

Adresa: Ul. 19 decembra br. 12

Površina: 10.000 m<sup>2</sup>

Gradski stadion Podgorica sa svojim sadržajima zadovoljava FIFA i UEFA standarde za održavanje međunarodnih fudbalskih utakmica. Kapacitet stadiona je 11.715 mjesta. U toku 2025. godine zamijenjena je travnata površina na stadionu.

Čine ga sljedeći sadržaji:

- ✓ Fudbalski teren - dimenzije 105 m x 68 m.
- ✓ Svlačionice za domaće i gostujuće fudbalere i sudije sa svim pratećim sadržajima (ambulanta, prostorije za sudije, za anti-doping kontrolu, teretana, sauna, ekonomati itd.)
- ✓ Novinarska loža kapaciteta 48 novinarskih i 5 komentatorskih
- ✓ VIP loža (A189+B86+C86 ) kapaciteta 361 mjesta
- ✓ Kontrolna soba
- ✓ Mix zona
- ✓ Pres sala
- ✓ Ulaz za autobuse za ekipe na Istočnoj tribini.
- ✓ Ulaz za vozila Službe zaštite i spašavanja i hitne pomoći na istočnoj tribini.
- ✓ Pristup i mjesta za lica s invaliditetom na istočnoj i južnoj tribini.
- ✓ Javni parking u neposrednoj blizini Gradskog stadiona.

Naziv objekta: **M-tel dvorana “Morača”**

Vlasnik: Glavni grad Podgorica

Godina izgradnje: 1981.g., renovirana 2005.g., adaptacija 2018.g.

Lokacija: uži centar grada.

Adresa: Ul. Ivana Milutinovića

Površina: 25.427m<sup>2</sup>

Dvorana Morača u kontinuitetu stvara i unapređuje uslove za vrhunski sport i rekreaciju naših građana. "Morača" je najpoznatija, najveća i najsavremenija višenamjenska sportska dvorana u Crnoj Gori, kapaciteta oko 5.300 gledalaca. Renovirana je 2005. godine po FIBA standardima za potrebe održavanja Evropskog prvenstva u košarci, dok je adaptacija izvršena 2018. godine po ULEB standardima za potrebe održavanja najpestižnijeg evropskog takmičenja Evrolige. M-tel Dvorana "Morača" s pratećim sadržajima može kvalitetno odgovoriti na sve zahtjeve korisnika, bilo da su u pitanju treninzi i takmičenja vrhunskih sportista ili rekreacija zainteresovanih grupa i pojedinaca. Tokom godine u njoj se održi veliki broj domaćih i međunarodnih takmičenja u dvoranskim borilačkim sportovima, kojima prisustvuje više desetina hiljada posjetilaca. U toku je tenderski postupak za hidroizolaciju krova Mtel dvorane „Morača“.

Sportski sadržaji čine:

- ✓ Velika dvorana kapaciteta oko 5.300 hiljada gledalaca s pratećim sadržajima (ambulanta, doping kontrola, VIP-salon, VIP-loža i 7 svlačionica). Dvorana je projektovana prema svjetskim standardima za međunarodna sportska takmičenja, a parket dvorane je rađen po certifikatu Svjetske košarkaške federacije (FIBA).
- ✓ Mala sala
- ✓ Sala za borilačke sportove
- ✓ PRESS sala sa 50 mjesta
- ✓ Otvoreni vaterpolo i plivački bazen
- ✓ Zatvoreni vaterpolo bazen
- ✓ Poslovno-administrativni prostor koji je smješten u veznom dijelu objekta i koriste ga sportski klubovi i savezi, privredna društva i preduzetnici.

Naziv objekta: **Streljački centar "Ljubović"**

Vlasnik: Glavnigrad Podgorica

Lokacija: Udaljen oko 2 km od centra grada.

Adresa: Ul. Radosava Burića

Površina: 5.780 m<sup>2</sup>

Streljački centar "Ljubović" je namjenski sportski objekat prilagođen za pružanje programa usluga sportskom streljaštvu, streljačkoj rekreaciji, rukovanju ličnim naoružanjem i organizaciji streljačkih takmičenja. Streljački centar "Ljubović" je izgrađen 1981. godine, za potrebe održavanja Evropskog prvenstva u gađanju malokalibarskim oružjem. U narednih 6 mjeseci treba da počnu radovi na izgradnji multifunkcionalne dvorane SC „Ljubović“.

Raspolože sljedećim sadržajima:

- ✓ Malokalibarska pucaona –dimenzije 10 m x 15 m
- ✓ Vazдушna pucaona –dimenzije 9 m x 26 m
- ✓ Pištoljska pucaona-veliki kalibar na otvorenom –dimenzije 12 m x 25m.
- ✓ Tribina za malokalibarsku pucaonu 70 mjesta
- ✓ Pristupačnost objekta OSI
- ✓ Magacin za odlaganje oružja.
- ✓ Kancelarijski prostor (137 m<sup>2</sup>)

Naziv objekta: **Stadion malih sportova pod Goricom**

Vlasnik: Glavni grad Podgorica

Godina izgradnje: 1969. godine

Adaptiran 2020. g.

Lokacija: Uži dio grada

Adresa: Beogradska bb

Površina: 6.700 m<sup>2</sup>

Nalazi se u podnožju brda Gorica, decenijama prepoznat kao kulturno mjesto podgoričkog (titogradskog) sporta. Na Stadionu malih sportova kroz istoriju su organizovane brojne sportske manifestacije – košarkaške, rukometne utakmice, bokserske revije, kao i jedan od najboljih ljetnjih turnira u bivšoj Jugoslaviji u malom fudbalu. Na betonu Stadiona malih sportova počelo je formiranje našeg rukometnog giganta Ženskog rukometnog kluba Budućnost.

Nakon renoviranja (postavljanja specijalne podloge za fudbal i košarku, stolove za tekbol i stoni tenis, stolica na tribinama – kapacitet 2.150 mjesta, ...) Stadion malih sportova postao je omljeno mjesto rekreativaca iz ovog dijela grada, ali i domaćin brojnih manifestacija koje organizuje Sekretarijat za sport. Tokom 2025. godine rješavaće se problemi za dobijanje upotrebne dozvole.

Raspolaže sa sljedećim sadržajima:

- ✓ Fudbalski teren dimenzija 42 x 25 m, sa zaštitnim pojasem prekriven sa vještačkom travom na kojem su iscrtane linije za mali fudbal i rukomet, koji je devastiran.
- ✓ Košarkaški teren dimenzija 28 x 15 m je dobio naziv po dugogodišnjem uspješnom igraču i treneru KK Budućnosti, Goranu Poliju Bojaniću, koji nije u zavidnom nivou.
- ✓ ugostiteljski objekat sa otvorenom terasom
- ✓ raspolaže sportskom reflektorskom rasvjetom
- ✓ tribine 2.150 mjesta
- ✓ Pristupačnost objekta OSI

Naziv objekta: **Zatvoreni vaterpolo bazen**

Vlasnik: Glavni grad Podgorica

Godina izgradnje: 2009. g.

Lokacija: uži centar grada

Adresa: Ul. Ivana Milutinovića

Usluge na bazenima su dostupne kako za građane, tako i mlađoj populaciji kroz škole plivanja i vaterpola i školskoj populaciji kroz nastavne aktivnosti. Postoji sanitarni, garderobni dio, postoji prostor za gledaoce, ostava.

- ✓ Natkriveni vaterpolo bazen je dimenzija 33x25m i ispunjava sve standarde FINA za odigravanje vaterpolo utakmica.
- ✓ Kapacitet tribina natkrivenog bazena je 664 mjesta (stolice za sjedenje).
- ✓ Postoji pristupačnost za osobe s invaliditetom koje mogu da uđu sa bilo koje strane bazena (ULAZ 1 i ULAZ 4). Posjeduje "Panda" specijalno vozilo kojim se OSI bezbjedno spuštaju u bazen i nakon korišćenja podižu iz bazena.

Naziv objekta: **Otvoreni olimpijski bazen**

Vlasnik: Glavni grad Podgorica

Godina izgradnje: 2009.g.

Lokacija: uži centar grada.

Adresa: Ul. Ivana Milutinovića

Otvoreni olimpijski bazen dimenzija 50x25 m, dubine 2,2 m, gledalište kapaciteta 1900 mjesta, sastoji se od montažne tribinena istočnoj i betonske na zapadnoj strani bazena. Planirano natkrivanje istog i adaptacija.

Prateći sadržaji ispod zapadne tribine:

- ✓ četiri svlačionice za sportiste
- ✓ dvije svlačionice za sudije i trenere
- ✓ garderoba sa mokrim čvorovima za građanstvo
- ✓ ambulanta

Naziv objekta: **Košarkaški teren u Njegoševom parku**

Vlasnik: Glavni grad Podgorica

Godina izgradnje: 1957.g.

Lokacija: uži centar grada.

Adresa: Ul. Stanka Dragojevića (Njegošev park)

Kultni teren podgoričke košarke i basketu, na kojem su stasavale brojne generacije Košarkaškog kluba "Budućnost". Prvi put je izbetoniran 1957. godine, a današnje ruho je dobio nakon renoviranja 2020. godine. Od 2023. godine ovaj teren u srcu Podgorice nosi ime dugogodišnjeg kapitena KK "Budućnost" i priznatog podgoričkog i crnogorskog sportskog radnika, Dragana Ivanovića.

Prateći sadržaji:

- ✓ tri kancelarije
- ✓ pomoćna prostorija-kuhinja
- ✓ mokri čvor
- ✓ betonske tribune
- ✓

Potrebno je iskoristiti puni potencijal košarkaškog terena u Njegoševom parku i valorizovati ga kroz aktivnosti usmjerene isključivo na promociju i razvoj košarke.

Naziv objekta: **Univerzalno sportsko igralište**

Vlasnik: Glavni grad Podgorica

Godina izgradnje: 2007. g., adaptacija 2021.g.

Lokacija: od centra grada udaljen 1 km

Adresa: Ul. 13 jula

Površina: 1.687 m<sup>2</sup>

Univerzalno sportsko igralište (bivši Venom) je adaptirana multi funkcionalna dvorana koja je postala dom za borilačke sportove nakon adaptacije 2021. godine. "Sportski objekti" u saradnji sa

Glavnim gradom Podgorica su adaptirali objekat, i stavili u funkciju tri borilišta i omogućili sportistima, prije svega bokserima, karatistima, džudistima i ostalim zainteresovanima, da u sklopu ovog objekta obavljaju trenažne procese.

- ✓ Objekat ima dvoranu sa tri terena-borilišta,: teren 1: 20m x 15 m, postavljen ring (boks,kik-boks); teren 2: 20m x 10 m, postavljene strunjače tatami(karate, taekvondo); teren 3: 20 m x 15 m, postavljene strunjače (džudo, aikido, rvanje);
- ✓ salu za rekreaciju-fitness,
- ✓ dvije svlačionice sa sanitarnim čvorom i tuševima,
- ✓ službene prostorije,
- ✓ kancelarijski prostor sa sanitarnim čvorom,
- ✓ ostavu za rekvizite,
- ✓ pult,
- ✓ kotlarnicu.
- ✓ dimenzije dvorane su 40 m x 20 m, .
- ✓ Nema pristup dvorani za OSI

### **Fudbalski kamp Konik**

U cilju razvoja fudbala u našem gradu, Odlukom Skupštine Glavnog grada Podgorica br. 01-030/07-358, dato je na privremeno korišćenje zemljište površine 54.000 m<sup>2</sup> za izgradnju kompleksa „Fudbalski kamp Konik”.

- ✓ FSCG -18.000 m<sup>2</sup>, travnati teren dim. 105 x 68 m., i teren s podlogom od vještačke trave dim. 105 x 68 m. Na terenima trenažni proces i kontrolne utakmice igraju sve selekcije reprezentacije Crne Gore.
- ✓ FK „Budućnost“ – 18.000 m<sup>2</sup>, tri terena dim. 105 x 68 m. (dva terena su s podlogom od vještačke trave a jedan s podlogom od prirodne trave)
- ✓ FK „Mladost“ 9.000 m<sup>2</sup> -travnati teren dim. 105 x 68 m., teren s podlogom od vještačke trave dim. 105 x 68 m.
- ✓ FK “Stari Aerodrom-” teren s podlogom od vještačke trave dim. 105 x 68 m.

U sklopu Kampa je izgrađena je Kuća fudbala koja ima četiri etaže – suteran, prizemlje i dva sprata s površinom u osnovi od 608,75 kvadrata. Bruto površina objekta iznosi 3.500 kvadrata, a ima četiri sale za sastanke, veliku press salu, televizijski studio i 30 kancelarija. Sadrži ekonomat i vešeraj, i podzemnu garažu sa 35 garažnih mjesta.

## **6.2. Predlozi za održavanje i unaprijeđenje sportske infrastrukture objekata kojima upravljaju DOO „Sportski objekti“**

### **Predlozi:**

**Gradski stadion u Podgorici.** Planirana je izgradnja istočne tribine. Projekat za izgradnju tribine postoji. Potrebno je, ukoliko to tehničke mogućnosti dozvoljavaju, instalirati solarne panele na

zapadnoj tribini Stadiona, kako bi se Društvu „Sportski objekti“ omogućilo smanjenje troškova električne energije i mogućnost lakšeg poslovanja.

**M-tel dvorana „Morača“.** Potrebno je sprovesti ponovni tenderski postupak za hidroizolaciju krova dvorane Morača. Potrebno je uraditi novu klimatizaciju u dvorani, s obzirom na to da je sistem klimatizacije koji je još uvijek u dvorani smanjene funkcionalnosti.

**Otvoreni olimpijski bazen SC „Morača“.** Godinama unazad postoji ideja da se otvoreni bazen natkrije. Tokom proteklog perioda Vlada Crne Gore je, namijenila sredstva kojima će se raditi natkrivanje otvorenog bazena, a kako bi Crna Gora mogla da organizuje evropsko vaterpolo prvenstvo u narednom periodu. DOO Sportski objekti podržavaju svaki vid investicija u sportsku infrastrukturu, naročito kada se time unaprijeđuje nacionalna i lokalna svijest o sportu. Time se šalje pozitivna slika u svijet o Crnoj Gori. Predmetno natkrivanje (objekat tvrde gradnje bez mogućnosti otvaranja u ljetnjim mjesecima), na način kako je to zamišljeno, potrebno je sagledati kolike godišnje troškove će nakon izgradnje zatvaranja bazena to proizvesti? Svi ti troškovi ići će na račun „Sportskih objekata“, što podrazumijeva povećan broj pumpi za zagrijavanje vode (veliki potrošači), mnogostruko uvećana potrošnja struje.

**Streljački centar „Ljubović“.** Izgradnja planirane multifunkcionalne dvorane na Streljačkom centru „Ljubović“ u dijelu koji ne ometa funkcionisanje samog Streljačkog centra. Objavljen je javni poziv za izradu idejnog rješenja i glavnog projekta rekonstrukcije.

**Stadion malih sportova u Podgorici.** Potrebno je predmetni stadion dovesti na nivo funkcionisanja da se predmetna rekonstrukcija koja je urađena prije par godina završi. Tu prije svega mislimo na napor Agencije za izgradnju i razvoj Podgorice da se u ulici pored Stadiona malih sportova završi kanalizacija i atmosferski odvodi, kako bi Stadion mogao biti priključen i stavljen u punu upotrebu.

**Košarkaški teren u Njegoševom parku.** Potrebno je predmetni teren prilagoditi za sport košarka u kolicima, ugradnjom podloge koja je u skladu s načelom univerzalnog dizajna.

### 6.3. SWOT analiza i Strateški ciljevi

#### SWOT analiza

##### Snage

- Postojanje razvijene mreže sportskih objekata u vlasništvu Glavnog grada i pod upravom DOO “Sportski objekti” (stadioni, dvorane, bazeni, streljački centar, multifunkcionalna igrališta).
- Objekti ispunjavaju standarde relevantnih međunarodnih federacija (FIFA, UEFA, FIBA, FINA).
- Centralna lokacija većine objekata, dobra povezanost i pristupačnost građanima.
- Dugogodišnja tradicija organizovanja međunarodnih i domaćih takmičenja.
- Prisutni sadržaji za različite sportove (kolektivne, individualne, borilačke, vodene sportove).
-

## **Slabosti**

- Neujednačeno tehničko stanje i nivo modernizacije objekata.
- Potreba za hitnom rekonstrukcijom ili adaptacijom određenih objekata (hidroizolacija, klimatizacija, kanalizacija, tribine).
- Nedostatak pristupačnosti za osobe sa invaliditetom u pojedinim objektima.
- Nedovoljno razvijeni prateći komercijalni sadržaji koji bi omogućili dodatne prihode za samoodrživost objekata.
- Ograničeni kapaciteti za rekreativni sport u periodima intenzivnog korišćenja za vrhunski sport.
- Visoke cijene usluga, smanjiti troškove korišćenjem alternativnih izvora energije.

## **Prilike**

- Mogućnost povlačenja sredstava iz EU fondova i međunarodnih sportskih programa za infrastrukturu.
- Javna–privatna partnerstva u izgradnji, modernizaciji i održavanju objekata.
- Razvoj sportskog turizma kroz organizaciju regionalnih i evropskih takmičenja.
- Korišćenje zelenih tehnologija (solarni paneli, energetska efikasnost) radi smanjenja troškova.
- Uspostavljanje multifunkcionalnih prostora koji mogu služiti i za sportske i za kulturno–zabavne manifestacije.

## **Prijetnje**

- Nedovoljna budžetska izdvajanja za održavanje i modernizaciju.
- Visoki troškovi energije i održavanja velikih sportskih sistema.
- Mogući zastoji u rekonstrukcijama zbog administrativnih procedura i javnih nabavki.
- Potencijalno nezadovoljstvo građana zbog privremenog zatvaranja pojedinih objekata tokom radova.
- Konkurencija privatnih sportskih centara koja može smanjiti komercijalnu isplativost javnih objekata.

## **Strateški ciljevi**

- Modernizacija i obnova sportske infrastrukture – završetak započetih i planiranih rekonstrukcija, uvođenje savremenih tehnoloških rješenja i opreme.
- Povećanje energetske efikasnosti i održivosti – instalacija solarnih panela, optimizacija potrošnje resursa.
- Povećanje dostupnosti i pristupačnosti – adaptacija objekata za OSI, optimizacija termina za rekreativce.
- Razvoj multifunkcionalnosti objekata – prilagođavanje prostora za različite događaje i jačanje pratećih sadržaja.
- Unapređenje sistema upravljanja i održavanja – dugoročni plan održavanja, modeli javno–privatnog partnerstva.
- Pozicioniranje Podgorice kao centra sportskih manifestacija – kandidovanje za domaćinstva evropskih i regionalnih takmičenja.

## 6.4. Akcioni plan – Unapređenje sportske infrastrukture u vlasništvu “Sportski objekti” doo Podgorica

Strateški cilj	Ključne aktivnosti	Rok realizacije	Nosilac aktivnosti	Indikatori uspjeha
<i>Završetak izgradnje istočne tribine Gradskog stadiona i instalacija solarnih panela</i>	<p>Pokretanje postupka za završetak izgradnje istočne tribine</p> <p>Izrada i realizacija projekta instalacije solarnih panela na zapadnoj tribini</p> <p>Obezbjediavanje finansiranja kroz budžet Glavnog grada i potencijalne donacije</p>	2025–2026	Sekretarijat za sport, DOO Sportski objekti, Glavni grad Podgorica	Izgrađena istočna tribina; Instalirani solarni paneli i ostvarena ušteda energije
<i>Unapređenje tehničkih uslova u Mtel dvorani “Morača”</i>	<p>Sprovođenje tenderskog postupka za hidroizolaciju krova</p> <p>Nabavka i ugradnja nove klimatizacije</p> <p>Modernizacija sistema ventilacije u skladu sa standardima FIBA i ULEB</p>	2025–2027	DOO Sportski objekti, Sekretarijat za sport	Zamijenjena klimatizacija; Novi hidroizolacioni sloj krova projektovati i izgraditi ulaz za lica s invaliditetom, u skladu sa standardima
<i>Natkrivanje otvorenog olimpijskog bazena SC “Morača” sa prilagodljivim rješenjem i instalacija solarnih panela (kao zapadna tribina Stadiona)</i>	<p>Izrada tehničke dokumentacije za prilagodljivo natkrivanje bazena</p> <p>Analiza troškova održavanja i izrada studije izvodljivosti</p> <p>Realizacija natkrivanja koje omogućava</p>	2025–2027	Glavni grad Podgorica, DOO “Sportski objekti”	Završeno natkrivanje bazena; Instalirani solarni paneli i ostvarena ušteda energije

<i>Izgradnja multifunkcionalne dvorane u okviru Streljačkog centra "Ljubović"</i>	otvaranje tokom ljeta Ažuriranje i odobranje postojeće projektne dokumentacije Obezbjediavanje sredstava kroz budžet i fondove Izvođenje radova i opremanje dvorane	2025–2026	DOO Sportski objekti, Sekretarijat za sport	Izgrađena i opremljena dvorana; pristupačna licima sa invaliditetom; Uspostavljeni programi korišćenja
<i>Puna funkcionalnost Stadiona malih sportova</i>	Rješavanje pitanja kanalizacije i atmosferskih odvoda u ulici pored stadiona Priključenje objekta na infrastrukturu Dodatno uređenje i adaptacija potrebnih segmenata	2025–2026	Glavni grad Podgorica, DOO Sportski objekti	Stadion potpuno funkcionalan i dostupan korisnicima prilagođen licima s invaliditetom
<i>Prilagodavanje terena u Njegoševom parku.</i>	Na terenu u Njegoševom parku zamijeniti dotrajalu podlogu novom, u skladu s načelom univerzalnog dizajna, pristupačnu za sport košaka u kolicima	2026-2027	Glavni grad Podgorica, DOO Sportski objekti	Teren prilagođen za sport košarka u kolicima, ujedno funkcionalan i dostupan i drugim korisnicima

## **7. ANALIZA I UNAPREĐENJE ŠKOLSKOG I PREDŠKOLSKOG SPORTA U GLAVNOM GRADU**

Upitnik su popunile i do krajnjeg roka, 15. 05. 2025. godine, Sekretarijatu za sport dostavile sljedeće škole osnovnog i srednjeg obrazovanja (državne, privatne, internacionalne):

Osnovna škola „21. maj“, Osnovna škola „Boško Radulović“, Osnovna škola „Branko Božović“, Osnovna škola „dr Dragiša Ivanović“, Osnovna škola „Maksim Gorki“, Osnovna škola „Marko Miljanov“, Osnovna škola „Milorad Musa Burzan“, Osnovna škola „Oktoih“, Osnovna škola „Pavle Rovinski“, Osnovna škola „Radojica Perović“, Osnovna škola „Savo Kažić“, Osnovna škola „Savo Pejanović“, Osnovna škola „Štampar Makarije“, Osnovna škola „Sutjeska“, Osnovna škola „Vlado Milić“, Osnovna škola „Vladimir Nazor“, Osnovna škola „Vuk Karadžić“, Osnovna škola „18. oktobar“, Osnovna škola „Đoko Prelević“, Osnovna škola „Novka Ubović“, Gimnazija „Slobodan Škerović“, Srednja elektro-tehnička škola „Vaso Aligrudić“, Srednja građevinsko-geodetska škola „inž. Marko Radević“, Srednja hemijska škola „Spasoje Raspopović“, Srednja mašinska škola „Ivan Uskoković“, Srednja medicinska škola „Podgorica“, Srednja stručna škola „Sergije Stanić“, Umjetnička škola za muziku i balet „Vasa Pavić“, Francuska evropska škola u Podgorici (EFEP).

Upitnik nijesu popunile sljedeće škole:

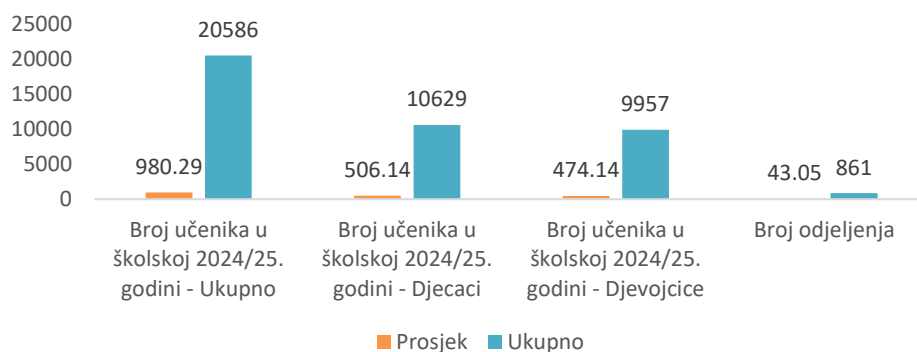
Osnovna škola „Božidar Vuković Podgoričanin“, Osnovna škola „Šćepan Đukić“, Osnovna škola „Vojin Popović“, Srednja ekonomska škola „Mirko Vešović“, Umjetnička škola za muziku i balet „Andre Navara“, Gimnazija „Sveti Sava“, Gimnazija „Podgorica“, QSI International School of Montenegro, United Kids International Montenegro (UKIM).

### **7.1. Analiza upitnika za osnovne škole**

#### **Opšti podaci o osnovnim školama**

Shodno dostavljenim upitnicima od strane osnovnih škola, ukupan broj anketiranih škola iznosi 21. Ukupan broj djece u 2024-25. školskoj godini u anketiranim školama iznosi 20.586. Od tog broja, 10.629 su dječaci dok je 9.957 djevojčica. Ukupan broj odjeljenja u posmatranim školama iznosi 861.

**Grafik 1:** Opšti podaci o anketiranim školama

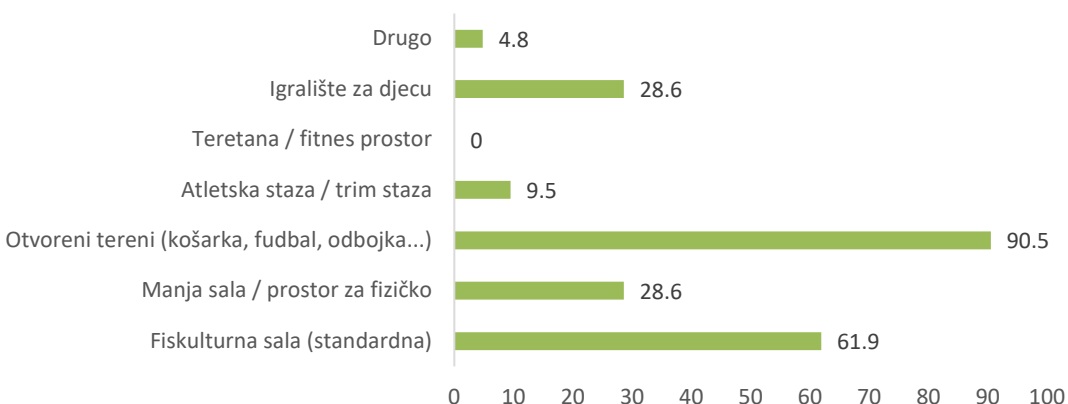


Prosječan broj učenika po školama iznosi 980, pri čemu je broj djevojčica nešto niži od broj adječaka, s prosjekom od 474 djevojčice u odnosu na 506 dječaka. Analiza anketiranih škola pokazuje da u prosjeku svaka škola ima 43 odjeljenja.

### 7.1.1. Sportska infrastruktura u osnovnim školama

Drugi dio analize fokusiran je na ocjenu trenutnog stanja sportske infrastrukture u školama, sagledavajući postojeće kapacitete, kao i izazove i potrebe osnovnih škola.

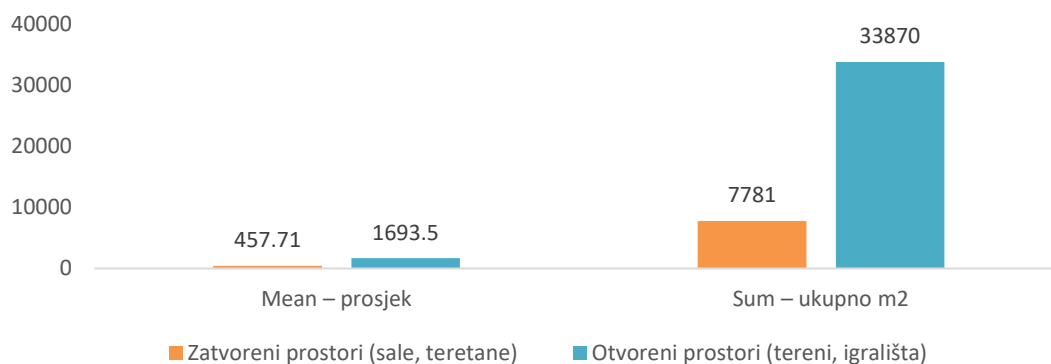
**Grafik 2:** Vrsta sportskih objekata koje posjeduje škola



Većina škola, odnosno 90,5%, istakla je da raspolaže otvorenim terenima za sportove poput košarke, fudbala i odbojke, dok 69,1% škola posjeduje standardnu fiskulturnu salu. Podjednak procenat škola, 28,6%, navodi da ima igralište za djecu i manju salu ili prostor za fizičko vaspitanje. Samo 9,5% škola ima atletsku stazu, dok nijedna škola nije prijavila posjedovanje teretane ili fitness prostora.

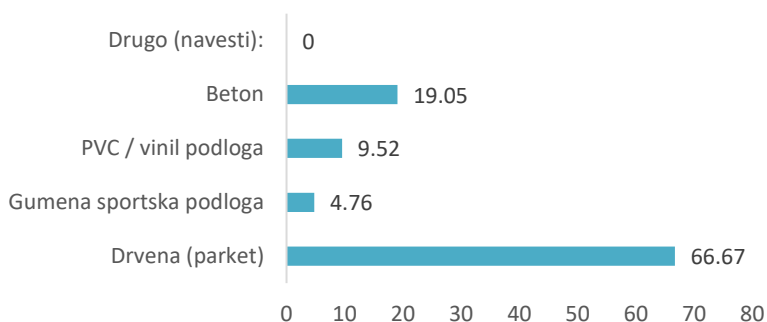
Prema dostavljenim podacima, ukupna površina otvorenih sportskih prostora iznosi 33.870 m<sup>2</sup>, dok je površina zatvorenih sportskih objekata 7.781 m<sup>2</sup>. Prosječna površina otvorenih terena po školi iznosi 1.693 m<sup>2</sup>, dok zatvorenih prostora u prosjeku ima 457 m<sup>2</sup>.

**Grafik 3:** Ukupna površina (u m<sup>2</sup>) prostora opredijeljenog za sportske aktivnosti u školi?



U nastavku ispitivanja, škola su odgovarale na pitanja o vrstama podloga koje se nalaze u zatvorenim i otvorenim sportskim prostorima njihovih škola.

**Grafik 4:** Vrsta podloge u zatvorenim sportskim prostorima (npr. sala za fizičko)?



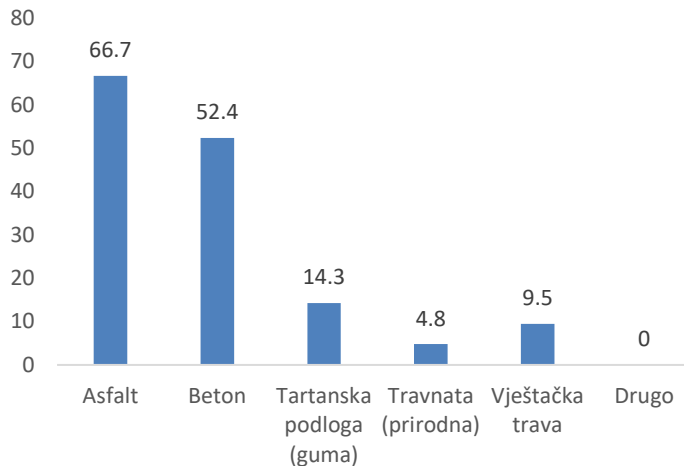
Prema dobijenim podacima, u zatvorenim sportskim prostorima 66,67% škola koristi drvenu podlogu, odnosno parket. Betonsku podlogu navodi 19,05% škola, dok 9,5% škola ima PVC-vinil podlogu. Samo 4,76% škola je navelo da u zatvorenim sportskim prostorima koristi gumenu sportsku podlogu.

Slična je situacija i s podlogama na otvorenim sportskim terenima.

**Grafik 5 :** Vrsta podloge na otvorenim sportskim terenima?

Kao i u slučaju zatvorenih prostora, većina škola navodi da je asfalt najzastupljenija podloga na otvorenim sportskim terenima, što je slučaj u 66,7% škola. Beton slijedi kao druga najčešća podloga i koristi se u 52,4% škola.

Takođe, 14,3% škola ističe da na otvorenim sportskim terenima imaju tartansku podlogu, dok 9,5% škola koristi vještačku travu. Prirodnutravnatupodlogunavodi 4,8% škola.



Iako većina škola posjeduje uređenu sportsku infrastrukturu, samo 14,3% osnovnih škola ocjenjuje da je ista u dobrom stanju. S druge strane, po 42,9% škola navodi da je neophodno izvršiti djelimičnu rekonstrukciju sportske infrastrukture, odnosno da je infrastruktura u lošem stanju i zahtijeva potpunu rekonstrukciju.

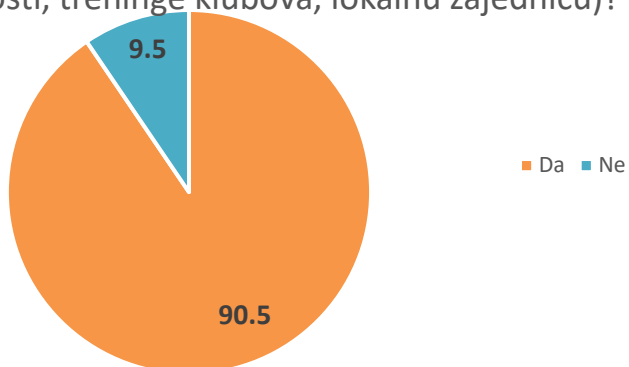
**Grafik 6 :** Stanje sportske infrastrukture škole:



Na pitanje o korišćenju školskih sportskih objekata vanredovne nastave, za vannastavne aktivnosti, treninge klubova i potrebe lokalnu zajednice, većina škola, odnosno 90,5%, odgovorila je potvrdno. Samo 9,5% škola istaklo je da se sportski objekti ne koriste izvan nastavnog procesa.

**Grafik 7:** Da li se školski sportski objekti koriste izvan nastave (za vannastavne aktivnosti, treninge klubova, lokalnu zajednicu)?

Da li se školski sportski objekti koriste izvan nastave (za vannastavne aktivnosti, treninge klubova, lokalnu zajednicu)?



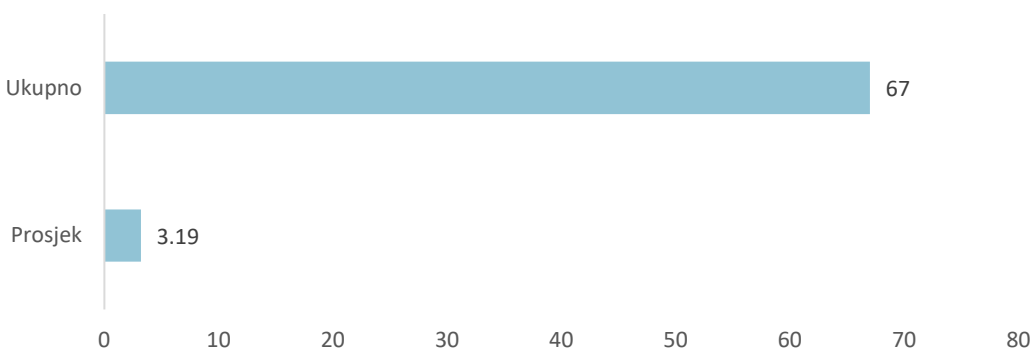
Najčešće sportske objekte, osim škola, koriste različiti sportski klubovi, đaci, lokalnu zajednicu i rekreativci, kao i Sekretarijat za sport Glavnog grada, koji koristi sportsku infrastrukturu za aorganizovanje raznih događaja.

Među klubovima koji koriste školske sportske sale su KK „Morača“ (karate), KK „Budućnost“, KK „Podgorica“, Tekvondo klub „Akademac“, Gimnastički klub „Talenat“, KK „Slavija“, KK „Basket Kids“, Odbojkaški klub „Akademija“, KK „Sedmica“, KK „Play Off“, SRD „Champion“, Košarkaški klub „Kids Basket“, Odbojkaški klub „Morača“, KK „Morača“ i KK „Iskra“ (karate).

### 7.1.2. Kadrovi i nastava fizičkog vaspitanja

U svim osnovnim školama navedeno je da raspolažu određenim brojem nastavnika fizičkog vaspitanja. Ukupan broj nastavnika fizičkog vaspitanja u 21 anketiranoj osnovnoj škola iznosi 67, što u prosjeku znači da svaka škola ima po tri nastavnika fizičkog vaspitanja.

**Grafik 8:** Koliko nastavnika fizičkog vaspitanja je zaposleno u školi?



Za razliku od nastavnika fizičkog vaspitanja, sve škole su odgovorile da nemaju stručnog saradnika iz oblasti sporta, kao što su treneri ili sportski pedagog.

**Grafik 9:** Da li škola ima sportske sekcije?

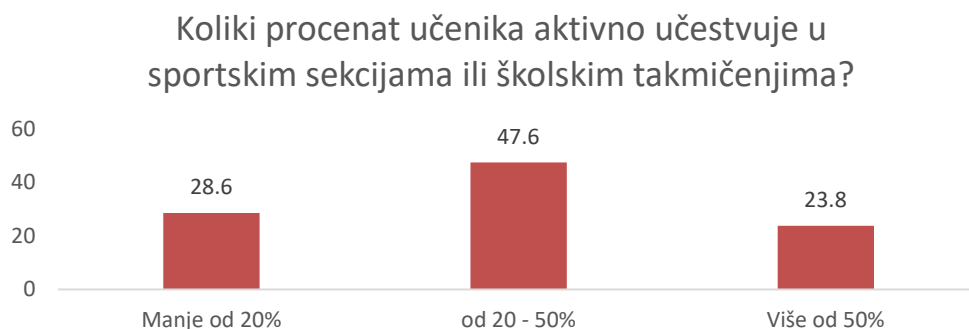


Na pitanje o najzastupljenijim sekcijama u osnovnim školama, ispitanici su naveli da: košarkaška sekcija postoji u 95% škola, fudbalska i odbojkaška sekcija u po 66,6% škola, rukometna sekcija u 38% škola, dok atletika djeluje u 33,3% škola. Stonoteniserska i šahovska sekcija zastupljene su u 14,4% škola, a karate i džudo sekcije u 10% škola.

### 7.1.3. Učešće učenika u sportskim aktivnostima

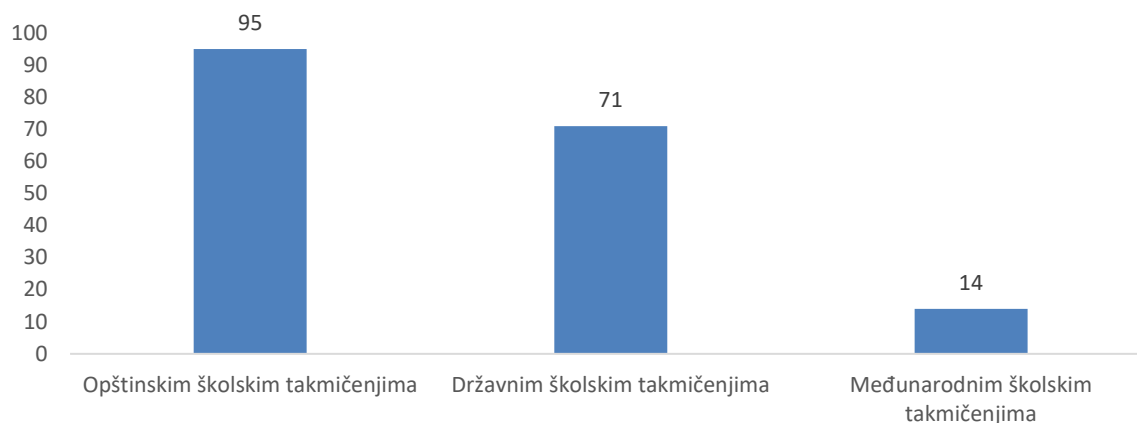
Skoro polovina škola, tačnije 47,6%, navodida od 20 do 50% učenika aktivno učestvuje u sportskim sekcijama ili školskim takmičenjima. S druge strane, 28,6% škola ističe da manje od 20% učenika učestvuje u ovim aktivnostima, dok najmanji procenat, 23,8%, navodi da više od 50% učenika aktivno učestvuje u sportskim sekcijama ili školskim takmičenjima.

**Grafik 10:** Koliki procenat učenika aktivno učestvuje u sportskim sekcijama ili školskim takmičenjima?



Na pitanje u kojim sportovima učenici najčešće učestvuju, škole su navele da je: košarka zastupljena u 66,7% slučajeva, odbojka u 61,9%, fudbal u 52,4%, atletika u 42,9%, rukomet u 23,8%, stoni tenis u 19%, šah u 14,3%, dok je plivanje najčešće prisutno u 9,4% škola.

**Grafik 11:** Da li učenici škole učestvuju u:



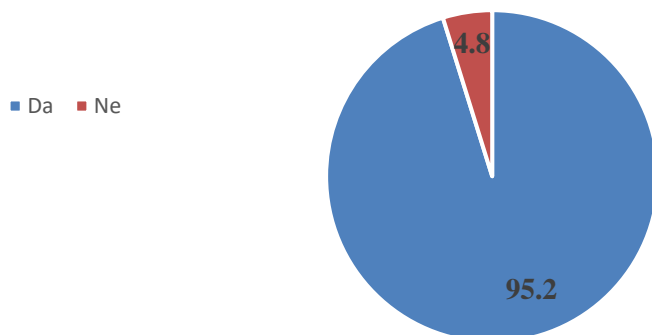
Škole su navele da u 95% slučajeva njihovi učenici učestvuju na opštinskim školskim takmičenjima, dok 71% škola ističe učešće svojih učenika na državnim takmičenjima. Samo 14% škola navodi da njihovi učenici učestvuju na međunarodnim školskim takmičenjima.

#### 7.1.4. Saradnja i potrebe

Još jedna važna sekcija istraživanja obuhvata saradnju škola sa sportskim klubovima, savezima i drugim institucijama, kao i njihove potrebe za unapređenje postojeće situacije. Raduje činjenica da je 95,2% škola navelo da ostvaruju saradnju sa sportskim klubovima, savezima i drugim relevantnim institucijama iz oblasti sporta.

**Grafik 12:** Da li škola saraduje sa sportskim klubovima, savezima i drugim relevantnim institucijama iz oblasti sporta?

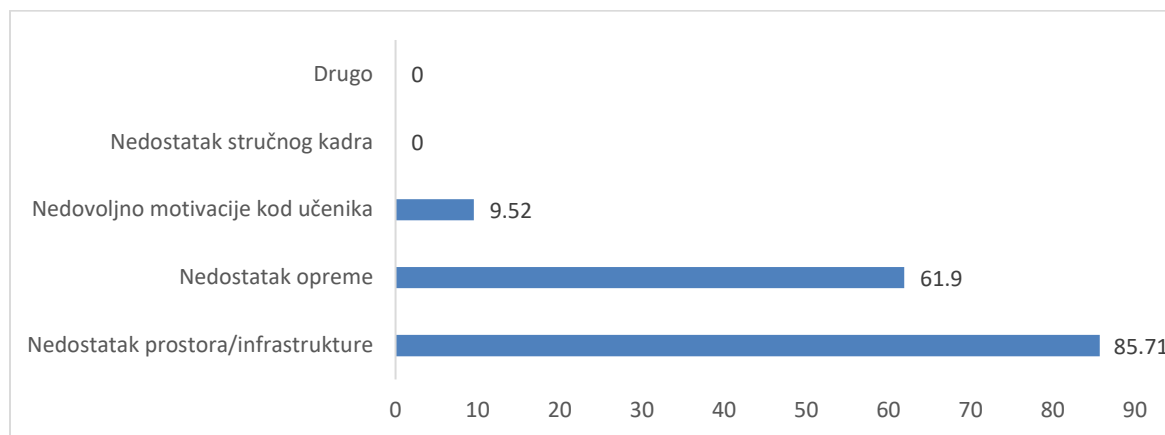
Da li škola saraduje sa sportskim klubovima, savezima i drugim relevantnim institucijama iz oblasti sporta?



Od institucija i saveza, osnovne škole su navele kao veoma dobre i uspješne primjere saradnje: Sekretarijat za sport, Ministarstvo sporta i mladih, Crnogorski školski sportski savez, Crnogorski olimpijski komitet, Džudo savez, Karate savez, Aikido savez, Atletski savez, Košarkaški savez, Odbojkaški savez, Fudbalski savez, Rukometni savez, Vaterpolo savez, Stonoteniski savez i Ragbi savez.

Među klubovima, ispitanici su posebno istakli veoma dobru saradnju sa: „Budućnost“ (košarka, fudbal, rukomet, kako muški tako i ženski klubovi), Multisport Akademijom Majer, Rukometnim klubom „Zabjelo“, Košarkaškim klubom „Junior“, Košarkaškim klubom „Basket Kids MN“, Odbojkaškim klubom „Top Volley“, Košarkaškim klubom „All Star“, Ženskim rukometnim klubom „Podgorica“ i Košarkaškim klubom „Podgorica Bemax“.

**Grafik 13:** Koji su najveći izazovi sa kojima se suočavate u oblasti sporta i fizičke aktivnosti?



Na pitanje o najvećim izazovima sa kojima se suočavaju u oblasti sporta i fizičke aktivnosti, skoro sve škole, njih 85,7%, navode nedostatak prostora i infrastrukture, što jasno ukazuje da je ovo trenutno najveći problem osnovnih škola u segment razvoja sporta. Takođe, 61,9% škola ističe da nedostatak opreme značajno otežava razvoj sportskih aktivnosti.

Ono što raduje, prema rezultatima istraživanja, jeste činjenica da je samo 9,5% škola navelo nedostatak motivacije kod učenika kao problem za razvoj sporta, što ukazuje da postoji volja i motivacija učenika, te da dodatnim ulaganjima stanje može biti značajno unaprijeđeno.

Kao neke od predloga koji bi doprinijeli razvoju školskog sporta, ispitanici su naveli:

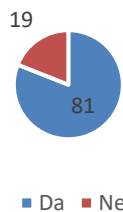
- ✓ unapređenje infrastrukture i opreme u školama,
- ✓ organizovanje vannastavnih sportskih aktivnosti u oblasti školskog fizičkog vaspitanja,
- ✓ istaknut je značaj nastavka aktivnosti Sekretarijata za sport, s ciljem povećanja učešća i promocije sporta, kao i organizacija redovnih školskih i međuškolskih sportskih takmičenja,
- ✓ podrška roditelja i lokalne zajednice u promociji sporta,
- ✓ angažovanje stručnih trenera ili bivših sportista kao mentora,
- ✓ unapređenje finansijske podrške za sportske događaje i nastavu,
- ✓ besplatne ulaznice za utakmice i druga sportska dešavanja,
- ✓ razvoj programa z aprepoznavanje i podršku sportskih talenata.

### 7.1.5. Inkluzija i pristupačnost za djecu s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama

Takođe, istraživanje je obuhvatilo i pitanja koja se odnose na inkluziju i pristupačnost djece s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama. U tom kontekstu, 81% škola navelo je da imaju učenike s invaliditetom i/ili posebnim obrazovnim potrebama.

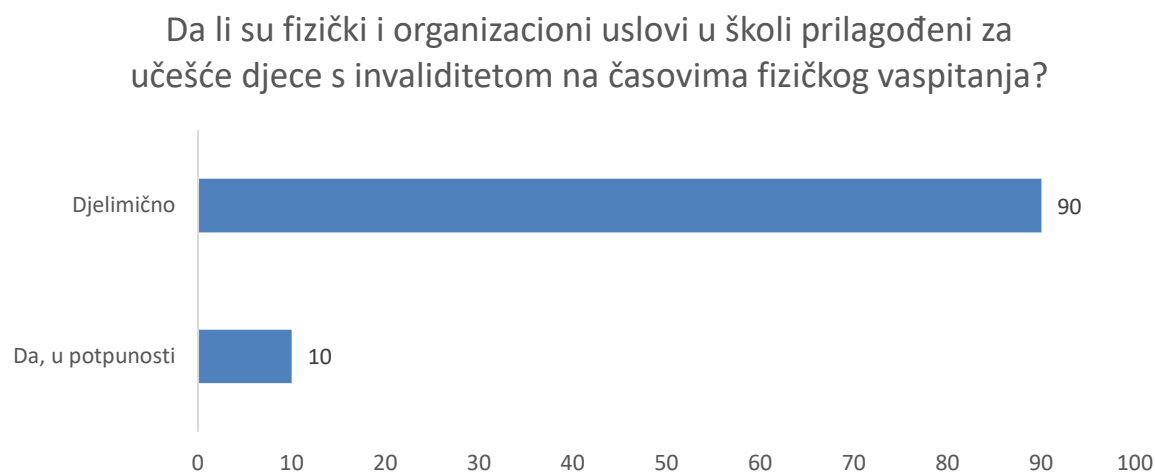
**Grafik 14** Da li škola ima učenike s invaliditetom i/ili posebnim obrazovnim potrebama?

Da li škola ima učenike s invaliditetom i/ili posebnim obrazovnim potrebama?



Ukupan broj djece s invaliditetom i/ili posebnim obrazovnim potrebama u ovim školama iznosi 117, što u prosjeku znači da svaka od posmatranih škola ima oko devet učenika s invaliditetom ili posebnim obrazovnim potrebama.

**Grafik 15:** Da li su fizički i organizacioni uslovi u školi prilagođeni za učešće djece s invaliditetom na časovima fizičkog vaspitanja?



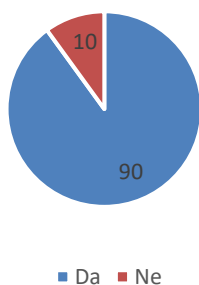
Većina škola, odnosno 90%, izjasnila se da nema u potpunosti prilagođene fizičke i organizacione uslove za učešće djece s invaliditetom na časovima fizičkog vaspitanja. S druge strane, svega 10% škola navodi da u potpunosti posjeduje prilagođene fizičke i organizacione uslove koji omogućavaju uključivanje djece s invaliditetom u nastavu fizičkog vaspitanja.

#### 7.1.6. Dodatne informacije

Kao posljednji segment istraživanja, škola su iznijele svoje stavove o budućim planovima za naredne četiri godine. Raduje činjenica da je, na pitanje – da li škola planira unapređenje sportske infrastrukture u tom periodu, 90% škola odgovorilo potvrdno, dok svega 10% škola navodi da takav plan ne posjeduje.

Grafik 16: Da li škola ima planove za unapređenje sportske infrastrukture u naredne 4 godine?

**Da li škola ima planove za unapređenje sportske infrastrukture u naredne 4 godine?**



Kao glavne planove za naredne četiri godine, osnovne škole na teritoriji glavnog grada navode:

- ✓ unapređenje postojeće infrastrukture, modernizaciju i ulaganje u stvaranje novih objekata;
- ✓ potencijalnu izgradnju atletske staze, skakališta zaskok u dalj i bacališta za kuglu;
- ✓ nabavku opreme za stoni tenis;
- ✓ prepoznavanje problema energetske efikasnosti, koji su određene škole uključile u svoje planove;
- ✓ izgradnju novih terena sala, kao i rekonstrukciju postojećih kapaciteta.

Zaključuje se da dominantno veći broj planova zavisi od donacija, kao i od mogućnosti nadležnih institucija da ulažu u školsku sportsku infrastrukturu.

Kao dodatne preporuke koje bi mogle biti podržane, škole navode:

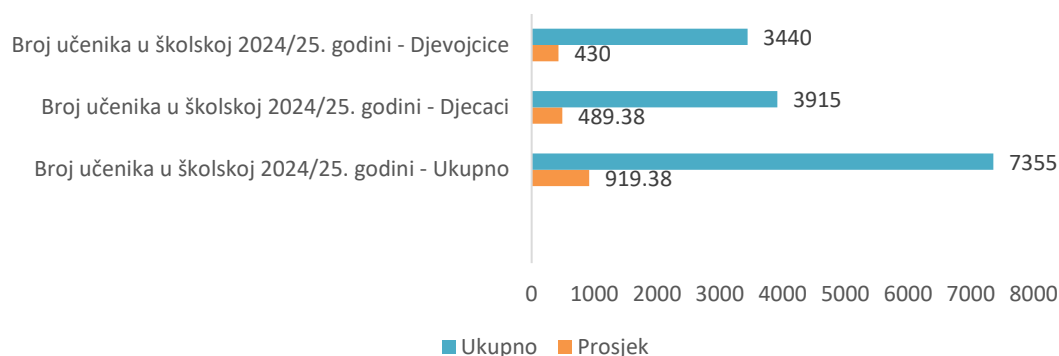
- ✓ unapređenje i zamjenu podloga na otvorenim terenima radi smanjenja rizika od povreda učenika;
- ✓ dopunu otvorenih terena mobiljarom za razvoj motoričkih sposobnosti kod starijih razreda (VIII i IX);
- ✓ stvaranje uslova za unapređenje atletike kroz izgradnju skakaonice za skok u dalj, bacališta za kuglu i sličnih sadržaja;
- ✓ izgradnju mini poligona za djecu nižeg uzrasta (I–IV razred);
- ✓ unapređenje vannastavnih aktivnosti i uključivanje nastavnika fizičkog vaspitanja u process donošenja odluka vezanih za afirmaciju nastave fizičkog vaspitanja;
- ✓ organizovanje velikog zajedničkog školskog krosa.

## **7.2. Analiza upitnika za srednje škole**

### **7.2.1. Opšti podaci o srednjim školama**

Shodno dostavljenim upitnicima, anketirano je ukupno devet srednjih škola. U školskoj 2024/25. godini u ovim školama pohađa nastavu 7.355 učenika, od čega je 3.915 dječaka i 3.440 djevojčica. Ukupan broj odjeljenja u posmatranim školama iznosi 325.

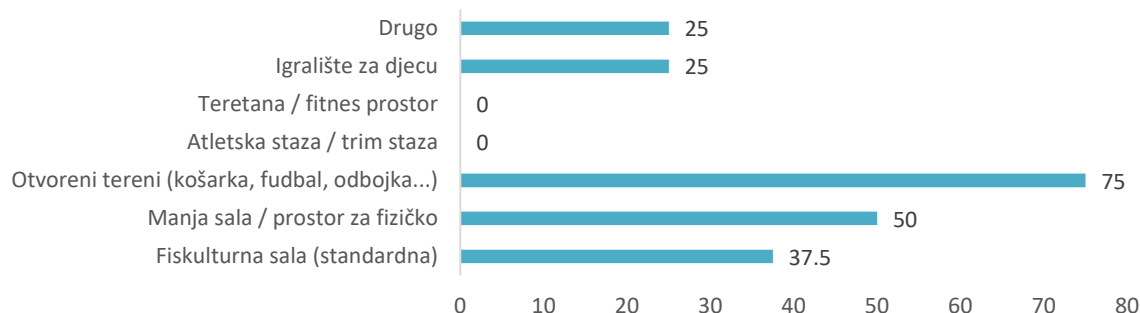
**Grafik 1:** Opšti podaci o anketiranim školama



### 7.2.2. Sportska infrastruktura u srednjim školama

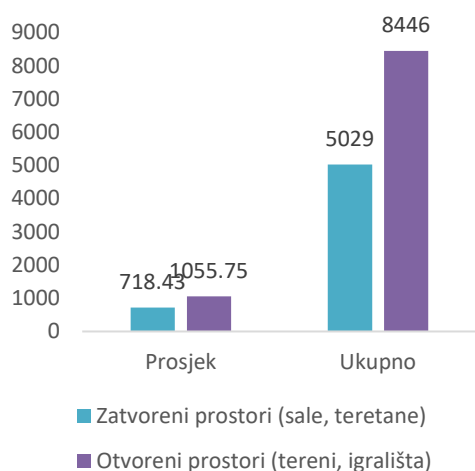
Drugi dio analize obuhvata ocjenu trenutnog stanja sportske infrastrukture u srednjim školama, s fokusom na postojeće kapacitete, problem i potrebe ustanova.

**Grafik 2:** Koje sportske objekte posjeduje škola? (označiti sve koje škola koristi)



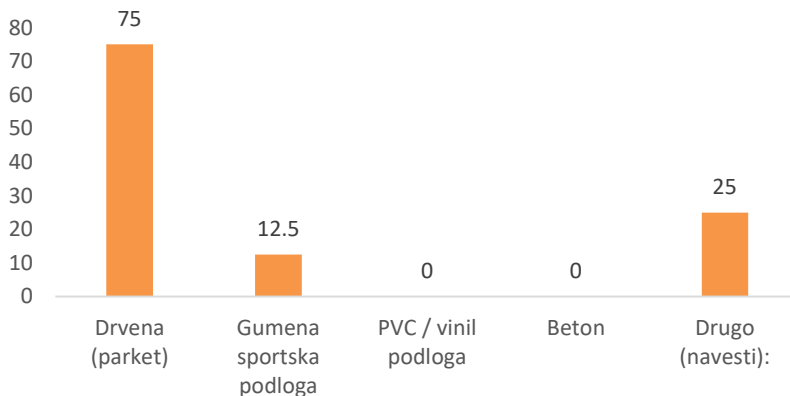
Većina srednjih škola, odnosno 75%, navodi da posjeduje otvorene terene za sportive poput košarke, fudbala i odbojke, dok 50% ima manju salu ili prostor za fizičko vaspitanje. Fiskulturnu salu posjeduje 37,5% škola, a igralište za djecu 25% škola. Četvrtina škola (25%) navodi da posjeduje i druge sportske sadržaje koji nijesu bili među ponuđenim odgovorima, poput teniskih terena i terena za mini fudbal. Prema dostavljenim podacima, ukupna površina otvorenih prostora namijenjenih sportskim aktivnostima iznosi 8.446 m<sup>2</sup>, dok zatvoreni sportski prostori obuhvataju ukupno 5.029 m<sup>2</sup>. U prosjeku, površina otvorenih terena po školi iznosi 1.055 m<sup>2</sup>, dok zatvoreni prostori prosječno zauzimaju 718 m<sup>2</sup>.

**Grafik 3:** Koja je ukupna površina (u m<sup>2</sup>) prostora opredijeljenog za sportske aktivnosti u školi?



U nastavku ispitivanja, srednje škola su odgovarale na pitanja o vrstama podloga koje se koriste u zatvorenim i otvorenim sportskim prostorima.

**Grafik 4:** Koja je vrsta podloge u zatvorenim sportskim prostorima (npr. sala za fizičko)?

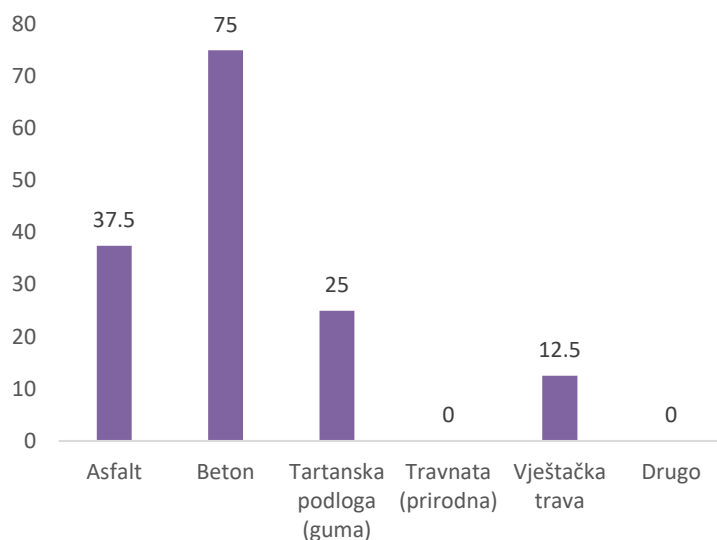


Prema dostavljenim podacima, 75% škola ima drvenupodlogu, odnosno parket, u zatvorenim sportskim prostorima, dok 12,5% navodi da posjeduje gumenu sportsku podlogu. Kao poseban primjer, pojedine škola su navele da je njihova sala za fizičko vaspitanje ujedno opremljena i baletskim podom.

Slična je situacija i s otvorenim sportskim terenima.

**Grafik 5:** Koja je vrsta podloge na otvorenim sportskim terenima? (označiti više ako je primjenjivo)

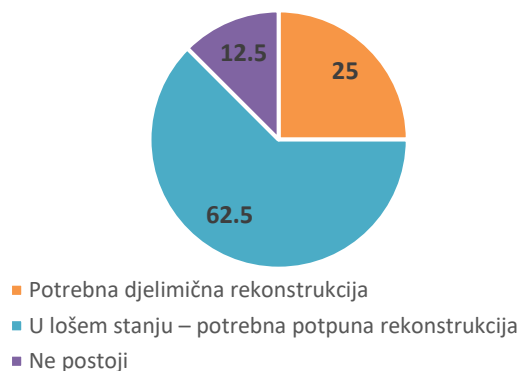
Najveći procenat srednjih škola, odnosno 75%, navodi da je podloga na otvorenim terenima betonska, dok 37,5% škola koristi asfalt. Pored toga, 25% škola ističe da posjeduje tartansku podlogu, a 12,5% navodi da na otvorenim terenima imaju vještačku travu.



Iako većina škola posjeduje određenu sportsku infrastrukturu, nijedna od anketiranih škola nije navela da se ona nalazi u dobrom stanju. Četvrtina škola (25%) ističe potrebu za djelimičnom rekonstrukcijom, dok 12,5% navodi da sportska infrastruktura uopšte ne postoji. Zabrinjavajući je podatak da 62,5% škola ocjenjuje da je postojeća infrastruktura u lošem stanju i da zahtijeva potpunu rekonstrukciju.

Grafik 6 : Stanje sportske infrastrukture škole

Da li je sportska infrastruktura škole:



Na pitanje o korišćenju školskih sportskih objekata van redovne nastave, za vannastavne aktivnosti, treningeklubova i potrebe lokalne zajednice, većina škola, odnosno 87,5%, odgovorila je potvrdno. Samo 12,5% škola navelo je da se sportski objekti ne koriste izvan nastavnog procesa.

**Grafik 7:** Da li se školski sportski objekti koriste i van nastave (za vannastavne aktivnosti, treninge klubova, lokalnu zajednicu)?

Da li se školski sportski objekti koriste i van nastave (za vannastavne aktivnosti, treninge klubova, lokalnu zajednicu)?



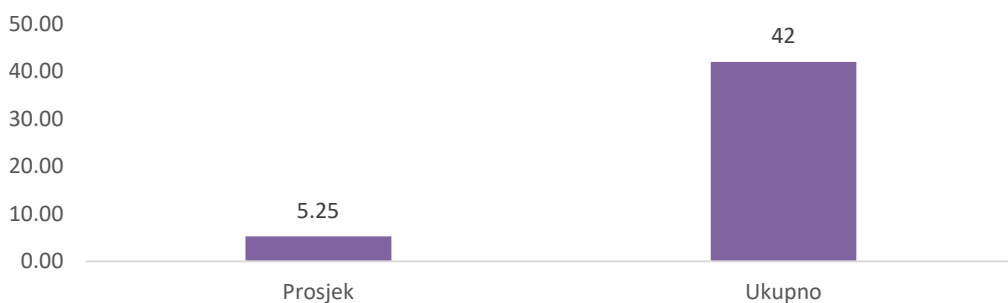
Najčešće sportske objekte, osim škola, koriste različiti sportski klubovi, đaci i rekreativci, kao i sportski savezi. Posebno se ističe Sekretarijat za sport Glavnog grada, koji školsku sportsku infrastrukturu koristi za organizovanje različitih događaja, što škola ocjenjuju veoma pozitivno.

Među klubovima koji koriste školske sportske sale su: KK „Junior“, KK „Basket Kids Montenegro“, KK „All Star“, KK „Morača“ i KBK „Rad“.

### 7.2.3. Kadrovi i nastava fizičkog vaspitanja

Sve srednje škole obuhvaćene istraživanjem navele su da imaju zaposlen određen broj nastavnika fizičkog vaspitanja.

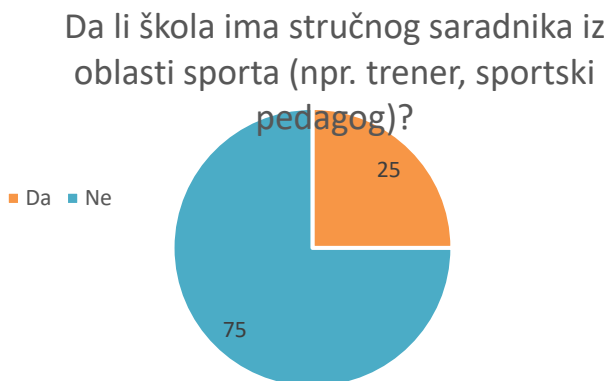
**Grafik 8:** Koliko nastavnika fizičkog vaspitanja je zaposleno u školi?



Ukupan broj nastavnika fizičkog vaspitanja u osam anketiranih škola iznosi 42, što znači da u prosjeku svaka škola ima po pet profesora fizičkog vaspitanja.

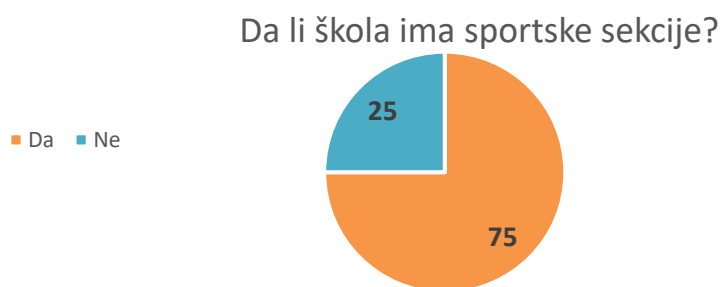
**Grafik 9:** Da li škola ima stručnog saradnika iz oblasti sporta (npr. trener, sportski pedagog)?

Većina škola, odnosno 75%, navodi da nema angažovanog stručnog saradnika iz oblasti sporta, poput trenera ili sportskog pedagoga, dok 25% ističe da takvog stručnjak imaju. Kao i u slučaju osnovnih škola, ovaj segment predstavlja značajan potencijal za budući razvoj i unapređenje stanja.



Iako nemaju angažovane stručne saradnike iz oblasti sporta, većina škola navodi da organizuje sportske sekcije. Tako, 75% anketiranih škola ističe da imaju formirane sportske sekcije, dok 25% škola navodi da ih nema.

**Grafik 10:** Da li škola ima sportske sekcije?



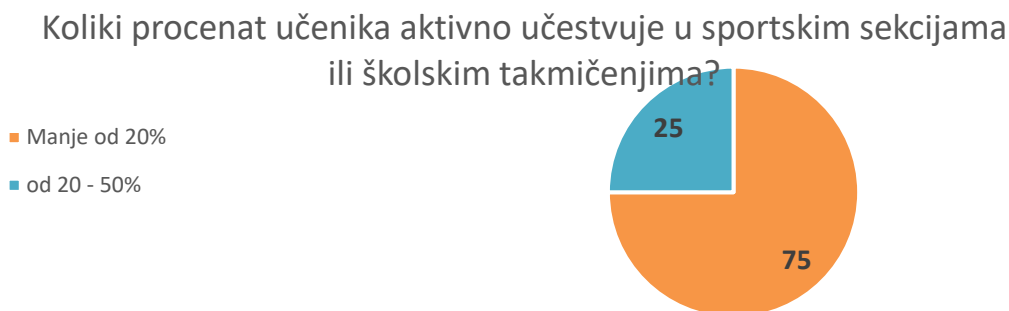
Na pitanje o najzastupljenijim sportskim sekcijama u srednjim školama, ispitanici su naveli da: košarkaška sekcija postoji u 80% škola, fudbalska u 70%, atletska u 60%, dok su odbojkaška i rukometna sekcija prisutne u po 40% škola. Plivačka, biciklistička i stonoteniserska sekcija zastupljene su u po 20% škola.

#### 7.2.4. Učešće učenika u sportskim aktivnostima

Sljedeći dio ankete obuhvatio je pitanja o aktivnom učešću učenika u sportskim sekcijama ili školskim takmičenjima. Zanimljivo je da podaci pokazuju manji procenat uključenosti učenika u poređenju sa rezultatima istraživanja sprovedenog među osnovnim školama.

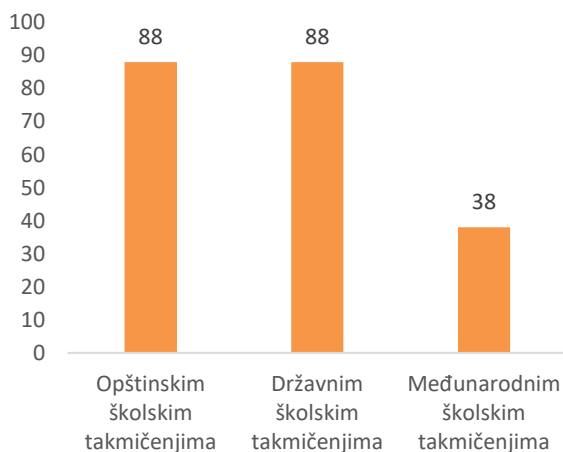
Na pitanje o procentu učenika koji aktivno učestvuju u sportskim sekcijama ili školskim takmičenjima, većina škola navodi da je taj broj manji od 20% učenika. S druge strane, 25% škola izjavljuje da u sportskim sekcijama ili takmičenjima učestvuje između 20% i 50% učenika.

**Grafik 11:** Koliki procenat učenika aktivno učestvuje u sportskim sekcijama ili školskim takmičenjima?



Na pitanje o sportovima u kojima učenici najčešće učestvuju, škola su navele da je: košarka zastupljena u 83,8% škola, fudbal i odbojka u po 66,6%, atletika i rukomet u po 50% škola, dok su stoni tenisi, bacanje kugle prisutni u po 20% škola.

**Grafik 12:** Da li učenici škole učestvuju u:

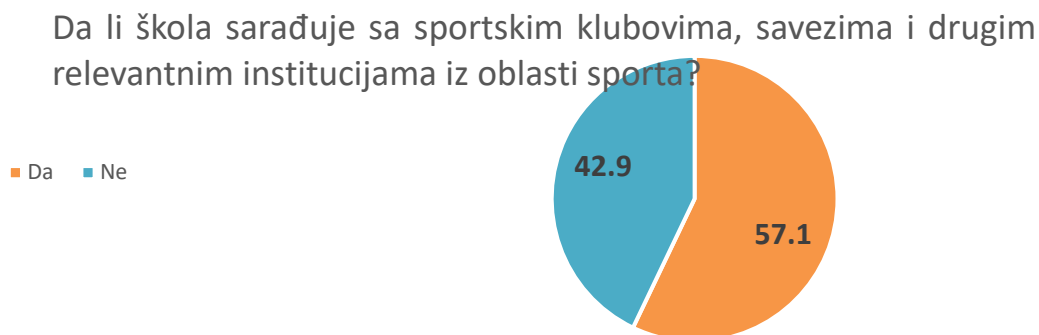


Skoro sve srednje škole, tačnije 88%, učestvuju na opštinskim, kao i na državnim školskim takmičenjima. U međunarodnim školskim takmičenjima učestvuje svega 38% škola obuhvaćenih istraživanjem.

### 7.2.5. Saradnja i potrebe

Jedan od glavnih ciljeva istraživanja bio je ispitati saradnju srednjih škola sa sportskim klubovima, savezima i drugim institucijama iz oblasti sporta. Za razliku od osnovnih škola, koje su u velikoj mjeri dale pozitivan odgovor na ovo pitanje, u slučaju srednjih škola nešto više od polovine, odnosno 57,1%, navodi da ostvaruje saradnju sa savezima, klubovima ili institucijama, dok 42,9% škola izjavljuje da takvu saradnju nema.

**Grafik 13:** Da li škola saraduje sa sportskim klubovima, savezima i drugim relevantnim institucijama iz oblasti sporta?

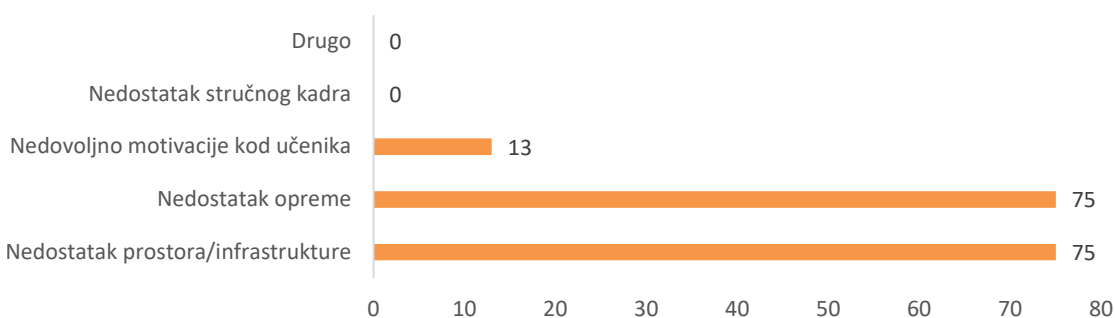


Na pitanje o saradnji, srednje škola su dominantno navodile sportske saveze i institucije, dok konkretni sportski klubovi nijes uposebno istaknuti.

Od saveza, škola su navele saradnju sa: Sportskim školskim savezom, Paraolimpijskim savezom, Fudbalskim savezom, Atletskim savezom, Košarkaškim savezom, Odbojkaškim savezom, Rukometnim savezom, Plivačkim savezom i Teniskim savezom.

Od institucija, najčešće su pomenuti Ministarstvo sporta i Sekretarijat za sport Glavnog grada.

**Grafik 14:** Koji su najveći izazovi sa kojima se suočavate u oblasti sporta i fizičke aktivnosti?



Ispitanici kao najveće izazove u oblast isporta i fizičke aktivnosti u 75% slučajeva navode nedostatak prostora, odnosno infrastrukture, te u isto tolikom procentu i nedostatak opreme. S druge strane, ohrabruje podatak da je, kao i u osnovnim školama, svega 13% škola prepoznalo nedostatak motivacije kod učenika kao najveći izazov, što jasno ukazuje na postojanje volje i želje učenika da se više bave sportskim i fizičkim aktivnostima.

Kao predloge koje smatraju korisnim za doprinos razvoju školskog sporta, škole prepoznaju:

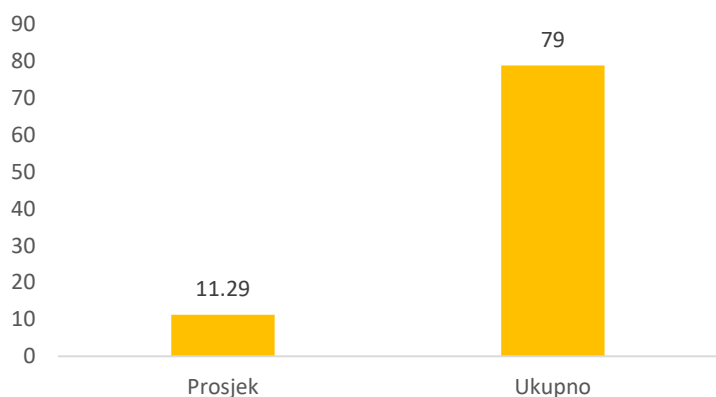
- ✓ adaptacija otvorenih površina, njihovo renoviranje i obezbjeđivanje;
- ✓ unapređenje zatvorenih sala za sportske aktivnosti;
- ✓ generalno unapređenje infrastrukture, ali i unapređenje same sportske i ostale opreme, koje fali u svim školama;
- ✓ formiranje školskog sportskog društva;

- ✓ različiti stimulansi za djecu u vidu pravdanja časova (sportistima), određenih nagrada, sportske opreme;
- ✓ nastavak i kreiranje novih događaja, kao npr. sportom protiv nasilja, a u tom dijelu nastavnici da doprinesu većoj masovnosti i uspješnosti samih akcija.

### 7.2.6. Inkluzija i pristupačnost za djecu s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama

Istraživanje je obuhvatilo i pitanja koja se odnose na inkluziju i pristupačnost djece s invaliditetom i posebnim obrazovnim potrebama u sportskim programima srednjih škola. U tom kontekstu, sve škole su navele da imaju učenike s invaliditetom i/ili posebnim obrazovnim potrebama.

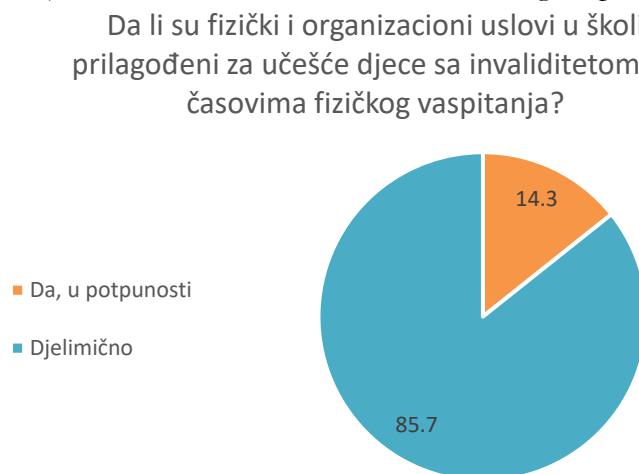
**Grafik 15:** Ukupan broj djece s invaliditetom ili posebnim obrazovnim potrebama



U svim posmatranim školama navedeno je da imaju učenike s invaliditetom i/ili posebnim obrazovnim potrebama. Ukupan broj takvih učenika iznosi 79 u svim anketiranim školama, što daje prosječan broj od 11 učenika po školi.

Slično kao i u osnovnim školama, svega 14,3% srednjih škola navodi da imaju u potpunosti prilagođene fizičke i organizacione uslove za učešće djece s invaliditetom na časovima fizičkog vaspitanja. Preostalih 85,7% škola ističe da uslovi nijesu u potpunosti prilagođeni, već samo djelimično.

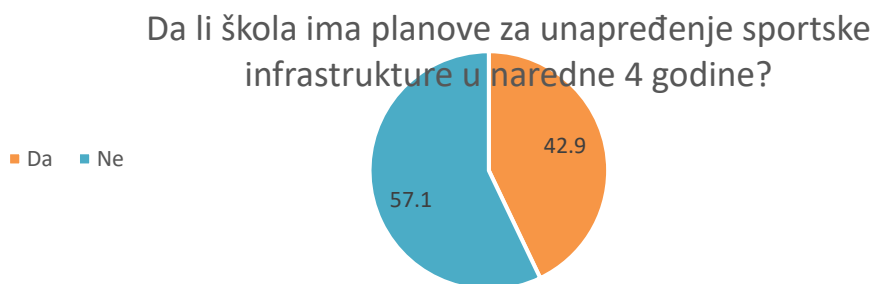
**Grafik 16:** Da li su fizički i organizacioni uslovi u školi prilagođeni za učešće djece s invaliditetom na časovima fizičkog vaspitanja?



### 7.2.7. Dodatne informacije

Većina srednjih škola obuhvaćenih istraživanjem, odnosno 57,1%, nema planove za unapređenje sportske infrastrukture u naredne četiri godine, dok 42,9% navodi da takve planove ima.

**Grafik 17:** Da li škola ima planove za unapređenje sportske infrastrukture u naredne 4 godine?



Od planiranih aktivnosti, predstavnici srednjih škola najčešće navode rekonstrukciju sala i renoviranje postojeće infrastrukture. Uglavnom se ističu planovi koji se odnose isključivo na renoviranje i potrebe za proširenjem sportskih kapaciteta.

## 7.3 ANALIZA UPITNIKA ZA PREDŠKOLSKE USTANOVE

Analiza, mjere i preporuke na osnovu podataka prikupljenih od podgoričkih predškolskih ustanova za potrebe izrade strategije razvoja sporta u Glavnom gradu Podgorica (2025-2028)

Predškolskim ustanovama, državnim i privatnim, sa teritorije Podgorice 28. aprila 2025. Godine dostavljen je upitnik sa ciljem prikupljanja podataka za izradu Strategije razvoja sporta u Glavnom gradu z aperiod 2025–2029. godine.

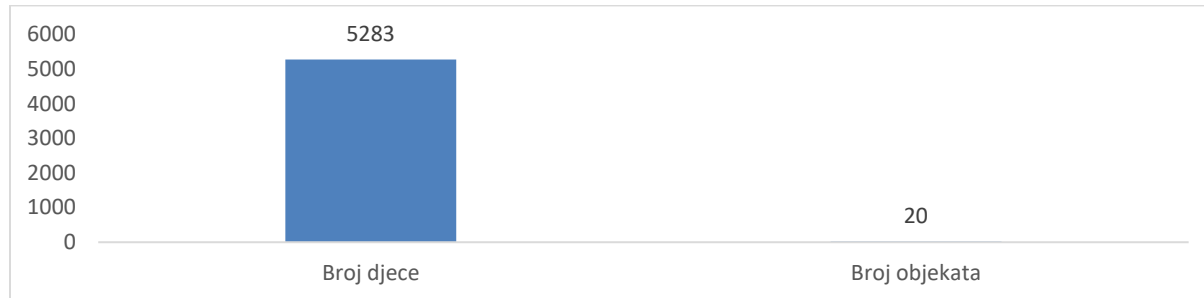
Upitnik su popunile i do krajnjeg roka, 15. maja 2025. godine, Sekretarijatu za sport dostavile sljedeće ustanove: JPU „Đina Vrbica“, PPU „Naše malo kraljevstvo“, PPU „Nova Kućica“ i PPU „Mandarina i papagaj“.

Upitnik nijesu popunile i dostavile sljedeće predškolske ustanove: JPU „Ljubica Popović“, PPU „Artić Pinkio“, PPU „Pipi Duga Čarapa“, PPU „Čarli Čaplin“, PPU „Dvor“, PPU „Kockica“, PPU „Internacionalni vrtić Maša“, PPU „Zvezdice“, PPU „Dobra vila“, PPU „Dnevna majka“, PPU „The Dodod“, PPU „Bambino“, PPU „Happy Kids 2021“, PPU „Naše malo kraljevstvo“, PPU „Nebo Diznilenda“ i PPU „Nova kućica“.

### 7.3.1. Opšti podaci o predškolskim ustanovama

Ukupan broj predškolskih ustanova koje su učestvovalе u istraživanju iznosi četiri.

**Grafik 1:** Broj djece i broj objekata

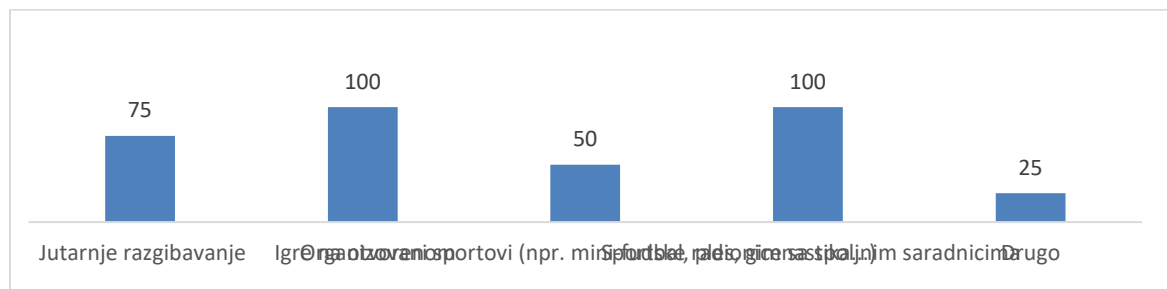


U okviru anketiranih predškolskih ustanova, ukupan broj djece u institucijama iznosi 5283, dok je ukupan broj vaspitnih jedinica 20.

### 7.3.2. Postojeće stanje

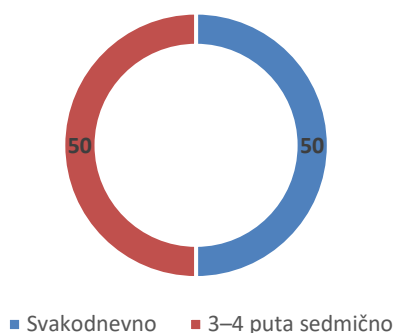
Na pitanje da li ustanova trenutno sprovodi organizovane sportske ili fizičke aktivnosti, sve predškolske ustanove dale su pozitivan odgovor.

**Grafik 2:** Koje aktivnosti sprovode ?



Sve predškolske ustanove navele su da organizuju igre na otvorenom, kao i sportske radionice sa spoljnim saradnicima. Pored toga, 75% ustanova sprovodi jutarnje razgibavanje, dok 50% organizuje sportske aktivnosti poput mini fudbala, plesa i gimnastike. Kao dodatnu aktivnost, 25% ustanova navodi organizovanje plesa. Sve predškolske ustanove koje su anketirane su navele da 100% sprovodi igre na otvorenom i da imaju saradnju sa spoljnim saradnicima.

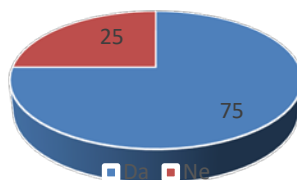
**Grafik 3:** Koliko puta sedmično se realizuju fizičke aktivnosti?



Polovina anketiranih predškolskih ustanova navodi da svako dnevno realizuje fizičke aktivnosti, dok druga polovina ističe da se one organizuju tri do četiri puta sedmično.

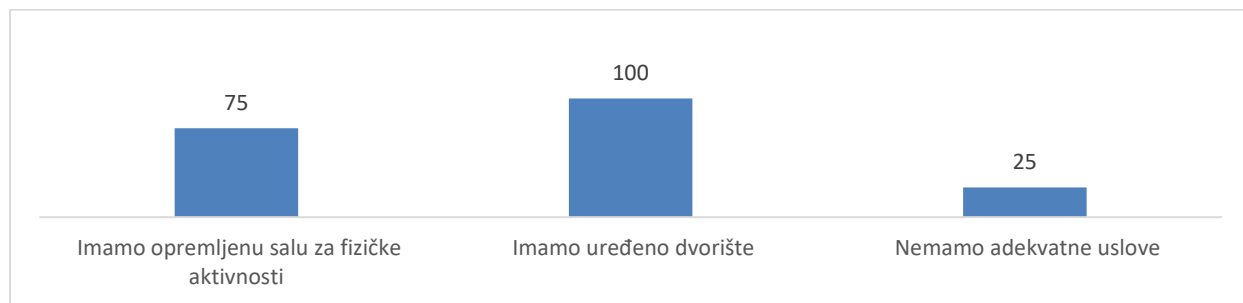
Većina predškolskih ustanova, odnosno 75%, navodi da ima angažovana stručna lica, poput profesora fizičkog vaspitanja ili obučenih vaspitača, za rad sa djecom, dok 25% ustanova takva lica nema.

**Grafik 4:** Da li imate stručna lica (npr. profesore fizičkog vaspitanja, obučene vaspitače) angažovana za rad sa djecom?



Sve predškolske ustanove obuhvaćene istraživanjem navode da imaju uređeno dvorište, dok 75% ističe da posjeduje i opremljene sale za fizičke aktivnosti. Od ukupnog broja ispitanih, 25% navodi da nemaju adekvatne uslove u dijelu sportske infrastrukture.

**Grafik 5:** Stanje sportske infrastrukture



Na pitanje o saradnji sa sportskim organizacijama ili institucijama, poput sportskih klubova, saveza, fakulteta ili sportskih centara, 75% predškolskih ustanova odgovorilo je potvrdno, dok je 25% navelo da takvu saradnju nema.

Kao primjere sportskih organizacija i institucija sa kojima saraduju, ustanove navode posjete: Fudbalskom društvu „Ribnica“, Košarkaškom klubu „Budućnost“, Teniskom klubu „Nec“, Rukometnom savezu Crne Gore, Univerzitetском sportsko-kulturnom centru i Sekretarijatu za sport.

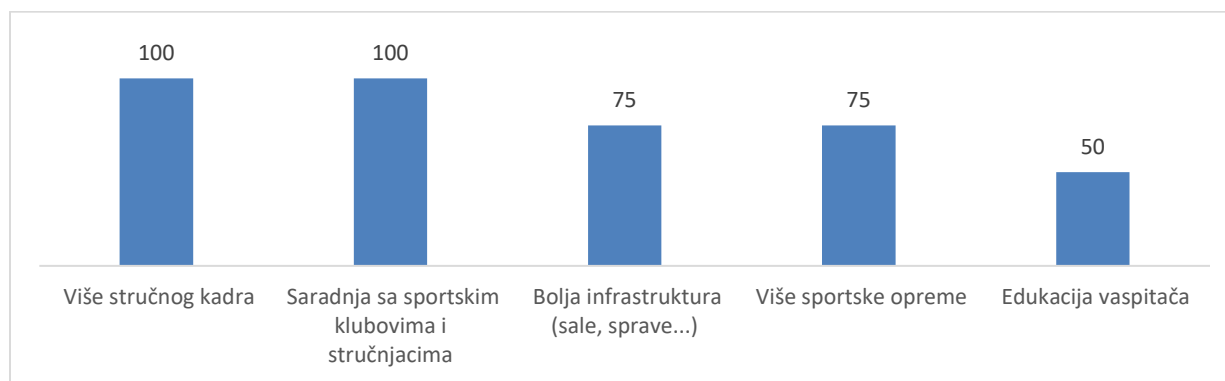
Među primjerima organizovanih događaja ističu se: „Dan sporta“, „Rastimo uz ples“ i sprovođenje programa „Mladi sportisti – Specijalna olimpijada“.

### 7.3.3. Potrebe i mogućnosti

Na pitanje o najvećim izazovima u organizaciji sportskih aktivnosti, predškolske ustanove navode: nedostatak sprava i opreme, prostorna ograničenja i nedostatak kadrova, nedostatak finansijskih sredstava za nabavku rekvizita i isplatu mjesečnih naknada profesorima fizičkog vaspitanja, kao i nedostatak slobodnih termina sportskih klubova češće organizovanje posjeta i događaja.

Kada je riječ o potrebama za naredni period, sve predškolske ustanove ističu potrebu za većim brojem stručnog kadra, kao i jačanjem saradnje sa sportskim klubovima i stručnjacima. Pored toga, 75% ustanova navodi potrebu za dodatnim ulaganjima u unapređenje infrastrukture i nabavku sportske opreme, dok polovina ustanova naglašava značaj edukacije vaspitača kao neophodnu potrebu u budućem periodu.

**Grafik 6:** Koje su potrebe ustanove kada je riječ o unapređenju fizičkih aktivnosti



Ohrabruje podatak da su sve ustanove koje su učestvovalе u istraživanju pozitivno odgovorile na pitanje o zainteresovanosti za uključivanje u gradski program za unapređenje sporta u predškolskim ustanovama. Ovo predstavlja snažan signal za uspostavljanje bolje saradnje i unapređenje trenutnog stanja u svim ustanovama.

Kao konkretne mjere za Strategiju razvoja sporta koji se odnose na predškolski uzrast predškolske ustanove navode sljedeće:

- ✓ mogućnost kreiranja finansijske podrške ustanovama u dijelu potencijalnog angažovanja profesora fizičkog vaspitanja za kontinuirani rad tokom godine;
- ✓ podrška institucija u dijelu unapređenja saradnje i partnerstva sa sportskim klubovima i organizacijama kako bi djeca predškolskog uzrasta imala priliku da se upoznaju sa različitim sportovima;
- ✓ organizovanje raznih radionica, sportskih dana i demonstracije određenih sportova;
- ✓ organizacija lokalnih sportskih susreta za vrtiće, sa naglaskom na učestvovanju, timskom duhu i druženju.
- ✓ program stručne obuke za vaspitače na temu razvoja grube motorike kroz svakodnevnu igru i fizičku aktivnost.
- ✓ formiranje mobilnih sportskih instruktora koji bi periodični posjećivali vrtiće i organizovali sportske radionice i igre.
- ✓ ispitati mogućnost izradu nacionalnog programa fizičkog vaspitanja za predškolske ustanove koji uključuje motoričke vježbe, gimnastiku i uvod u različite sportove po mjesecima.
- ✓ planirati organizovane fizičke aktivnosti koje podstiču psiho-fizički razvoj djece, koordinaciju pokreta, disciplinu, zajednički rad, međusobno poštovanje i sl.

#### **7.4. MJERE I PREPORUKE**

U cilju unapređenja stanja, neophodno je kreirati mjere koje će u narednom periodu doprinijeti razvoju ove oblasti.

## **1. Sportska infrastruktura**

- Modernizovati otvorene terene i dvorišta, kao i sportske objekte (tartan, vještačka trava, multifunkcionalna igrališta), raditi na izgradnji fiskulturnih sala u školama koje ih nemaju i omogućiti specijalizovane prostore (fitness, teretane, balet, kondicioni treninzi) i uvesti plan redovnog održavanja i sistem evidencije korišćenja sportskih kapaciteta.
- Punaprijediti pristupačnost za djecu i mlade sa invaliditetom (rampe, prilagođena oprema, specijalizovane prostorije).

## **2. Kadrovi i školski sport**

- Uvesti stručne saradnike za sport (sportski pedagozi, treneri, koordinatori sekcija) u školama i vrtićima te povećati broj nastavnika fizičkog vaspitanja u većim školama i uvesti finansijsku podršku za profesore fizičkog u predškolskim ustanovama.
- Obezbijediti kontinuiranu edukaciju i obuke nastavnika i vaspitača o savremenim metodama, inkluzivnim praksama i radu sa djecom ranog uzrasta, te uvesti programe mobilnih sportskih instruktora za vrtiće.

## **3. Sportske sekcije i vannastavne aktivnosti**

- Standardizovati minimalan broj sportskih sekcija (najmanje 3 po školi) i pružiti podršku kroz opremu, rekvizite i stručno vođenje uz aktivno uključivanje sportskih pedagoga, trenera i bivše sportiste u rad sekcija i vannastavnih programa.
- Organizovati redovne međuškolske i opštinske lige, kao i tematske događaje i kampanje (npr. „Sportom protiv nasilja“), te popularizovati dodatno manje zastupljenih disciplina (atletika, plivanje, stoni tenis, šah, borilački sportovi, biciklizam).

## **4. Učešće učenika i takmičenja**

- Postaviti cilj da do 2028. najmanje 50% učenika bude aktivno uključeno u sportske aktivnosti i stimulisati programe za škole koje povećavaju učešće učenika (dodatna sredstva, nagrade, bodovi), a posebno planirati aktivnosti koje razvijaju motoričke sposobnosti, timski duh, disciplinu, zdravlje i inkluziju.
- Osigurati finansijsku i logističku podršku za učešće na opštinskim, državnim i međunarodnim takmičenjima te razviti međunarodna partnerstva i programe razmjene.

## **5. Saradnja i podrška zajednice**

- Formalizovati saradnju sa sportskim savezima, klubovima i institucijama kroz sporazume, projekte i promotivne događaje;
- Uključiti roditelje i lokalne zajednice kroz kampanje i zajedničke programe (npr. besplatne/povoljne ulaznice na sportske događaje).
- Razviti sistem za prepoznavanje i podršku talentovane djece i mladih (specijalizovani programi, sportska odjeljenja, stimulansi).

## **6. Inkluzija i jednak pristup**

- Prilagoditi sportske programe i infrastrukturu djeci i mladima sa posebnim potrebama te organizovati zajedničke događaje i radionice za djecu sa i bez invaliditeta.
- Uvesti obaveznu edukaciju nastavnika i vaspitača o inkluzivnim metodama te unaprijediti saradnju sa organizacijama koja se bave sa djecom sa invaliditetom.
-

## 7. Praćenje, evaluacija i strateški programi

- Formirati jedinstvenu bazu podataka o sportskim kapacitetima, stanju i potrebama.
- Razviti gradski/nacionalni program fizičkog vaspitanja za predškolski uzrast i školsku djecu.
- Promovisati sportske uspjehe učenika te pozitivne primjere škola i vrtića kroz festivale, kampanje i medije posebno u lokalnim i gradskim medijima.

## 7.5. SWOT analiza i Strateški ciljevi (OŠ, SŠ, vrtići)

### SWOT analiza (objedinjena)

#### Snage

- Postoje otvoreni tereni i (u dobrom dijelu) fiskulturne sale; objekti se koriste i van nastave.
- Razvijene sportske sekcije (u većini srednjih škola), dobra saradnja sa klubovima/savezima.
- Visoka motivacija djece/učenika; u vrtićima već postoje redovne fizičke aktivnosti i uređena dvorišta (75% vrtića ima sale) i njihovo učešće na opštinskim/državnim takmičenjima je visoko.

#### Slabosti

- Infrastruktura dotrajala; mnogim školama treba djelimična/kompletna rekonstrukcija (npr. 62,5% srednjih), a samo 37,5% ima salu.
- Nedostatak opreme; nema teretana/fitnes prostora u školama. Neujednačeni uslovi i ograničena sredstva.
- Manjak stručnih saradnika (cca 75% srednjih bez njih); nizak procenat učenika u sekcijama (često <20%).
- Nepriступачne sale za djecu sa invaliditetom; kadar needukovan za inkluzivni rad.

#### Prilike

- Projekti i (međunarodni) fondovi za modernizaciju; planovi škola za unapređenja.
- Jačanje partnerstava sa savezima/klubovima/univerzitetским centrima; uključivanje bivših sportista i trenera kao i roditelja i lokalne samouprave.
- Razvoj manje zastupljenih sportova; standardizacija gradskih programa (posebno za predškolski uzrast).

#### Prijetnje

- Oslanjanje na donacije i budžetska ograničenja; rizik daljeg propadanja bez ulaganja.
- Neravnomjerni uslovi među ustanovama; moguć pad učešća učenika zbog kapaciteta.
- Diskontinuitet programa u vrtićima; moguće smanjenje angažmana klubova

## 7.6 Akcioni plan i strateški ciljevi – razvoj školskog i predškolskog sporta (2025–2028/29.)

Strateški cilj	Mjere / Aktivnosti	Nosioци	Partneri	Period	Indikatori uspjeha
Modernizovana i pristupačna infrastruktura i oprema	Mjere: rekonstrukcija/izgradnja sala, adaptacija otvorenih terena, zamjena podloga, opremanje; univerzalni dizajn (rampe, prilagođena oprema).	Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo sporta,	Sekretarijat za sport GG, škole, vrtići, DOO Sportski objekti, savezi, donatori	2025–2028/29	broj/%, obnovljenih objekata; % ustanova sa funkcionalnom salom; % objekata pristupačnih; površina modernizovanih terena.
Povećano učešće djece/učenika	Mjere: cilj $\geq 50\%$ aktivnih učenika do 2028; motivacioni programi i razredna takmičenja; specijalizovani programi u vrtićima.	Ministarstvo prosvjete	Sekretarijat za sport GG, škole, vrtići, NVO, Paraolimpijski komitet, UNICEF, klubovi OSI	2025–2028	% uključenih učenika; broj sekcija po ustanovi; broj učesnika/takmičenja i događaja.
Jačanje ljudskih resursa i stručne podrške	Mjere: uvesti stručne saradnike (pedagozi, treneri, koordinatori); dodatni nastavnici FV; kontinuirane obuke (uklj. inkluzija); mobilni instruktori za vrtiće.	Ministarstvo prosvjete, Ministarstvo sporta	Sekretarijat za sport GG, škole, vrtići, savezi, univerzitetski centri	2025–2029	broj angažovanih stručnjaka; broj obuka/certifikata; % ustanova sa stalnim stručnjakom.
Raznovrsni i inkluzivni sportski programi i takmičenja	Mjere: širenje na manje zastupljene sportove (plivanje, stoni tenis, šah, borilački, biciklizam...); opštinske/međuškolske lige; inkluzivni programi i mješoviti događaji.	Sekretarijat za sport GG, škole i vrtići	Sportski savezi, klubovi, lokalna zajednica	2025–2029	broj disciplina i sekcija; broj inkluzivnih aktivnosti; međunarodna učešća/partnerstva.
Jačanje saradnje i partnerstava	Formalizovati sporazume sa savezima/klubovima/institucijama; uključiti roditelje; kampanje (npr. „Sportom protiv nasilja“); povoljne/besplatne ulaznice.	Ministarstvo sporta, nacionalni savezi	Sekretarijat za sport GG, škole, vrtići, savezi, klubovi, međunarodni partneri, donatori	2025–2029	broj sporazuma/projekata; vrijednost obezbijeđenih sredstava; broj zajedničkih događaja i medijskih objava.

Upravljanje, praćenje i održivost	Godišnji izvještaji; baza podataka o kapacitetima; planovi održavanja; budžetske linije i grantovi	Ministarstvo prosvjete	Sekretarijat za sport GG, škole, vrtići, sportski savezi	Godišnje	Redovni izvještaji; funkcionalna baza; procenat realizovanih planova; iskorišćenost sredstava
-----------------------------------	--	------------------------	--	----------	---

## 8. ANALIZA REZULTATA NACIONALNIH SAVEZA I SPORTSKIH ORGANIZACIJA NA PODRUČJU GLAVNOG GRADA

### 8.1. Analiza podataka dobijenih od nacionalnih saveza

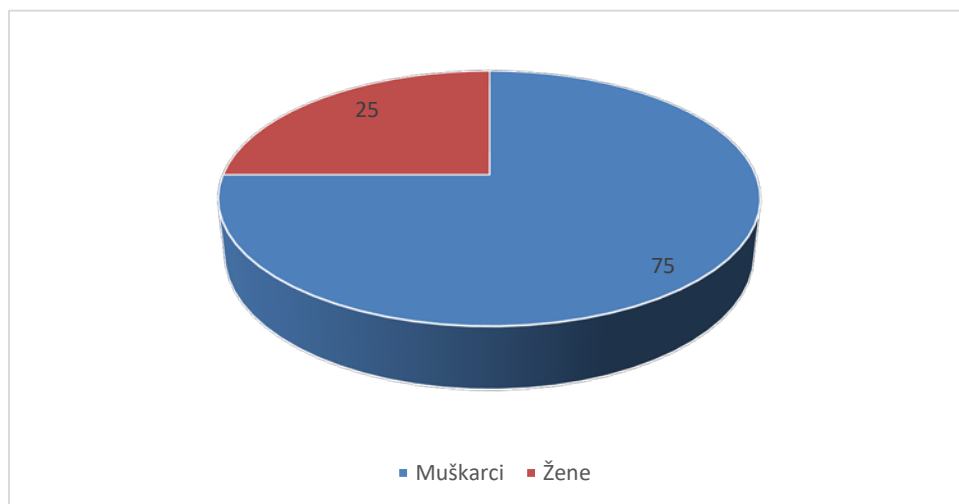
Ukupan broj anketiranih saveza iznosi 33, pri čemu su ovim istraživanjem obuhvaćeni gotovo svi nacionalni sportski savezi, kao i Crnogorski školski sportski savez, Studentski sportski savez i Savez „Sport za sve“, koji su posebno analizirani.

#### 8.1.1. Prosječan broj članova u rukovodstvu i komisijama saveza

Ukupan broj članova rukovodstva i svih komisija nacionalnih saveza iznosi 962, pri čemu najveći broj članova u jednom savezu iznosi 138, dok je najmanji broj 8. Prosječno, svaki savez ima oko 35 članova rukovodstva i komisija. U ovom dijelu, podaci se odnose na ukupan broj članova rukovodstva saveza, jer je nemoguće podijeliti članove na teritorije određenih lokalnih samouprava, samim tim, za potrebe Strategije koriste se jedini relevantni podaci, a to su o broju članova rukovodstvana nacionalnom nivou.

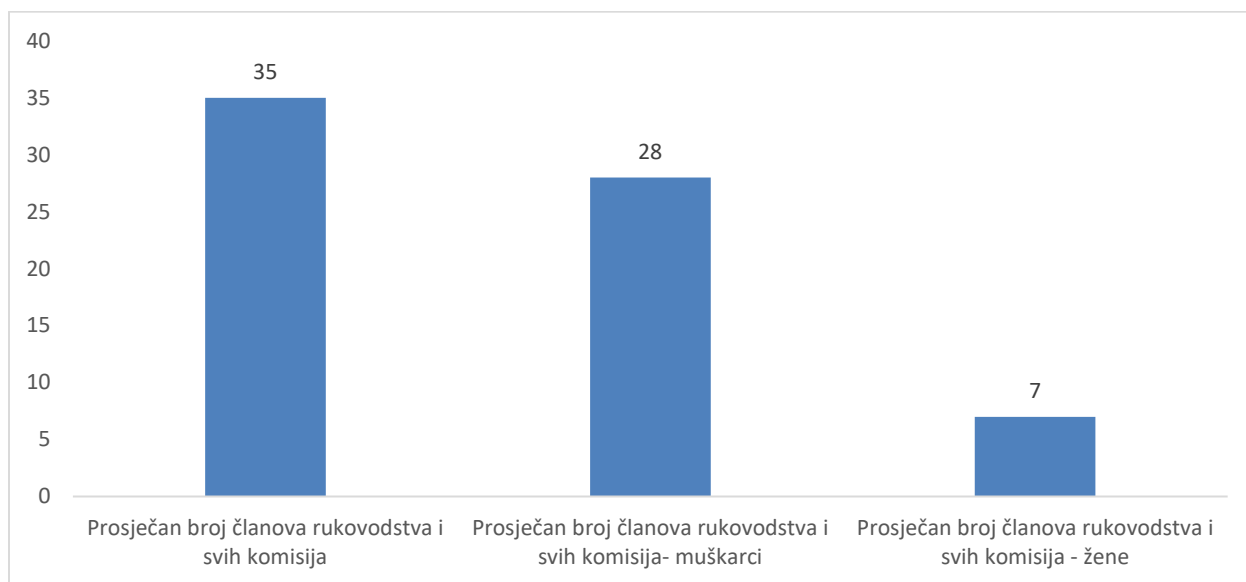
Od ukupnog broja, 769 član ili 75% čine muškarci, dok žene učestvuju sa 193 članica, što predstavlja 25% ukupnog članstva u rukovodstvima saveza i komisijama.

Grafik 2: Rodna zastupljenost u rukovodstvima saveza



Posmatrano po prosječnom broju članova rukovodstva, 35 članova rukovodstva i komisija je u prosjeku u svim savezima. Sa druge strane, 28 muškaraca su u prosjeku članovi rukovodstva i komisija saveza dok je 7 u prosjeku žena.

Grafik 2: Prosječan broj članova rukovodstva i komisija u savezima



Sa druge strane, ukupan broj članova rukovodstva i svih komisija u Crnogorskom savezu za sportsku rekreaciju „Sport za sve“, Crnogorskom školskom sportskom savezu i Studentskom sportskom savezu Crne Gore iznosi 47. Od tog broj 11 članova rukovodstva i svih komisija su žene.

## 8.1.2. Rodna zastupljenost u rukovodstvu i komisijama saveza

Posmatrano po polnoj strukturi, žene su najzastupljenije u Gimnastičarskom savezu, gdje čine 75% članstva. Slijedi Mačevalački savez sa 45,5%, dok u Odbojkaškom savezu žene učestvuju sa 37,5%, a u Atletskom savezu sa 36,2%.

Tabela 1: Procenat žena članica rukovodstva i komisija u nacionalnim savezima

NAZIV SAVEZA	% žena
Gimnastičarski savez	75
Mačevalački savez	45.5
Odbojkaški savez	37.5
Atletski savez	36.2
Džudo savez	34.6
Minifudbal savez	33.3
Bodybuilding, fitnes i crossfit savez	26.5
Kendo savez	25.9
Karate savez Crne Gore	25
Planinarski savez	24.3
Taekwondo	23.1
Triatlon savez	22.7
Teniski savez	19.2
Ju Jitsu savez	18.5
Stonoteniski savez	18
Para sportovi <sup>1</sup>	12.5
Teqball savez	16.7
Rukometni savez	14.3
Ragbi savez	14.3
Vaterpolo i plivački savez	13.9
Košarkaski savez	13.8
Kik boks savez	12.5
Fudbalski savez	10.4
Streljački savez	9.1
Jedriličarski savez	8.8
Savez praktičnog streljaštva	7.7
Savez sportsko ribolovnih organizacija	4.2
Aikido savez	0
Padel savez	0
Powerlifting savez	0

<sup>1</sup>Para sportovi uključuju: Para-atletiku, košarku u kolicima, para-plivanje, para-streljaštvo, para-tekvando, para-stoni tenis, šah za slijepce, para-skijanje, para-biciklizam, golbal i sjedeću odbojku.

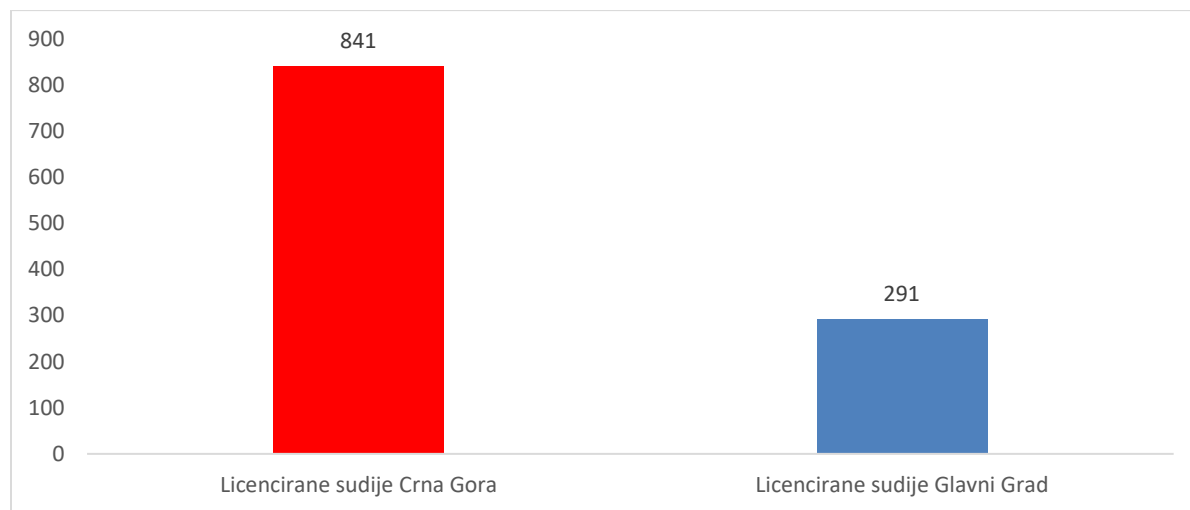
Analizirajući strukturu rukovodstva saveza u Crnogorskom savezu za sportsku rekreaciju „Sport za sve“ i Crnogorski školski sportski savez, 25% je žena u rukovodstvu, dok u Studentskom sportskom savezu Crne Gore žene nisu zastupljene na ovim funkcijama.

### 8.1.3. Broj licenciranih sudija i procenat žena na nacionalnom nivou i na teritoriji glavnog grada

Shodno dostavljenim podacima, ukupan broj licenciranih sudija u svim nacionalnim savezima iznosi 841. Ukupan broj sudija sa evropskom ili svjetskom licencom iznosi 143. Sa druge strane, ukupan broj sudija na teritoriji Glavnog Grada iznosi 291.

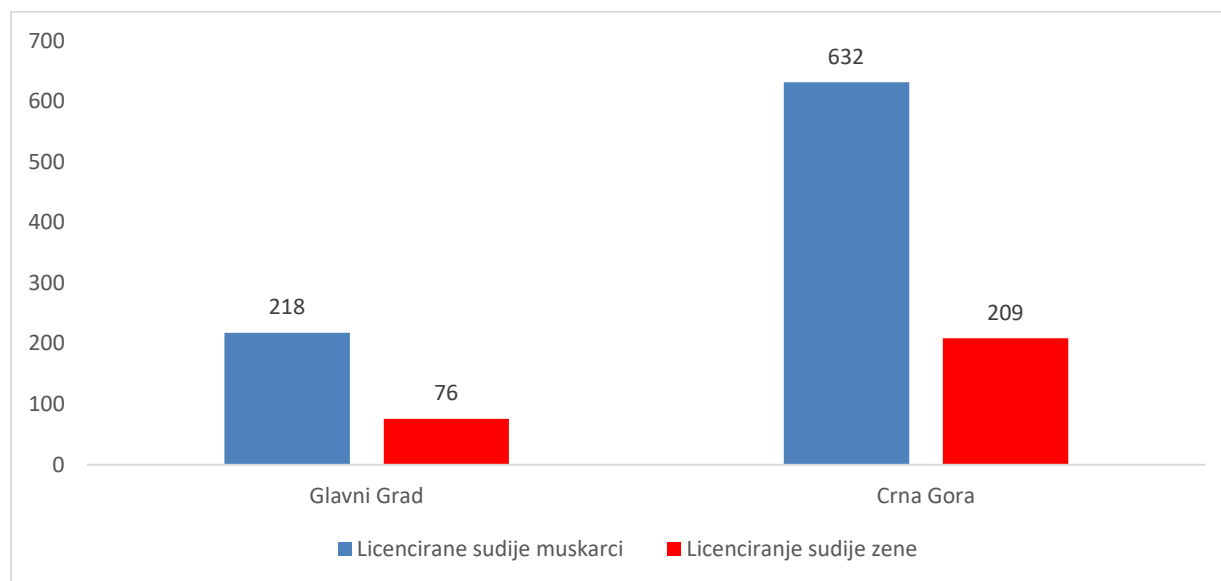
Shodno dobijenim podacima, ukupan broj licenciranih sudija na teritoriji glavnog grada iznosi 291, dok je prosječan broj po savezu 13 na teritoriji Glavnog Grada. Analizirajući dobijene podatke za Glavni Grad, najveći broj sudija, njih 75 registrovan je u Fudbalskom savezu, zatim slijedi Atletski savez sa 35, Stonoteniski savez koji broji 22 sudije dok Obojkaški ima 16 licenciranih sudija.

**Grafik 3:** Broj licenciranih sudija



Sa druge strane, od ukupnog broja licenciranih sudija u Crnoj Gori, 632 ili 75,1% čine muškarci, dok je 209 ili 24,9% žena. Takođe, značajno je veći broj muškaraca kao registrovanih sudija u glavnom gradu i to 218 dok je 76 licenciranih sudija žena u glavnom gradu. Samim tim, 75% registrovanih licenciranih sudija na teritoriji glavnog grada jesu muškarci, dok je 25% registrovanih licenciranih žena. Ovaj podatak je sličan kao na nacionalnom nivou.

**Grafik 3:** Polna struktura sudija na nacionalnom nivou i u glavnom gradu



Analizom polne strukture licenciranih sudija u Crnoj Gori, najveći procenat žena zabilježen je u Gimnastičkom savezu, gdje one čine 83,3% od ukupnog broja sudija. Slijedi Odbojkaški savez sa 60,5%, Ragbi savez sa 54,4% i Karate savez sa 46,2%.

Najveći % registrovanih žena licenciranih sudija na teritoriji glavnog grada je u Plesnom savezu i to 85.7%, a zatim slijedi Rukometni savez sa 80%. Takođe, veliki procenat licenciranih sudija žena na teritoriji glavnog grada je u Vaterpolo i plivačkom savezu 72.7%, te Skijaškom savezu 60% i Ragbi savezu 57.14%. U određenim savezima, nema registrovanih žena licenciranih sudija na teritoriji glavnog grada, i to u : Triatlon savezu, Mačevalačkom savezu, Bokserskom savezu i Biciklističkom savezu.

**Tabela 2:** Broj licenciranih sudija u Glavnom Gradu, procenat žena

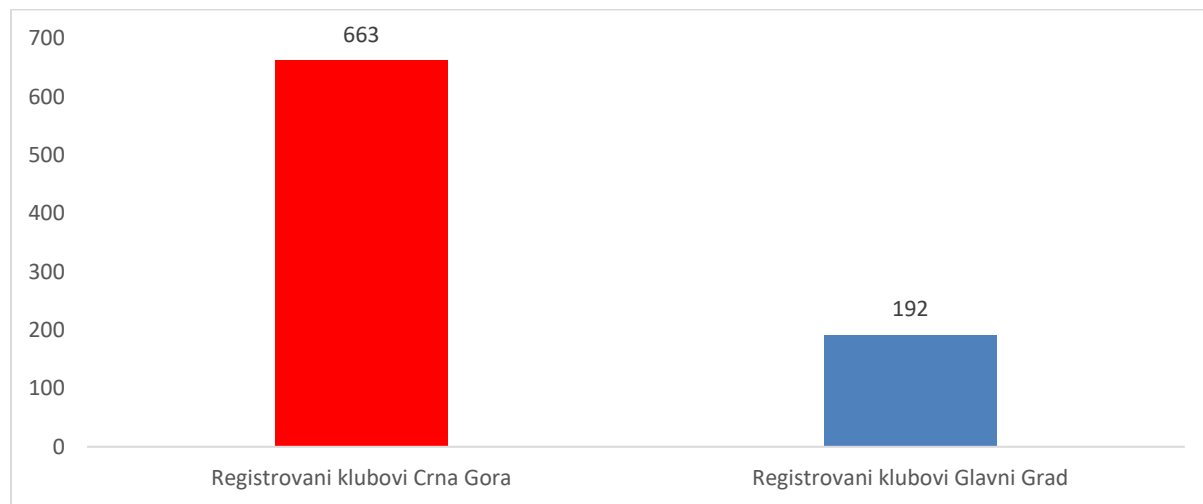
Naziv saveza	% žena
Plesni savez Crne Gore	85.71%
Rukometni savez	80.00%
Vaterpolo i plivački savez	72.73%
Skijaški savez	60.00%
Ragbi savez	57.14%
Odbojkaški savez	43.75%
Karate savez Crne Gore	33.33%
Atletski savez	28.57%
Džudo savez	25.00%
Teniski savez	21.43%
Streljački savez	20.00%
Stonoteniski savez	18.18%
Para-sportovi	18.18%
Ju Jitsu savez	16.67%

Teqball savez	15.38%
Kendo savez	13.33%
Fudbalski savez	6.67%
Triatlon savez	0.00%
Mačevalacki savez	0.00%
Boklerski savez Crne Gore	0.00%
Biciklistički savez	0.00%

#### 8.1.4. Broj registrovanih klubova u Crnoj Gori i Podgorici

Podaci pokazuju da je u svim nacionalnim savezima registrovano ukupno 663 kluba, od čega je 192 klubova, odnosno 28,9%, registrovano u Podgorici. Posmatrano kroz prosječne vrijednosti, to iznosi 24 klubova po savezu, odnosno prosječno 6 klubova po savezu na teritoriji glavnog grada.

**Grafik 3:** Broj registrovanih klubova

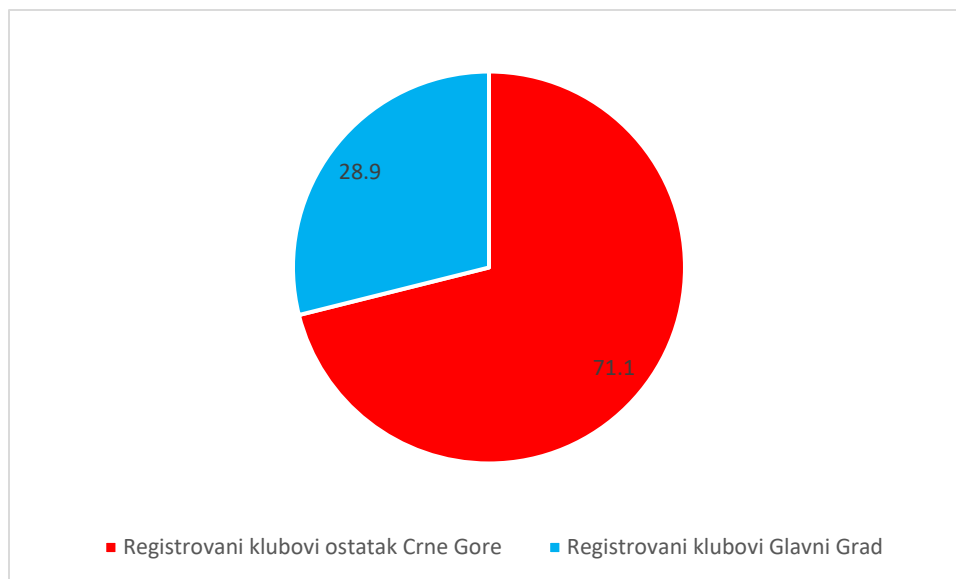


Posmatrano po broju klubova registrovanih u Podgorici, najveći broj pripada Fudbalskom savezu, sa 54 kluba, što čini 29,13% ukupnog broja klubova u okviru tog saveza. Slijedi Džudo savez sa 17 klubova, odnosno 8,85% od ukupnog broja klubova tog saveza. Karate savez i Košarkaški savez imaju po 13 registrovanih klubova na teritoriji glavnog grada, što predstavlja 6,77% klubova na teritoriji Glavnog Grada.

**Tabela 3: Broj registrovanih klubova**

<b>Naziv savez</b>	<b>Broj klubova u GG</b>	<b>% učešća</b>
Fudbalski savez	54	28.13%
Džudo savez	17	8.85%
Karate savez Crne Gore	13	6.77%
Košarkaški savez	13	6.77%
Planinarski savez	8	4.17%
Ju Jitsu savez	7	3.65%
Teniski savez	7	3.65%
Para sportovi	7	3.65%
Kik boks savez	6	3.13%
Streljački savez	6	3.13%
Taekwondo	5	2.60%
Odbojkaški savez	5	2.60%
Rukometni savez	5	2.60%
Boklerski savez Crne Gore	5	2.60%
Teqball savez	4	2.08%
Aikido savez	4	2.08%
Minifudbal savez	3	1.56%
Stonoteniski savez	3	1.56%
Atletski savez	3	1.56%
Ragbi savez	3	1.56%
Mačevalački savez	3	1.56%
Triatlon savez	2	1.04%
Gimnastički savez	2	1.04%
Savez praktičnog streljaštva	2	1.04%
Vaterpolo i plivački savez	2	1.04%
Kendo savez	2	1.04%
Skijaški savez	1	0.52%
Jedriličarski savez	0	0.00%
Padel savez	0	0.00%

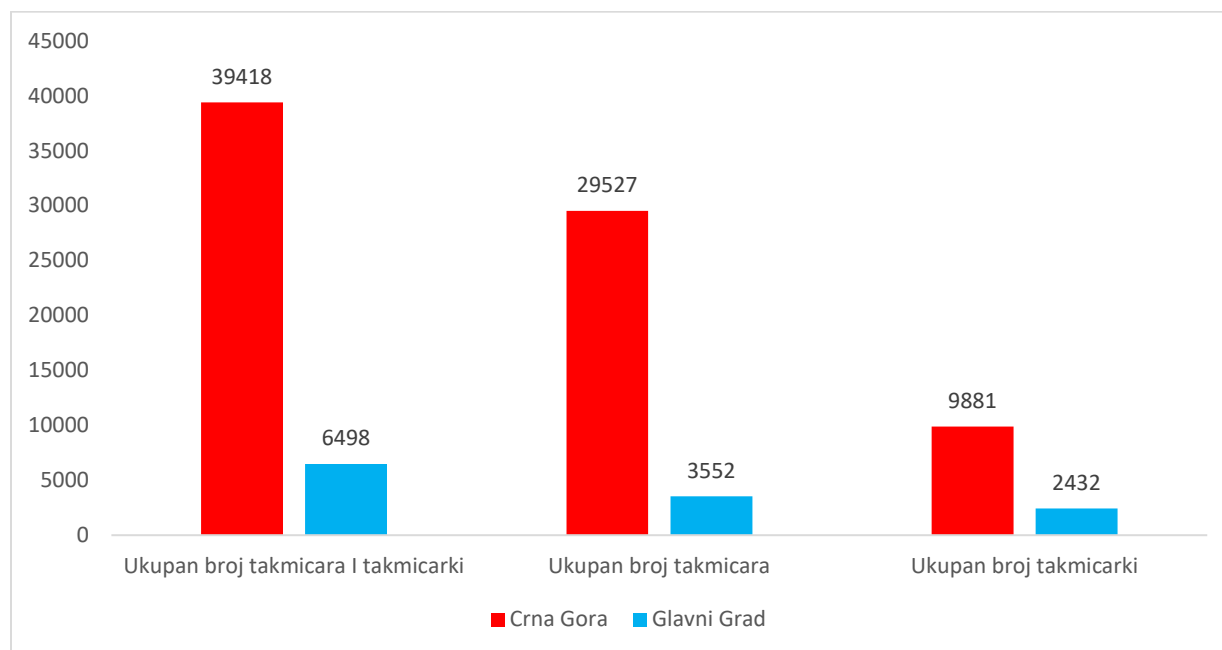
**Grafik 4:** Broj klubova glavni grad i ostatak Crne Gore



#### **8.1.5. Broj registrovanih takmičara i takmičarki**

Analizom ukupnog broja registrovanih takmičara i takmičarki u Crnoj Gori, shodno dostavljenim podacima, utvrđeno je da ih ukupno ima 39.418. Najveći broj registrovanih sportista evidentiran je u Fudbalskom savezu, koji broji 18.270 takmičara i takmičarki. Sa druge strane, shodno analiziranim podacima, ukupan broj registrovanih takmičara u svim savezima koji su dostavili podatke iznosi 6.498 je na teritoriji glavnog grada. Od tog broja, njih 3.552 su muškarci, dok je 2.520 registrovanih ženskih takmičara.

**Grafik 5:** Broj registrovanih takmičara i takmičarki



Od ukupnog broja registrovanih takmičara i takmičarki na teritoriji Crne Gore, 29.527 su muškarci, što predstavlja 74,9%, dok je 9.881 žena, odnosno 25,1%. Sa druge strane, 55,9% registrovanih takmičara čine muškarci, dok 44,1% čine žene koje su registrovane kao takmičarke na teritoriji glavnog grada.

Najveći broj registrovanih takmičara na teritoriji glavnog grada je u Fudbalskom savezu Crne Gore, i to 1.543, zatim slijedi Plesni savez sa 956, te Karate savez sa 829.

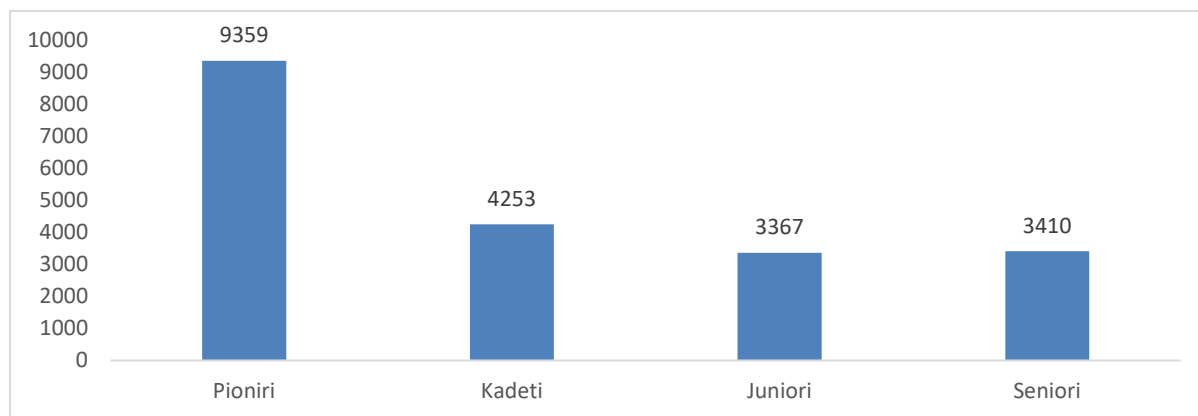
**Tabela 4:** Broj registrovanih takmičara i takmičarki na teritoriji glavnog grada

Nazivsaveza	Takmičari Podgorica-Ukupno	Takmičari Podgorica	Takmičarke Podgorica	% žena
Fudbalskisavez	1543	1431	112	7.26%
PlesnisavezCrne Gore	956	8	947	99.06%
Karate savezCrne Gore	829	424	405	48.85%
Džudosavez	744	480	264	35.48%
Vaterpolo i plivački savez	450	354	96	21.33%
Atletiskisavez	285	139	146	51.23%
Streljačkisavez	250	Nisu dostavljeni podaci po polu		
Ju Jitsu savez	239	120	119	49.79%
Rukometnisavez	173	132	214	61.85%
Ragbi savez	111	91	20	18.02%
Biciklističkisavez	96	84	12	12.50%
Gimnastičkisavez	88	0	88	100.00%

Para sportovi	87	65	22	25.29%
Stonoteniski savez	77	49	28	36.36%
Mačevalački savez	74	Nisu dostavljeni podaci po polu		
Boklerski savez Crne Gore	61	56	5	8.20%
Teqball savez	52	47	5	9.62%
Kendo savez	50	Nisu dostavljeni podaci po polu		
Teniski savez	46	20	26	56.52%
Triatlon savez	41	36	5	12.20%
Planinarski savez	35	Nisu dostavljeni podaci po polu		
Odbojkaški savez	22	16	6	27.27%
Skijaški savez	16	Nisu dostavljeni podaci po polu		

Dominantno najveće učešće žena kao takmičarki su u Gimnastičkom savezu, gdje su savezi prijavili da su na teritoriji glavnog grada registrovane sve žene, dok je plesni savez prijavio 99% takmičarki na teritoriji glavnog grada. Takođe, na teritoriji glavnog grada u Rukometnom savezu je prijavljeno 61.58% žena dok je u Teniskom savezu registrovano 56.52% od ukupnog broja registrovanih takmičara i takmičarki na teritoriji glavnog grada.

**Grafik 6:** Registrovani takmičari i takmičarke po uzrastu – Crna Gora



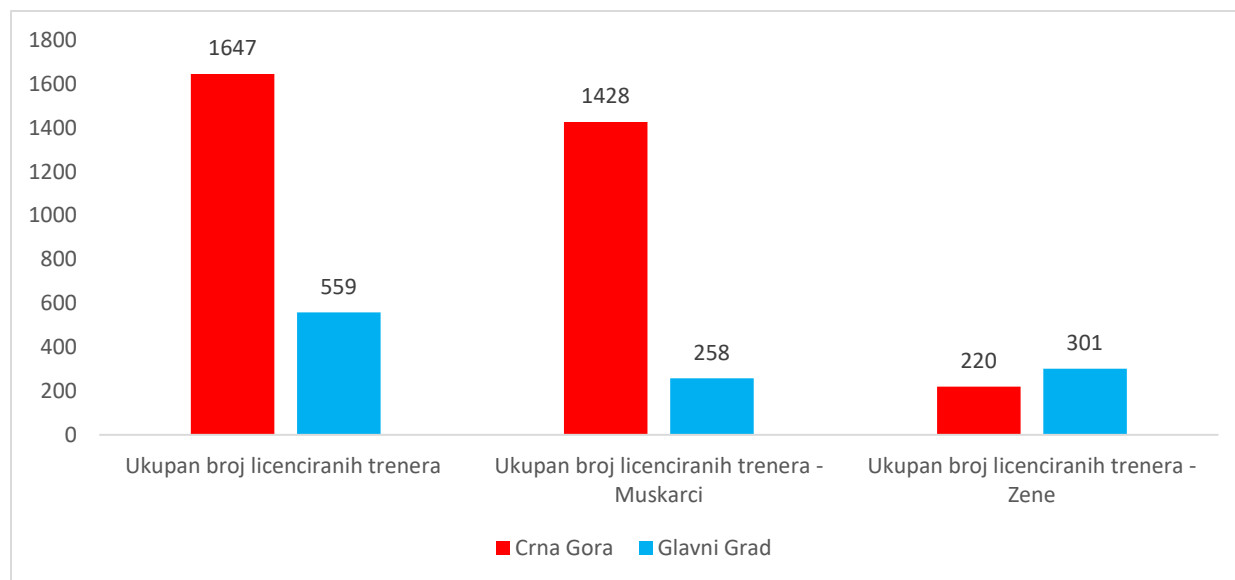
Najveći broj registrovanih takmičara i takmičarki u Crnoj Gori pripada pionirskoj kategoriji, sa ukupno 9.359 sportista. Slijede kadeti sa 4.253 i juniori sa 3.367 registrovanih. Najmanji broj evidentiran je u seniorskoj kategoriji, koja broji 3.410 takmičara i takmičarki.

Sa druge strane, ukupan broj registrovanih takmičara na teritoriji Crne Gore u Crnogorskom savezu za sportksu rekreaciju „Sport za sve“ i Studentskom sportskom savezu Crne Gore iznosi 4.774. Od tog broja, 2077 ili 43.5% čine žene.

### 8.1.6. Broj licenciranih trenera

Shodno istraživanju, ukupan broj licenciranih trenera u Crnoj Gori iznosi 1.647, od čega 86,7% ili 1.428 čine muškarci, dok je 220, odnosno 13,3%, žena. Najveći broj licenciranih trenera evidentiran je u Fudbalskom savezu (683), zatim u Košarkaškom savezu (140) i Karate savezu (103). Najveći procenat žena među licenciranim trenerima zabilježen je u Gimnastičkom savezu, gdje čine 78,26%, zatim u Bodybuilding, fitness i crosfit savezu sa 41,18% i Karate savezu sa 38,83%.

Grafik 7: Ukupan broj licenciranih trenera



Ukupan broj licenciranih trenera na teritoriji Glavnog Grada iznosi 559. Od ovog broja, na teritoriji Glavnog Grada registrovano je 301 žena kao trener, što čini 53.8% od ukupnog broja trenera na teritoriji Glavnog Grada.

**Tabela 5:** Broj licenciranih trenera% žena na teritoriji Glavnog Grada

Plesni savez Crne Gore	92.00%
Odbojkaski savez	88.80%
Rukometni savez	64.00%
Karate savez Crne Gore	44.12%
Teniski savez	27.78%
Vaterpolo i plivački savez	27.78%
Stonoteniski savez	22.22%
Ragbi savez	22.22%
Teqball savez	20.00%
Planinarski savez	20.00%
Streljački savez	16.67%
Ju Jitsu savez	14.29%
Atletski savez	11.11%
Para sportovi	11.11%

Džudo savez	5.26%
Triatlon savez	0.00%
Mačevalački savez	0.00%
Kendo savez	0.00%
Skijaški savez	0.00%
Boklerski savez Crne Gore	0.00%
Biciklistički savez	0.00%

Najveći procenat žena trenera na teritoriji glavnog grada registrovan je u Plesnom savezu i to 92%, a zatim slijedi Odbojkaški savez sa 88.8%, te Rukometni savez sa 64%. U određenim savezima nema registrovanih žena sudija, i to u: Triatlon, Mačevalačkom, Kendo, Skijaškom, Biciklističkom i Boklerskom savezu.

### 8.1.7. Broj registrovanih profesionalnih igrača

Shodno dobijenim podacima, u analiziranim savezima u Crnoj Gori ukupno je registrovano 2.080 profesionalnih igrača. Najveći broj njih evidentiran je u Rukometnom savezu, sa 603 registrovana igrača, te u Odbojkaškom savezu, koji broji 627 profesionalnih sportista.

#### ANEX 1: Lista anketiranih nacionalnih saveza

SAVEZI KOJI SU DOSTAVILI PODATKE NA NACIONALNOM NIVOU	SAVEZI KOJI SU DOSTAVILI PODATKE NA NIVOU GLAVNOG GRADA
Karate savez Crne Gore	Karate savez Crne Gore
Triatlon savez	Triatlon savez
Stonoteniski savez	Stonoteniski savez
Teqball savez	Teqball savez
Fudbalski savez	Fudbalski savez
Ju Jitsu savez	Ju Jitsu savez
Teniski savez	Teniski savez
Odbojkaški savez	Odbojkaški savez
Atletski savez	Atletski savez
Vaterpolo i plivački savez	Vaterpolo i plivački savez
Rukometni savez	Rukometni savez
Ragbi savez	Ragbi savez
Padel savez	Padel savez
Streljački savez	Streljački savez
Mačevalački savez	Mačevalački savez
Kendo savez	Kendo savez

Džudo savez	Džudo savez
Para sportovi	Para sportovi
Košarkaski savez	Skijaški savez
Crnogorski školski savez	Bokserski savez Crne Gore
Jedriličarski savez	Plesni savez Crne Gore
Kik boks savez	Biciklistički savez
Planinarski savez	
Gimnastički savez	
Savez praktičnog streljaštva	
Taekwondo	
Aikido savez	
Studentski sportski savez	
Savez sportsko ribolovnih organizacija	
Powerlifting savez	
Bodybuilding, fitnes i crssfit savez	
Minifudbal savez	
Sport za sve	

## 8.2. Sportske organizacije čiji je osnivač Glavni grad

Glavni grad u svojoj porodici trenutno ima šest sportskih organizacija čiji je osnivač. U pitanju su Fudbalski klub Budućnost, Ženski rukometni klub Budućnost, Košarkaški klub Budućnost, Odbojkaški klub Budućnost, Plivački vaterpolo klub Budućnost i Muški rukometni klub Budućnost.

- ✓ Dodatno ojačati porodicu gradskih klubova (“preuzeti” neku sportsku organizaciju iz borilačkih sportova, sa tradicijom, rezultatima...).
- ✓ Uticati na jačanje organizaciono-kadrovskih kapaciteta u gradskim klubovima.
- ✓ Kroz dostupne mehanizme osnažiti rad sa mlađim kategorijama u ovim klubovima, pokrenuti programe za djecu, osobe sa invaliditetom, djecu bez roditeljskog staranja, ugrožene kategorije...
- ✓ Transparentno upravljanje i “otvoreni” finansijski izvještaji
- ✓ Profesionalno rukovođenje i odgovornost predstavnika Grada u upravljačkim strukturama klubova

### 8.2.1. Istorijat klubova čiji je osnivač Glavni grad

**Fudbalski klub Budućnost** – Osnovan 1925. godine. Kroz istoriju postao prepoznatljiv po svojoj omladinskoj školi, kao rasadnik velikih talenata koji su kasnije slavu pronosili širom Evrope, u najvećim evropskim klubovima. Najveći uspjesi kroz istoriju kluba su dva finala Kupa Jugoslavije (1965. i 1977. godine). Nakon obnove nezavisnosti Budućnost je najtrofejniji klub Crne Gore, sa sedam titula i pet kupova. Stalni je učesnik UEFA takmičenja, a u svojim redovima konstantno ima veliki broj reprezentativaca Crne Gore u svim kategorijama.

**Ženski rukometni klub Budućnost** – Osnovan 1949. godine, danas važi za najtrofejniji crnogorski sportski kolektiv. Dvostruki prvak Evrope (2012. i 2015. godine), po dva puta osvajač EHF i IHF kupa, sinonim za kontinuitet u evropskoj eliti – redovan učesnik grupne faze Lige šampiona više od dvije decenije. Dominator na crnogorskoj i regionalnoj rukometnoj sceni, najveća baza crnogorske reprezentacije i klub koji sa ponosom nosi titulu sportskog simbola Podgorice i jedne od najboljih omladinskih škola rukometa u svijetu.

**Košarkaški klub Budućnost** – Osnovan 1949. godine jedan je od ponosa Glavnog grada. Košarka je prvi bum u Podgorici doživjela početkom osamdesetih (poklopio se ulazak Budućnosti u Prvu jugoslovensku ligu sa otvaranjem SC Morača), a drugi krajem prošlog i početkom ovog vijeka, kada je Budućnost bila dominant u SR Jugoslaviji. Za najveći uspjeh u bogatoj istoriji kluba smatra se osvajanje ABA regionalne lige 2018. godine, nakon čega je renovirana Morače u skupu Evrolige ugostila najjače timove Evrope. Dominiraju u Crnoj Gori od obnove nezavisnosti.

**Odbojkaški klub Budućnost Volley** – Osnovan 1936. godine, jedan od najstarijih odbojkaških klubova u zemlji, svoje zlatne dane doživio krajem XX i početkom XXI vijeka kada je Morača bila tijesna da primi sve zaljubljenike u ovaj sport. Tri puta prvak Jugoslavije, jednom osvajač Kupa. Klub je doživio upravljačku rekonstrukciju dva puta u prethodnih desetak godina – odlaskom dugogodišnjeg sponzora najprije postavši Budućnost volley, a nakon toga prelaskom u vlasništvo Glavnog grada. Trenutno u okviru ovog kolektiva, koji godinama unazad karakteriše rad sa mladima, funkcioniše i Ženski odbojkaški klub Budućnost. I jedan i drugi sastav ove godine uzeće učešće i u međunarodnim takmičenjima i u okviru novoformljene regionalne lige.

**Muški rukometni klub Budućnost** – I muški rukomet u Podgorici ima dugu tradiciju, ali su iz raznoraznih razloga svi raniji pokušaji Rukometnog kluba Budućnost da duže opstane na sceni bili neuspješni. Klub je ponovo osnovan 2018. godine, a tri godine kasnije preuzima ga Glavni grad. Danas je nakon Lovćena najuspješniji crnogorski rukometni kolektiv, sa velikom bazom domaćih igrača. Posljednje dvije godine postao i učesnik evropskih takmičenja.

**Plivački vaterpolo klub Budućnost** – Osnovan 2018. godine od strane “Sportski objekti” doo sa željom da se popularizuje jedan od najtrofejnijih crnogorskih sportova. Tokom prvih šest godina (do septembra 2024. godine kada dolazi do preuzimanja od strane Glavnog grada), klub je djelovao isključivo u mlađim kategorijama. S obzirom da je baza, uz kvalitetan stručni rad, rasla, 2024. godine oformljen je i prvi tim, koji se kvalitetno predstavio u regionalnim takmičenjima. Tokom svog postojanja, klub je već proizveo nekoliko mladih reprezentativaca i osvojio značajan broj trofeja u mlađim kategorijama, a tokom 2025. godine oformljen je i prvi ženski tim u Crnoj Gori.

### 8.3. Mjere i preporuke

Podgorica kao inkluzivni, moderan i zdrav grad, u kojem sportske organizacije doprinose razvoju zajednice, unapređenju zdravlja građana i međunarodnoj afirmaciji sporta, stvara uslove za održivo okruženje za rad sportskih organizacija kroz sistemsku podršku, razvijenu infrastrukturu, podsticanje rada sa mladima i širenje sporta na sve slojeve društva.

## **Podrška razvoju klubova**

- ✓ Obezbijediti subvencije, logističku podršku te poreske olakšice za razvoj sportskih klubova i organizacija u savezima sa velikim brojem aktivnih članova i takmičara (npr. fudbal, karate, košarka, džudo...).
- ✓ Obezbijediti edukaciju iz oblasti sportskog menadžmenta za članove podgoričkih sportskih organizacija.
- ✓ Obezbijediti podršku za klubove koji imaju razvijene mlađe selekcije kroz opremu i subvencije takmičenja.
- ✓ Kreirati takmičenja, u saradnji sa savezima (poput tradicionalnog Prvenstva osnovnih škola), za mlađe uzraste kako bi se povećala uključenost djece u sport.
- ✓ Saradnja sa školama i univerzitetima – uključenje školskog i univerzitetskog sporta u sportske organizacije.

## **Uvođenje minimalnih standarda za rad klubova**

Izuzetno je važno postići ravnotežu između masovnosti i kvaliteta, a ne stvarati preveliki broj klubova koji se međusobno takmiče za ograničene resurse, prostor, djecu i novac – često bez ikakvog sistema. Cilj nije zabraniti osnivanje klubova, već usmjeriti i urediti sistem tako da opstaju oni koji rade kvalitetno i strateški.

- ✓ Planski uticati na racionalizaciju broja sportskih klubova
- ✓ Kroz saradnju sa nadležnim ministarstvom definisati jasne kriterijume za status aktivne sportske organizacije (minimalan broj članova, stručni kadar sa licencama, učešće u nacionalnim i međunarodnim takmičenjima, redovni izvještaji i transparentnost...)

## **Unapređenje rodne ravnopravnosti**

- ✓ Uspostaviti program podrške klubovima sa ženskim sekcijama, posebno u savezima sa malim procentom sportistkinja.
- ✓ Kreirati fond za žensko trenersko osnaživanje – finansirati edukaciju žena u sportovima gdje je njihov udio ispod 20%.
- ✓ Uvesti lokalni program afirmacije žena u sportu (liderstvo, treniranje, suđenje) kroz edukacije, diskusije, promocije i mentorsku podršku.
- ✓ U sklopu tradicionalne manifestacije Izbor najboljeg sportiste (sportistkinje) Podgorice, pokrenuti i godišnju nagradu za najuspješniju sportsku radnicu i trenericu.

## **Podrška razvoju sporta za osobe sa invaliditetom**

- ✓ Dodatno podržati rad sportskih organizacija koji se bave sportom za djecu sa smetnjama u razvoju ili organizuju inkluzivne sportske događaje.

- ✓ Uticati i osnažiti kapacitete sportskih organizacija lica sa invaliditetom da razviju više programa za sportiste svih uzrasta.
- ✓ Uticati na promociju para sportova i sportova osoba sa intelektualnim smetanjama
- ✓ Podrška organizaciji takmičenja sportskim organizacijama lica sa invaliditetom.
- ✓ Stvaranje infrastrukturnih preduslova za dalji razvoj para sporta u Podgorici.

### **Povećanje dostupnosti sporta za sve**

- ✓ Uključiti mjesne zajednice u razvoj dostupnih sportskih sadržaja.
- ✓ Uspostavljanje tematskih sportskih sedmica po kvartovima u saradnji sa lokalnim klubovima.
- ✓ Sport kao alat za prevenciju devijantnih ponašanja, promociju zdravlja i integraciju.
- ✓ Posebni programi za djevojčice i žene, LGBT populaciju, Rome i Egipćane.
- ✓ Podsticanje volonterizma u sportu i saradnja sa NVO sektorom.

### **Razvoj sistema za profesionalizaciju sporta**

- ✓ Podržati klubove koji imaju registrovane profesionalne sportiste (seniore), kroz podršku u opremi, odlasku na takmičenja i stručnom kadru.
- ✓ Uključiti lokalne profesionalne sportiste u mentorstvo mladima kroz kampanje i manifestacije koje podržava Sekretarijat.
- ✓ Kroz saradnju sa nadležnim ministarstvom uspostaviti registar sportskih organizacija sa svim dostupnim podacima (ovlašćena lica, upravljačke strukture, adrese...).

### **Podrška razvoju urbanih sportova**

- ✓ Uticati na promociju popularnih sportova na otvorenom, u parkovima, na trgovima i javnim površinama: padel, basket 3x3, teqball, vožnja biciklima, skejtbording, ulični fudbal (mali golovi), sportsko penjanje...
- ✓ Razvoj ovih sportova kao odlična prilika za razvoj sportske baze i neafirmisanih sportista.
- ✓ Podrška organizaciji takmičenja i festivala u urbanim sportovima u kontekstu jačanja sportsko-turističke ponude grada.
- ✓ Stvaranje infrastrukturnih preduslova za dalji razvoj urbanih sportova u Podgorici.

### **Transparentni kanali komunikacije**

- ✓ Uključiti sportske organizacije u planiranje godišnjeg sportskog kalendara.
- ✓ Digitalna platforma – kreirati aplikaciju za praćenje termina, događaja, prijavu manifestacija, uključiti i resurse Sportskih objekata...

## Organizacija sportskih manifestacija

Poboljšanje organizacije sportskih manifestacija u glavnom gradu može znatno unaprijediti imidž grada, uključiti širu zajednicu i doprinijeti razvoju lokalnog sporta i turizma. Gradska uprava treba da bude partner, ne samo posmatrač sportskih manifestacija. Sa dobrom koordinacijom, sufinansiranjem i promocijom, moguće je stvoriti vibrantan kalendar sportskih događaja koji će doprinijeti razvoju sporta, turzuma, zajednicke uopšte i ekonomije.

- ✓ Uključiti sportske manifestacije u kulturnu i turističku ponudu grada.
- ✓ Aktivno promovisati manifestacije od značaja putem gradskih komunikacionih kanala.
- ✓ Brendiranje manifestacija kao ambasadora grada, zajedničke promotivne kampanje sa Turističkom organizacijom Podgorice, promocija na sajmovima širom Evrope...
- ✓ Za međunarodne manifestacije formirati gradski tim za organizaciju sportskih događaja, koji uključuje predstavnike sekretarijata za sport, turizam, javnu bezbjednost i komunalne službe.
- ✓ Izrada vizuelnog identiteta po kojem će se manifestacije prepoznavati u gradu, državi, inostranstvu...
- ✓ Oformiti tim koji na osnovu dostupnih podataka analizira događaje i planira poboljšanje za narednu godinu.

## 8.4. SWOT Analiza

### Snage

- Veliki broj registrovanih klubova (663) i sportista (39.418) na nacionalnom nivou. Sa druge strane takođe veliki broj registrovanih klubova na teritoriji Glavnog Grada (192) i sportista (6498).
- Postojanje široke mreže saveza koja pokriva gotovo sve sportove u Crnoj Gori, uključujući školski, studentski i rekreativni sport.
- Značajan broj licenciranih trenera (559) i sudija (291) na teritoriji Glavnog grada, sa dijelom stručnjaka koji posjeduju međunarodne licence.
- Visok procenat takmičarki u određenim savezima na teritoriji Glavnog Grada (npr. gimnastika 100%, plesni savez 99%, rukomentni 61.8% te teniski 56%).
- Uspostavljeni kontakti i saradnja sa međunarodnim sportskim tijelima.
- Nacionalni savezi pokrivaju sve uzrasne kategorije od pionira do seniora, sa dominantnom bazom mladih sportista.

### Slabosti

- Neravnomjerna regionalna zastupljenost klubova (29,13% klubova koncentrisano u Podgorici).
- Niska zastupljenost žena u rukovodstvima saveza (prosječno 25%) i među licenciranim trenerima (13,3%).
- Nedostatak sistemskih programa za tranziciju sportista iz juniorskih u seniorske kategorije.
- Neujednačen kvalitet i dostupnost sportske infrastrukture klubovima.
- Nedovoljna profesionalizacija menadžmenta u savezima i klubovima.
- Nedovoljna finansijska samoodrživost saveza i visoka zavisnost od javnog finansiranja.

## **Prilike**

- Korišćenje EU fondova, međunarodnih grantova i javno-privatnih partnerstava za razvoj sporta.
- Jačanje ženskog sporta kroz specifične razvojne programe i medijsku promociju.
- Digitalizacija evidencija sportista, klubova, trenera i sudija radi transparentnosti i planiranja.
- Saradnja sa školama i univerzitetima radi povećanja baze mladih sportista.
- Organizacija nacionalnih razvojnih liga i kampova za mlade.
- Povećanje vidljivosti domaćih takmičenja kroz savremeni sportski marketing.

## **Prijetnje**

- Odlazak talentovanih sportista u inostranstvo zbog boljih uslova.
- Nedostatak stabilnih i dugoročnih izvora finansiranja.
- Slaba motivacija za volonterski rad u sportskim strukturama.
- Potencijalni pad interesovanja mladih za sport zbog konkurencije digitalnih sadržaja.
- Rizik od gubitka kvaliteta u radu zbog neadekvatnog stručnog kadra i zastarjelih metoda.

## **Strateški ciljevi**

- Cilj 1: Jačanje institucionalnih kapaciteta i rodne ravnoteže  
Povećati zastupljenost žena u rukovodstvima saveza i među trenerima/sudijama.  
Uvesti programe obuke i profesionalnog razvoja za menadžment saveza.
- Cilj 2: Razvoj stručnog kadra i unapređenje kvaliteta sportskog rada  
Povećati broj licenciranih trenera i sudija, posebno sa međunarodnim kvalifikacijama.  
Uspostaviti sistem kontinuiranog obrazovanja i sertifikacije.
- Cilj 3: Unapređenje klubbkog sistema i regionalne zastupljenosti sporta  
Podstaci formiranje novih klubova van Podgorice.  
Ojačati postojeće klubove kroz finansijsku, logističku i edukativnu podršku.
- Cilj 4: Razvoj i promocija ženskog sporta  
Uspostaviti specijalizovane razvojne programe za sportistkinje.  
Osigurati ciljanu finansijsku podršku i promociju ženskih takmičenja.
- Cilj 5: Povećanje baze mladih sportista i tranzicija ka seniorskom sportu  
Organizovati razvojne lige, kampove i programe za pionire, kadete i juniore.  
Kreirati strategije za zadržavanje mladih u seniorskom sportu.
- Cilj 6: Profesionalizacija i finansijska održivost saveza  
Diversifikovati izvore prihoda kroz sponzorstva, projekte i partnerstva.  
Uvesti savremene menadžerske prakse i planiranje na godišnjem nivou.
- Cilj 7: Digitalizacija i promocija sporta  
Kreirati digitalne baze podataka i zajednički sportski kalendar.

## 8.5. Akcioni plan i Strateški ciljevi

Strateški cilj	Mjera/Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori uspjeha
1. Jačanje institucionalnih kapaciteta i rodne ravnoteže	Organizovati godišnje radionice o rodnoj ravnopravnosti u sportu	Sekretarijat za sport, COK, Ministarstvo sporta	Godišnje	Broj radionica, broj učesnica u rukovodstvu (+%)
	Uvesti kvote ili preporuke za minimalno 30% žena u rukovodstvima saveza	Sekretarijat za sport, Savezi	2026	Učešće žena 30% u organima saveza
	Program mentorstva za žene u sportskom menadžmentu	Savezi, COK	2025–2029	Broj mentorskih parova, procenat mentorisanih uključenih u rukovodstva
2. Razvoj stručnog kadra	Kreirati Nacionalni program edukacije i relicenciranja trenera i sudija	Ministarstvo sporta, Savezi, Fakulteti sporta	2025	Program usvojen i u primjeni
	Povećati broj međunarodnih licenci (treneri i sudije) kroz stipendije	Savezi, Ministarstvo sporta	2025–2029	Broj novih međunarodnih licenci
3. Unapređenje klubbkog sistema i regionalne zastupljenosti	Program podrške osnivanju klubova u manjim opštinama	Savezi	2026–2029	Broj novih klubova van Podgorice
	Finansijski i edukativni paket za jačanje postojećih klubova	Savezi	2025–2029	Broj podržanih klubova
4. Razvoj ženskog sporta	Kreirati Nacionalni plan razvoja ženskog sporta	Ministarstvo sporta, Savezi	2025	Plan usvojen
	Uvesti posebne fondove za ženska takmičenja	Sekretarijat za sport, Ministarstvo sporta	2026	Iznos sredstava, broj podržanih događaja
5. Povećanje baze mladih sportista i tranzicija ka seniorskom sportu	Organizovati razvojne lige i kampove za mlade	Savezi, Sekretarijat za sport	Godišnje	Broj liga/kampova, broj učesnika
	Program zadržavanja mladih sportista u seniorskom sportu	Savezi, Ministarstvo sporta	2026–2029	Broj stipendista, procenat prelaska iz juniorskih u seniorske

Strateški cilj	Mjera/Aktivnost	Nosioci aktivnosti	Rok	Indikatori uspjeha
6. Profesionalizacija i finansijska održivost	(stipendije, podrška klubovima)			
	Organizovati obuke iz sportskog menadžmenta, marketinga i finansija	Savezi, Privredna komora	2025–2029	Broj obučениh upravljačkih kadrova
7. Digitalizacija i promocija sporta	Diversifikacija izvora finansiranja (sponzorstva, projekti, partnerstva)	Savezi	Kontinuirano	Broj novih sponzora, iznos sredstava van budžetskih
	Izraditi centralnu digitalnu bazu podataka (sportisti, klubovi, takmičenja)	Sekretarijat za sport, Savezi	2026	Baza funkcionalna i dostupna
	Kreirati jedinstveni sportski kalendar događaja	Savezi, Sekretarijat za sport	2025	Kalendar objavljen i ažuriran
	Aktivno korišćenje društvenih mreža i multimedije za promociju domaćih takmičenja	Savezi	Kontinuirano	Broj objava, broj pregleda i interakcija

## 9. SPORT OSOBA S INVALIDITETOM

### 9.1. Pregled trenutnog stanja inkluzivnog sporta

Sport osoba s invaliditetom predstavlja neraskidiv dio ukupne sportske politike i jedan od ključnih instrumenata za postizanje inkluzije, jednakosti i društvene kohezije. U protekloj deceniji, razvoj sporta osoba s invaliditetom u Glavnom gradu Podgorica ostvario je vidljiv napredak, iako još uvijek nije dostignut nivo koji bi omogućio puno ostvarenje potencijala OSI kroz sportske aktivnosti.

Crna Gora je, zahvaljujući radu Paraolimpijskog komiteta Crne Gore (POKCG), od 2008. godine do danas ostvarila kontinuitet učešća na Paraolimpijskim igrama – od Pekinga 2008. do Pariza 2024. godine.

Broj sportista i zastupljenih disciplina konstantno raste, što potvrđuje potencijal paraolimpijskog sporta, uključujući i onaj razvijan u Podgorici. Ovaj kontinuitet predstavljane samo sportski uspjeh, već i izraz strateškog opredjeljenja države i Glavnog grada ka inkluzivnim politikama.

Ministarstvo sporta i mladih je u Strategiji razvoja sporta Crne Gore 2024–2028. inkluziju prepoznalo kao jedan od strateških prioriteta. U tom kontekstu, Glavni grad je, posebno tokom

posljednja dva paraolimpijska ciklusa (Tokio 2020 – Pariz 2024), pružio podršku OSI kroz institucionalne, finansijske i infrastrukturne mehanizme. Posebno se izdvaja unapređenje pravne regulative u finansiranju sporta OSI i poboljšanje dostupnosti sportske infrastrukture.

Ipak, broj OSI aktivno uključenih u sportske i rekreativne aktivnosti u Podgorici i dalje je nizak, što ukazuje na postojanje infrastrukturnih i sistemskih prepreka. Učešće OSI u sportu ne treba posmatrati isključivo kroz takmičarski nivo (npr. Paraolimpijski sport), već i kao značajan segment rehabilitacije, habilitacije, socijalne inkluzije i osnaživanja.

## 9.2. Strateški prioriteti

U cilju daljeg razvoja sporta OSI, neophodno je fokusirati se na:

- potpunu pristupačnost sportskih objekata i sadržaja,
- povećanje broja OSI i osoba sa intelektualnim smetnjama u organizovanom sportu,
- obavezno uključivanje OSI u planove razvoja sportske infrastrukture,
- promociju sporta OSI kroz obrazovni sistem i medije,
- jačanje rekreativnih programa namijenjenih OSI u zajednici.

Razvoj sporta OSI je indikator zrelosti društva, te zahtijeva jasne politike, održivo finansiranje i stvaranje okruženja u kojem bavljenje sportom postaje svakodnevna i dostupna praksa.

## 9.3. Sportska ponuda za OSI u Podgorici

U Podgorici su razvijene brojne sportske aktivnosti za OSI kroz rad Paraolimpijskog komiteta Crne Gore, Specijalne olimpijade Crne Gore, sportskih organizacija i klubova OSI, uz podršku Glavnog grada. Ponuda uključuje osam para-sportova:

- košarka u kolicima
- atletika
- stoni tenis
- plivanje
- džudo
- taekwondo
- streljaštvo
- šah

Specijalizovani klubovi OSI u Podgorici:

- KK OSI „Paramont“
- AK OSI „Vihor“
- STK OSI „Luča“
- PK OSI „Mako“

- Para streljački klub OSI „Thor“
- Para tekvondo klub „S3“
- ŠK slijepih „Zora“

Ovi klubovi omogućavaju treniranje, takmičenja i međunarodna predstavljanje, uključujući Paraolimpijske igre.

#### **9.4. Inkluzivna praksa u redovnim klubovima**

Pored specijalizovanih klubova, OSI se sve više uključuju u rad redovnih sportskih kolektiva, poput Džudo kluba „Fajter“, Šah kluba „6. oktobar“, STK „Spin“ i PK „Verde“. Ova integracija doprinosi rušenju barijera i afirmaciji jednakih mogućnosti.

#### **9.5. Sport osoba sa intelektualnim smetnjama**

Specijalna olimpijada Crne Gore – Podgorica pruža mogućnosti za bavljenje fudbalom, košarkom, atletikom, skijanjem, stonim tenisom, boćanjem i drugim sportovima. Programi obuhvataju kontinuirane treninge i takmičenja, sa ciljem fizičkog, psihičkog i socijalnog razvoja učesnika.

#### **9.6. Ključne inkluzivne inicijative i takmičenja**

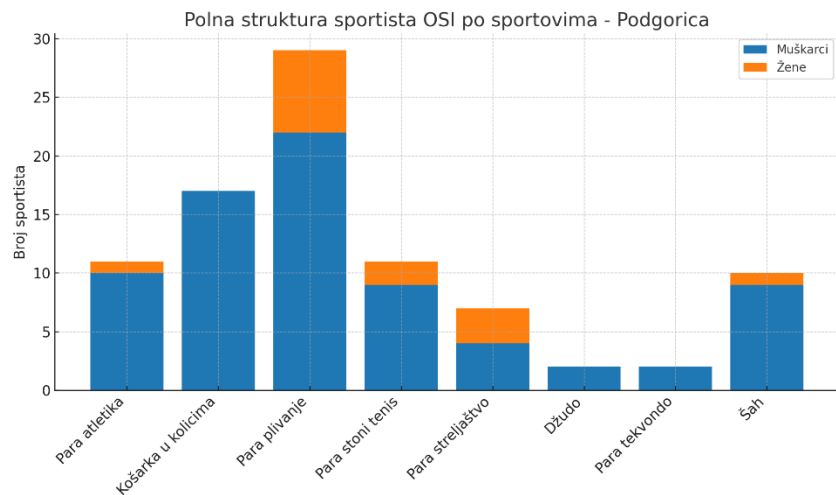
- Paraolimpijski karavan – promocija para-sporta u školama, rušenje predrasuda, motivacija mladih OSI.
- Evropsko prvenstvo A divizije u golbalu (2023) – međunarodni događaj visokog nivoa održan u Podgorici.
- Međunarodni para turniri: „Podgorica Open“ (plivanje, stoni tenis), „Montenegro Open“ (sankcionisani turnir u stonom tenisu).
- NLB WHEEL turnir košarke u kolicima – prestižna regionalna liga košarke u kolicima
- Domaća takmičenja: „Trofej Podgorice“ (para atletika), nacionalna prvenstva u para atletici i stonom tenisu, kolo NLB Wheel lige košarke u kolicima.
- Prvenstvo srednjih škola u stonom tenisu (inkluzivni karakter) – promocija jednakosti među mladima.

Sve ove aktivnosti uz podršku Glavnog grada potvrđuju stratešku orijentaciju ka razvoju inkluzivnog sportskog sistema u Podgorici.

## 9.7. Kvantitativni podaci

### 1. Broj registrovanih sportista s invaliditetom i intelektualnim smetnjama u glavnom gradu

Sport osoba s invaliditetom u Podgorici bilježi postepen, ali stabilan rast, što se jasno vidi kroz broj registrovanih sportista koji aktivno učestvuju u organizovanim treninzima i takmičenjima.



Prema dostupnim podacima, najbrojnija je disciplina para plivanje, sa ukupno 29 takmičara (22 muškarca i 7 žena), što potvrđuje masovnost i potencijal ovog sporta.

Košarka u kolicima okuplja 17 sportista, svi muškog pola, što ukazuje na potrebu za dodatnim podsticajem ženskog učešća.

U para atletici je aktivno 11 sportista (10 muškaraca, 1 žena), dok para stoni tenis broji takođe 11 takmičara (9 muškaraca, 2 žene).

U para streljaštvu trenira 7 sportista (4 muškarca, 3 žene), a u šahu je registrovano 10 takmičara (9 muškaraca, 1 žena).

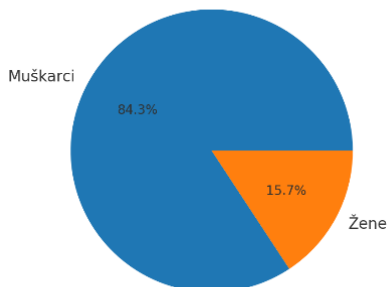
Džudo i para tekvondo bilježe po 2 aktivna sportista, oba muškog pola.

Ukupni podaci:

Sport	Ukupno	Muškarci	Žene
Para atletika	11	10	1
Košarka u kolicima	17	17	0
Para plivanje	29	22	7
Para stoni tenis	11	9	2
Para streljaštvo	7	4	3
Džudo	2	2	0
Para tekvondo	2	2	0
Šah	10	9	1
<b>UKUPNO</b>	<b>89</b>	<b>75</b>	<b>14</b>

Rodna neravnoteža je izrazita – muškarci čine 84,27%, a žene 15,73% ukupnog broja sportista OSI, što nameće obavezu dodatne promocije i podrške učešću žena s invaliditetom u sportu. Ovi podaci su ključni za planiranje mjera koje će osigurati ravnomjernu rodnu zastupljenost.

kupna rodna struktura sportista OSI - Podgori



## 2. Ukupan broj osoba s invaliditetom i intelektualnim smetnjama

Prema procjenama Svjetske zdravstvene organizacije, najmanje 10% populacije u Crnoj Gori čine osobe s invaliditetom. Ipak, nedostatak sveobuhvatne i precizne statistike otežava planiranje.

Popis stanovništva iz 2023. godine, po prvi put, uključio je pitanje o invaliditetu. Na nivou države, 8,54% građana izjavilo je da ima neku vrstu ograničenja u svakodnevnom funkcionisanju, dok dodatnih 1,33% nije željelo da odgovori. Najčešće prijavljene smetnje odnosile su se na kretanje (5,83%), vid (3,86%), sluh (2,48%), pamćenje (2,02%), brigu o sebi (2,12%) i komunikaciju (1,09%).

U Podgorici živi 179.505 stanovnika, od kojih je 11.605 (6,47%) izjavilo da ima neku vrstu invaliditeta. Od toga, 57,73% su žene (6.700), a 42,27% muškarci (4.905). Prema državnim prosjecima, oko 17,1% OSI je mlađe od 50 godina – u Podgorici to znači približno 2.000 osoba koje bi potencijalno mogle biti aktivne u sportu.

## 3. Procenat uključenosti OSI u sportske i rekreativne aktivnosti

U Podgorici sportom se aktivno bavi 89 osoba s invaliditetom i oko 40 osoba sa intelektualnim smetnjama – ukupno 129 sportista. Kada se ovaj broj upoređi sa procijenjenih 2.000 potencijalno aktivnih OSI mlađih od 50 godina, dobija se stopa uključenosti od svega 6,45%.

Glavni razlozi niske uključenosti:

- nedovoljna dostupnost pristupačne infrastrukture,
- nedostatak stručnog kadra za rad sa OSI,
- finansijske i logističke barijere,
- nedovoljna informisanost i motivacija,
- društvene predrasude i diskriminacija.

Ovaj podatak jasno pokazuje potrebu za strateškim ulaganjima u promociju, infrastrukturu, edukaciju kadra i pristupačne programe kako bi se povećala stopa uključenosti OSI u sport.

## 9.8. Identifikacija problema i prepreka za učešće

### 1. Fizičke barijere u pristupu sportskim objektima

Jedan od ključnih izazova s kojima se osobe sa invaliditetom suočavaju prilikom uključivanja u sportske i rekreativne aktivnosti jeste postojanje fizičkih barijera u pristupu sportskim objektima. Iako su u posljednje vrijeme ostvareni određeni pomaci, stanje još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou, posebno kada se u obzir uzmu potrebe osoba sa različitim vrstama invaliditeta.

Kada je riječ o objektima kojima upravlja DOO „Sportski objekti“ u vlasništvu Glavnog grada:

- **Sportski centar „Morača“** – djelimično prilagođen, posjeduje adaptiran toalet za OSI, ali pristup Velikoj sali moguć je samo preko ekonomskog ulaza, što nije u skladu sa principima jednakosti i dostojanstva. Potrebno je omogućiti pristup glavnim ulazima.
- **Zatvoreni bazen** – u potpunosti pristupačan za OSI, omogućavajući nesmetano bavljenje plivanjem.
- **Strelište „Ljubović“** – fizički pristupačno (u nivou terena), ali bez pristupačnog toaleta.
- **Košarkaški teren u Njegoševom parku.** Podloga nije prilagođena za sport košarka u kolicima.

Većina sportskih objekata u Podgorici i dalje nema rampe, prilagođene svlačionice i toalete. Poseban izazov su objekti starije gradnje, kod kojih adaptacija zahtijeva dodatna sredstva i strateško planiranje. Nedostatak zvučnih semafora otežava kretanje osobama sa oštećenjem vida, naročito pri samostalnom dolasku do sportskih sadržaja.

Dodatni problem predstavlja nedostatak atletske staze u Glavnom gradu, zbog čega para atletičari treniraju u krugu Resursnog centra za djecu i mlade „Podgorica“. Ovo rješenje je privremeno i ne može zamijeniti potrebu za zvaničnom inkluzivnom atletskom infrastrukturom.

Preporuka – sprovesti sveobuhvatan popis i procjenu pristupačnosti sportskih objekata, te izraditi plan adaptacije u saradnji sa sportskim organizacijama i organizacijama OSI.

### 2. Nedostatak prilagođene opreme i stručnog kadra

Ograničen pristup specijalizovanoj sportskoj opremi i nedostatak obučениh trenera za rad sa OSI predstavljaju jednu od najvećih prepreka.

- Oprema za para sportove (kolica za košarku, takmičarske puške, stolovi za para stoni tenis, protetički dodaci) je skupa i teško dostupna.
- Ne postoje systemske olakšice za uvoz asistivne sportske opreme (carine, PDV).
- Nedostatak trenera sa znanjima iz adaptiranog sporta ograničava broj sportista koji mogu biti uključeni u rad.

Potrebno je:

- Ulagati u školovanje i licenciranje trenera za para sport.
- Organizovati kontinuirane edukacije i sertifikacije za rad sa OSI.

- Uključiti sportske psihologe, fizioterapeute i podržavajuće kadrove u rad klubova.

### 3. Finansijske i logističke prepreke

Para sport zahtijeva veća finansijska ulaganja zbog:

- Dodatnog broja asistenata i specifične opreme (npr. košarkaška kolica ~8.000€),
- Prilagođenog prevoza i smještaja,
- Većeg broja članova delegacije na takmičenjima.

Klubovi OSI najčešće ne naplaćuju članarine, a snose sve troškove članova. Pozitivan primjer je Pravilnik Glavnog grada kojim je definisan fiksni procenat budžetskog izdvajanja za OSI sport, što omogućava planiranje i kontinuitet rada. Međutim, potrebno je dodatno povećanje sredstava i uključivanje sponzora i donatora.

### 4. Ograničeni javni programi i promocija

Medijska vidljivost para sporta raste, ali lokalni promotivni programi su i dalje ograničeni. Potrebno je:

- Povećati broj lokalnih inkluzivnih događaja,
- Kreirati kampanje za podsticanje učešća OSI u sportu,
- Jačati saradnju lokalnih vlasti, sportskih saveza, NVO sektora i medija.

Lokalna promocija i dostupni javni programi ključ su za povećanje participacije i uklanjanje društvenih barijera.

## 9.9. Predlozi za veće uključivanje osoba s invaliditetom i intelektualnim smetnjama u sport

Uključivanje osoba s invaliditetom i intelektualnim smetnjama u sportske aktivnosti predstavlja jedan od ključnih izazova, ali i značajnu priliku za razvoj inkluzivnog društva u glavnom gradu. Da bi se postigao napredak u ovoj oblasti, neophodno je djelovati istovremeno u organizacionom, finansijskom i edukativnom domenu, uz jasnu koordinaciju svih aktera.

Na organizacionom planu, potrebno je razvijati inkluzivne sportske programe prilagođene različitim vrstama invaliditeta, jačati kapacitete postojećih sportskih klubova i saveza za rad s ovom populacijom, te omogućiti redovno održavanje takmičenja i manifestacija koje će povećati vidljivost para sportista i podstaći njihovu motivaciju. Uspostavljanje koordinacionih tijela na lokalnom nivou doprinijeće boljoj saradnji između sportskih organizacija, Paraolimpijskog komiteta, obrazovnih ustanova, ustanova socijalne zaštite i nevladinog sektora.

Finansijska podrška mora biti stabilna i predvidiva, kroz obezbjeđivanje posebnih budžetskih linija, grantova i subvencija za klubove, pokrivanje troškova asistencije, prevoza i specijalizovane opreme, kao i stimulisanje privatnog sektora putem poreskih olakšica za donacije i sponzorstva. Posebnu pažnju potrebno je usmjeriti na olakšavanje uvoza sportske i asistivne opreme, koja je često ključna za uključivanje osoba s invaliditetom u određene discipline.

Edukativne aktivnosti imaju presudan značaj za kvalitet i bezbjednost sportskog procesa. Neophodno je kontinuirano organizovati obuke i stručna usavršavanja trenera, sportskih radnika i volontera za rad s osobama s invaliditetom, uz razvoj edukativnih modula koji će biti integrisani u formalno obrazovanje i programe fakulteta. Paralelno sa tim, važno je podizati svijest javnosti o značaju inkluzivnog sporta kroz kampanje i promotivne aktivnosti, kako bi se smanjile društvene barijere i podstakla veća participacija.

Unapređenje sportske infrastrukture je preduslov za inkluzivno učešće. Prvi korak je izrada mape pristupačnih sportskih objekata u Glavnom gradu, koja će sadržati podatke o nivou fizičke pristupačnosti, dostupnosti opreme i prisustvu obučenog osoblja. Na osnovu takve baze podataka, potrebno je planirati adaptaciju prioritetnih objekata, uključujući ugradnju rampi i liftova, prilagođavanje svlačionica i toaleta, postavljanje signalizacije i nabavku asistivne opreme. Ulaganja bi trebalo usmjeriti prvenstveno na najfrekventnije i najvažnije lokacije za razvoj para sporta, kao što su Glavni gradski stadion i Sportska dvorana „Morča“, koji moraju biti potpuno pristupačni svim građanima.

Ovakav integrisani pristup, koji kombinuje organizacione, finansijske i edukativne mjere sa infrastrukturnim unapređenjima, stвориće uslove za značajno povećanje broja osoba sa invaliditetom i intelektualnim smetnjama uključenih u sport, čime će Glavni grad potvrditi svoju posvećenost principima jednakosti, inkluzije i društvene odgovornosti.

## 9.10. Mjere i preporuke

### 1. Jačanje organizacionih kapaciteta

- Uspostaviti koordinaciono tijelo na nivou Glavnog grada zaduženo za razvoj i praćenje programa inkluzivnog sporta.
- Razvijati i prilagođavati sportske programe za različite vrste invaliditeta, uz mogućnost zajedničkog treniranja osoba sa i bez invaliditeta.
- Osigurati kontinuitet takmičenja i sportskih manifestacija za para sportiste, sa ciljem povećanja vidljivosti i motivacije.

### 2. Finansijska podrška i održivost

- Povećati budžetska izdvajanja za klubove koji rade s osobama s invaliditetom i intelektualnim smetnjama.
- Obezbijediti grantove i subvencije za nabavku specijalizovane opreme i pokriće troškova asistencije, prevoza i smještaja.
- Uvesti poreske olakšice i druge podsticaje za privatni sektor, donatore i sponzore inkluzivnog sporta.
- Razvit imehanizme olakšanog uvoza sportske i asistivneopreme za OSI.

### 3. Edukacija i stručni kadar

- Organizovati redovne obuke i sertifikacije trenera i volontera za rad s osobama s invaliditetom.
- Uključiti sadržaje o inkluzivnom sportu u nastavne programe Fakulteta za sport i fizičku kulturu, kao i u stručna usavršavanja.

- Povećati broj sportskih psihologa, fizioterapeuta i drugih stručnjaka u klubovima koji rade s OSI.
  - Sprovoditi kampanje podizanja svijesti javnosti o značaju sporta za osobe s invaliditetom.
4. **Unapređenje sportske infrastrukture**
- Izraditi i javno objaviti mapu pristupačnih sportskih objekata na teritoriji glavnog grada.
  - Adaptirati prioritetne objekte (Glavni gradski stadion, Sportska dvorana „Morača“, zatvoreni bazeni, Košarkaški teren u Njegoševom parku), prema standardima pristupačnosti.
  - Osigurati rampe, liftove, pristupačne svlačionice i toalete, signalizaciju i parking mjesta prilagođena OSI.
  - Nabaviti i instalirati asistivnu sportsku opremu prilagođenu različitim vrstama invaliditeta.
5. **Saradnja i partnerstva**
- Formalizovati saradnju sportskih klubova sa školama, ustanovama socijalne zaštite i NVO sektorom radi uključivanja OSI u sportske aktivnosti.
  - Uspostaviti zajedničke planove i projekte sa Paraolimpijskim komitetom Crne Gore.
  - Podržavati volonterske programe i uključivanje zajednice u organizacija inkluzivnih sportskih događaja.

## 9.11. SWOT analiza i Strateški ciljevi – Sport osoba s invaliditetom i intelektualnim smetnjama u Glavnom gradu

### Snage

- Postoji kontinuiran rast broja para sportista u više disciplina.
- Aktivno djelovanje Paraolimpijskog komiteta i pojedinih klubova u Podgorici.
- Postojanje afirmativnog pravilnika o finansiranju klubova OSI kroz fiksni procenat budžeta.
- Pozitivni primjeri medijske promocije i vidljivosti para sporta.
- Postojanje kadrova sa iskustvom rada u inkluzivnom sportu, iako u manjem broju.

### Slabosti

- Nizak procenat uključenosti OSI i osoba sa intelektualnim smetnjama (6,45% potencijalne populacije).
- Nedostatak pristupačne sportske infrastrukture i sistemske mape objekata.
- Nedovoljna dostupnost specijalizovane sportske opreme i asistivnih pomagala.
- Mali broj licenciranih trenera obučeni za rad sa OSI.
- Nedovoljna povezanost sportskih klubova sa školama, ustanovama socijalne zaštite i NVO sektorom.

### Prilike

- Povećanje uključenosti OSI kroz razvoj inkluzivnih programa i prilagođene infrastrukture.
- Mogućnost povlačenja sredstava iz EU fondova i međunarodnih programa za inkluziju.
- Jačanje partnerstva sa privatnim sektorom kroz sponzorstva i društveno odgovorno poslovanje.
- Edukacija novih trenera i volontera u oblasti adaptiranog sporta.
- Jačanje lokalne zajednice kroz promociju inkluzivnog sporta.

## Prijetnje

- Ograničeni finansijski resursi i zavisnost od javnog finansiranja.
- Potencijalno smanjenje interesovanja usljed nedovoljne infrastrukture i opreme.
- Demografski trendovi i migracije mladih koji mogu smanjiti bazu potencijalnih sportista.

## Strateški ciljevi

- Povećati uključenost osoba sa invaliditetom i intelektualnim smetnjama u sportske aktivnosti
- Povećati procenat uključenosti sa trenutnih 6,45% na najmanje 15% do kraja planskog perioda.
- Osigurati pristupačnu i funkcionalnu sportsku infrastrukturu
- Do 2028. godine adaptirati najmanje 80% prioriternih sportskih objekata prema standardima pristupačnosti.
- Razviti i održavati mrežu stručnog kadra
- Povećati broj trenera obučenih za rad sa OSI za najmanje 50% u naredne tri godine.
- Poboljšati finansijsku održivost para sporta
- Uspostaviti model kombinovanog finansiranja (javna sredstva, privatni sektor, međunarodni fondovi).
- Promovisati inkluzivni sport kao vrijednost zajednice
- Organizovati najmanje 5 velikih inkluzivnih manifestacija godišnje, uz kontinuiranu medijsku promociju.

## 9.12. Akcioni plan – Sport osoba s invaliditetom i intelektualnim smetnjama (OSI)

Strateški cilj	Mjera/aktivnost	Indikator uspjeha	Nosilac aktivnosti	Partneri	Rok
Povećati uključenost OSI i osoba s intelektualnim smetnjama u sportske aktivnosti	Organizacija inkluzivnih sportskih programa i takmičenja na lokalnom nivou	Broj novih programa i učesnika	Sekretarijat za sport Glavnog grada	POK, NVO, sportski klubovi	Godišnje
	Uspostavljanje saradnje sa školama i ustanovama	Broj potpisanih sporazuma i zajedničkih aktivnosti	Sekretarijat za sport	Ministarstvo prosvjete, Zavod za socijalnu i dječju zaštitu	2025–2026

	socijalne zaštite radi ranog uključivanja djece OSI				
Osigurati pristupačnu i funkcionalnu sportsku infrastrukturu	Izrada mape pristupačnih objekata	Objavljena i ažurirana mapa	Sekretarijat za sport	DOO Sportski objekti, NVO OSI	2025
	Adaptacija prioritetnih objekata prema standardima pristupačnosti	Broj adaptiranih objekata	Sekretarijat za sport, DOO Sportski objekti	Privatnisektor, međunarodnifondovi	2025–2028
Razviti i održavati mrežu stručnog kadra	Program edukacije i licenciranja trenera za rad s OSI	Broj obučanih/licenciranih trenera	Sekretarijat za sport	POK, Fakultet za sport, sportski savezi	2025–2027
	Organizacija volonterskih programa i treninga za asistente u sportu	Broj volontera i asistenata uključenih u rad	Sekretarijat za sport	NVO sektor, sportski klubovi	Godišnje
Poboljšati finansijsku održivost para sporta	Uspostavljanje modela kombinovanog finansiranja (javna sredstva, privatni sektor, međunarodni fondovi)	Postotak povećanja ukupnog budžeta za OSI sport	Sekretarijat za sport	POK, sponzori, međunarodne organizacije	2025–2028
	Uvođenje poreskih olakšica za sponzore para sporta	Usvojeni propisi i broj sponzorstava	Glavni grad, Ministarstvo finansija	POK, sportskiklubovi	2026
Promovisati inkluzivni sport kao vrijednost zajednice	Organizacija godišnjih inkluzivnih manifestacija	Broj događaja i učesnika	Sekretarijat za sport	POK, NVO, mediji	Godišnje
	Medijske kampanje o značaju sporta za OSI	Broj objava, emisija i pregleda	Sekretarijat za sport	Mediji, NVO, sportski savezi	Godišnje

## 10. ZAŠTITA INTEGRITETA SPORTA

Zaštita integriteta sporta predstavlja osnovni preduslov za povjerenje javnosti i dugoročni razvoj sportskog sistema. U skladu sa Nacionalnom strategijom razvoja sporta Crne Gore i Strategijom Crnogorskog olimpijskog komiteta do 2026. godine, prioriteti u ovoj oblasti obuhvataju borbu protiv doppinga, nasilja, korupcije, namještanja rezultata, svih oblika diskriminacije, te unapređenje sigurnosti i etičkih standard u sportu.

Na lokalnom nivou, Glavni grad ima značajnu ulogu u implementaciji preventivnih i edukativnih mehanizama za očuvanje čistog sporta, u saradnji sa sportskim savezima, klubovima, obrazovnim institucijama i relevantnim državnim tijelima. Međutim, trenutna analiza pokazuje da ne postoji lokalni plan ili akcioni program u ovoj oblasti, a većina sportskih klubova i škola nema uspostavljene kodekse ponašanja, politike zaštite djece ili obavezne edukacije o fer-pleju. Monitoring i sankcionisanje nepravilnosti uglavnom je u nadležnosti nacionalnih tijela, dok na lokalnom nivou nedostaju strukturirani mehanizmi podrške, uključujući sigurne kanale za prijavljivanje nepravilnosti.

Identifikovani problem obuhvataju nedovoljnu integraciju principa sportskog integriteta u lokalnu politiku, nizak nivo svijesti sportista i trenera o obavezama u ovoj oblasti, odsustvo edukativnih kampanja o anti-doppingu i prevenciji nasilja, kao i izostanak sistematske saradnje između škola, klubova i institucija u zaštiti maloljetnih sportista.

Kako bi se unaprijedio sistem zaštite integriteta sporta u Podgorici, neophodno je razviti lokalni okvir kroz donošenje Pravilnika o zaštiti integriteta sporta i formiranje Savjeta za sportsku etiku. Pored normativnog dijela, prioritet je organizovanje kontinuiranih edukacija za trenere, roditelje i sportiste, izrada i distribucija lokalnih vodiča, te uvođenje obaveznih politika zaštite djece u sve sportske organizacije.

Poseban značaj ima uspostavljanje „sigurnih kontakt osoba“ u sportskim centrima i klubovima, oznake „siguran klub“ za organizacije koje primjenjuju standarde, te procedura provjere osoba koje rade sa djecom i mladima u sportu. Paralelno s tim, kroz obrazovni sistem i javne kampanje potrebno je kontinuirano promovisati fer-plej, etičke vrijednosti i sigurno sportsko okruženje.

Sprovođenjem ovih mjera, Podgorica će se pozicionirati kao grad koji ne promovise samo sportske rezultate, već i siguran, inkluzivan i etički sport za sve.

Shodno navedenom može se apostrofirati sledeće:

### 10.1. Analiza trenutnog stanja

- ✓ U Podgorici ne postoji lokalni plan ili akcioni program za zaštitu integriteta sporta. Većina sportskih klubova i škola nema obavezne kodekse ponašanja, politike zaštite djece ili edukacije o fer-pleju.
- ✓ Monitoring i sankcionisanje nepravilnosti uglavnom je u nadležnosti nacionalnih tijela.
- ✓ Nedostaje strukturirana podrška za osnaživanje sportskih organizacijau etičkom upravljanju, zaštiti djece i prevenciji nasilja u sportu.

## 10.2. Analiza problema

- ✓ Slaba institucionalna integracija principa integriteta sporta u lokalne sportskepolitike.
- ✓ Niska svijest sportista i trenera o obavezama u vezi sa zaštitom integriteta.
- ✓ Odsustvo lokalnih edukativnih kampanja o anti-dopingu, prevenciji nasilja i namještanja utakmica.
- ✓ Nema sistematske saradnje između škola, klubova i institucija u zaštiti maloljetnih sportista.
- ✓ Ne postoje mehanizmi zaštite sportista na lokalnom nivou.
- ✓ Ne postoje mehanizmi sigurnog prijavljivanja slučajeva nasilja i drugih negativnih pojava u sportu.

## 10.3. Mjere i preporuke

### 1. Normativno i institucionalno jačanje sistema zaštite integriteta sporta

Donošenje lokalnog *Pravilnika o zaštiti integriteta sporta* kojim će se utvrditi pravila, procedure i odgovornosti svih sportskih subjekata na teritoriji Glavnog grada.

Formiranje *Savjeta za sportsku etiku i integritet* pri Sekretarijatu za sport, kao savjetodavnog i koordinacionog tijela zaduženog za praćenje, unapređenje i promociju etičkih standarda u sportu.

### 2. Edukacija i osnaživanje sportskih aktera

Organizovanje kontinuiranih edukacija za trenere, sportiste, roditelje i sportske radnike o zaštiti sportista, fer-pleju, antidopingu i prevenciji negativnih pojava u sportu (u saradnji sa COK-om, Antidoping komisijom i relevantnim NVO).

Izrada i distribucija lokalnih vodiča i edukativnih materijala za zaštitu integriteta i mehanizme prijavljivanja nepravilnosti.

### 3. Zaštita djece i osjetljivih grupa u sportu

Uvođenje *obavezne politike zaštite djece* u sve lokalne sportske organizacije.

Postavljanje „*sigurnih kontakt osoba*“ u sportskim centrima i klubovima, kao lica za povjerljivo prijavljivanje nepravilnosti.

Uspostavljanje oznake „*siguran klub*“ za organizacije koje implementiraju standarde zaštite.

Uvođenje procedure provjere (background check) svih osoba koje rade sa djecom i mladima u sportu, u saradnji sa nadležnim državnim organima.

### 4. Promocija fer-pleja i etičkih vrijednosti

Sprovođenje kampanja o sigurnom i čistom sportu kroz škole, sportske manifestacije i lokalne medije. Integracija sadržaja o integritetu sporta u školski sport, vannastavne aktivnosti i javne sportske programe.

## 10.4. Strateški ciljevi

- Uspostaviti funkcionalan i održiv lokalni sistem zaštite integriteta sporta kroz jasne procedure, pravila i institucionalne mehanizme koji obezbjeđuju fer i sigurno sportsko okruženje.
- Povećati nivo znanja i svijesti sportskih aktera o etičkim standardima i obavezama u vezi sa antidopingom, fer-plejom, prevencijom nasilja, korupcije i diskriminacije.
- Osigurati potpunu zaštitu djece i osjetljivih grupa u sportu kroz preventivne politike, sigurne mehanizme prijavljivanja i provjeru osoba koje rade sa mladima.
- Promovisati vrijednosti fer-pleja, poštovanja i jednakosti kroz obrazovne programe, medijske kampanje i lokalne sportske manifestacije.
- 

## 10.5. SWOT analiza – Zaštita integriteta sporta

### Snage

- Postoji nacionalni strateški okvir (Strategija razvoja sporta CG, Strategija COK-a) koji jasno prepoznaje integritet sporta kao prioritet.
- Pojedinačni sportski savezi već primjenjuju antidoping mjere i pravila fer-pleja u skladu sa međunarodnim standardima.
- Dobra saradnja Crnogorskog olimpijskog komiteta i međunarodnih sportskih organizacija u edukativnim i preventivnim programima.

### Slabosti

- Nepostojanje lokalnog plana ili akcionog programa za zaštitu integriteta sporta.
- Niska svijest sportista, trenera i roditelja o procedurama zaštite i prijavljivanja nepravilnosti.
- Nedostatak obaveznih politika zaštite djece u sportskim klubovima i školama.
- Odsustvo lokalnih mehanizama prijavljivanja i podrške žrtvama nasilja ili diskriminacije u sportu.

### Prilike

- Mogućnost uspostavljanja lokalnog Savjeta za sportsku etiku i integritet.
- Saradnja sa COK-om, Antidoping komisijom i međunarodnim partnerima u edukaciji i promociji.
- Korišćenje sportskih manifestacija i školskih programa za promovisanje fer-pleja i etičkih vrijednosti.
- Potencijal za finansijsku i tehničku podršku iz međunarodnih fondova i projekata vezanih za integritet sporta.

### Prijetnje

- Povećani rizici od doppinga, namještanja utakmica i korupcije usljed globalnih trendova u sportu.
- Nedostatak koordinacije između lokalnih i nacionalnih institucija u prevenciji i sankcionisanju nepravilnosti.
- Negativan uticaj pojedinačnih incidenata na reputaciju sporta u Podgorici.
- Moguće odbijanje klubova da prihvate nove obavezne standarde bez adekvatne podrške

## 10.6. Akcioni plan – Zaštita integriteta sporta

Strateški cilj	Mjera	Aktivnosti	Nosilac realizacije	Partneri	Rok realizacije	Pokazatelji uspjeha
Uspostaviti lokalni sistem zaštite integriteta sporta	1.1 Donošenje lokalnog Pravilnika o zaštiti integriteta sporta	Izrada nacrtu pravilnika u saradnji sa stručnim tijelima Javne konsultacije sa sportskim savezima i klubovima Usvajanje na nivou Glavnog grada	Sekretarijat za sport Glavnog grada	COK, Ministarstvo sporta, NVO sektor	Kratkoročno (2025)	Usvojen i primijenjen pravilnik
	1.2 Formiranje Savjeta za sportsku etiku i integritet	Definisanje nadležnosti Savjeta Imenovanje članova iz relevantnih institucija i organizacija	Sekretarijat za sport Glavnog grada	COK, predstavnici saveza, NVO	Kratkoročno (2025)	Formiran Savjet i održane najmanje 4 sjednice godišnje
Edukovati i osnažiti sportske aktere o pitanjima integriteta	2.1 Sprovođenje edukacija za trenere, roditelje i sportiste	Organizacija radionica i seminara o antidoping, fer-pleju, prevenciji nasilja Distribucija edukativnog materijala	Sekretarijat za sport, COK	Antidoping komisija, sportski savezi	Kontinuirano (2025–2028)	Broj realizovanih edukacija i učesnika
	2.2 Izrada i distribucija vodiča za zaštitu integriteta	Priprema praktičnog vodiča Digitalna i štampana distribucija klubovima i školama	Sekretarijat za sport	COK, NVO sektor	Srednjoročno (2026)	Distribuirano min. 500 primjeraka
Osigurati sigurnu sportsku sredinu za djecu i ranjive grupe	3.1 Uvođenje obavezne politike zaštite djece u sportske organizacije	Priprema modela politike zaštite djece Edukacija klubova o implementaciji	Sekretarijat za sport	UNICEF, NVO, Ministarstvo prosvjete	Srednjoročno (2026)	Min. 80% klubova usvojilo politiku zaštite djece

	3.2 Postavljanje "Sigurnih kontakt osoba" u sportskim centrima i klubovima	Definisanje uloge i odgovornosti Obuka imenovanih osoba	Sekretarijat za sport	Sportski objekti DOO, savezi	Srednjoročno (2026)	Broj imenovanih i obučeni kontakt osoba
	3.3 Uvođenje oznake "Siguran klub"	Definisanje kriterijuma Promocija klubova koji ispune standarde	Sekretarijat za sport	NVO, mediji	Dugoročno (2027–2028)	Broj klubova sa oznakom
	3.4 Uspostavljanje procedure provjere osoba koje rade sa djecom	Saradnja sa nadležnim organima Uvođenje obavezne provjere u licenciranje	Sekretarijat za sport	Ministarstvo unutrašnjih poslova	Dugoročno (2027–2028)	Uvedena procedura provjere
Promovisati fer-plej i etičke vrijednosti	4.1 Kampanja o sigurnom i čistom sportu	Medijske kampanje Aktivnosti u školama i na sportskim događajima	Sekretarijat za sport	COK, mediji, škole	Kontinuirano (2025–2028)	Broj realizovanih kampanja i obuhvaćenih učesnika
	4.2 Integracija sadržaja o integritetu sporta u školski sport	Razvoj nastavnih modula Edukacija nastavnika fizičkog vaspitanja	Sekretarijat za sport	Ministarstvo prosvjete, škole	Dugoročno (2027–2028)	Uvedeni sadržaji u nastavni plan

## 11. REKREATIVNI SPORT – SPORT ZA SVE

Sportska rekreacija predstavlja jedan od ključnih segmenata razvoja sporta, jer omogućava stanovništvu svih uzrasta da kroz fizičku aktivnost unapređuje psihofizičke sposobnosti i doprinosi očuvanju zdravlja. Fizičko vježbanje, kretanje i uključivanje u sportske aktivnosti pozitivno utiče na fizički, mentalni i socijalni razvoj, te omogućava održavanje sposobnosti na optimalnom nivou tokom cijelog života.

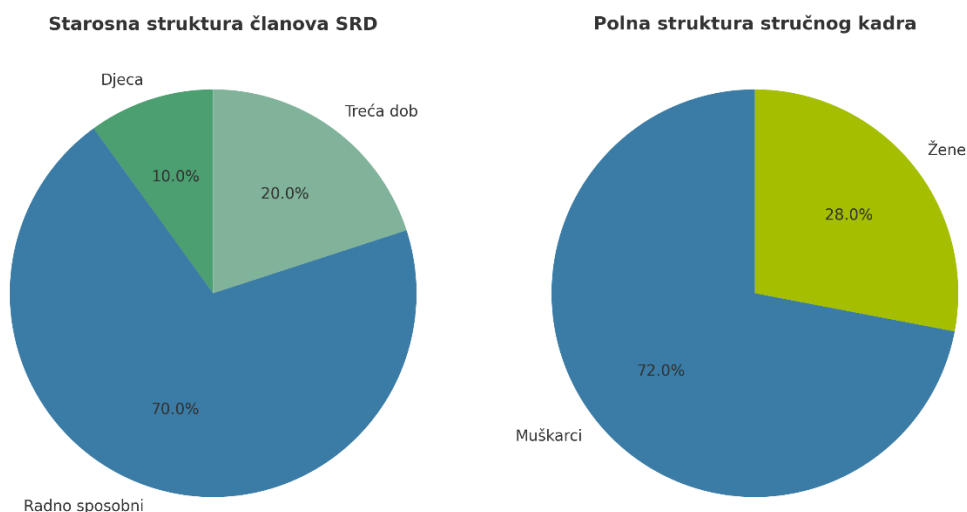
Savremeni način života, ubrzan tempo, sedentarni poslovi i prekomjerna upotreba tehnologije, uz nepravilne prehrambene navike i unos industrijski prerađene hrane, doveli su do značajnog porasta gojaznosti, kako kod odraslih, tako i kod djece. Posljedica ovakvih trendova je i porast hroničnih bolesti

– oboljenja srca i krvnih sudova, šećerne bolesti, poremećaja rasta i razvoja, kao i drugih zdravstvenih problema. Upravo zbog toga, rekreativno bavljenje sportom postaje važan faktor prevencije, naročito kod starije populacije, koja je izloženija riziku od brojnih oboljenja.

Rekreacija se definiše kao svaka aktivnost izvan profesionalnog rada, koju pojedinac odabere radi odmora, relaksacije, razonode i zadovoljstva. Sadržaji rekreacije dopunjuju ono što nedostaje u svakodnevnim obavezama, pa kvalitet života i način provođenja slobodnog vremena direktno utiču na izbor rekreativnih aktivnosti.

### 11.1. Analiza stanja rekreativnog sporta u Podgorici

Na području glavnog grada registrovano je oko 30 sportskih rekreativnih društava (SRD) koja realizuju različite programe za svoje članove. Struktura članstva pokazuje ravnomjernu zastupljenost polova (oko 50% muškaraca i 50% žena), pri čemu 10% čine djeca, 70% radno sposobni građani, a 20% lica treće životne dobi. Ipak, u pogledu stručnog kadra, znatno je veća zastupljenost muškaraca (72%) u odnosu na žene (28%).



Dio SRD organizuje manifestacije u saradnji sa Sekretarijatom za sport, koje okupljaju veliki broj građana, poput:

- ✓ „Majskih susreta rekreativaca Podgorice“,
- ✓ „Decembarskih dana rekreacije“,
- ✓ akcija „Pješaćenjem do zdravlja“,
- ✓ programiranih izleta u ljetnjem i zimskom periodu,
- ✓ Podgoričke trke 10ka,
- ✓ plesnih rekreacija,
- ✓ učešća na međunarodnim susretima rekreativaca (Montenegro Business Run, Millennium Run i dr.).

U Podgorici je prisutno oko 100 fitnes centara i teretana, koji nude različite programe, uglavnom namijenjene mlađoj populaciji. Međutim, ne postoje validni podaci o stručnom kadru u ovim objektima, niti o strukturi vježbača, njihovim potrebama i interesovanjima.

## 11.2. Identifikovani problemi i izazovi

Iako postoji značajan broj stručnjaka u oblasti sportske rekreacije, SRD uglavnom nemaju stalno zaposlene instruktore i trenere. Saradnja sa Sekretarijatom za sport, sportskim savezima i Crnogorskim savezom „Sport za sve“ mora biti unaprijeđena kroz koordinaciju aktivnosti i zajedničke programe u interesu građana.

Organizacija sportske rekreacije u preduzećima je slabo razvijena – u većini slučajeva prepuštena je inicijativi samih zaposlenih, a mali broj firmi ima registrovana SRD. Rekreativne aktivnosti koje građani upražnjavaju samoinicijativno uključuju: aerobne programe, fitnes, teretane, otvorene i zatvorene bazene, wellness centre, otvorene sportske poligone i dvorane. Najzastupljenije discipline su fudbal, pješčenje i trčanje.

Analiza pokazuje da je rekreativni sport u Podgorici na djelimično zadovoljavajućem nivou, ali postoji veliki prostor za unapređenje kroz sistemsko i plansko djelovanje – posebno u:

- ✓ objedinjavanju interesnih grupa,
- ✓ povećanju broja organizovanih rekreativnih manifestacija tokom cijele godine,
- ✓ razvoju programa pod vođstvom kvalifikovanog kadra,
- ✓ širenju dostupnosti sportskih sadržaja svim građanima.

## 11.3. Oblici i lokacije rekreativnih aktivnosti

Rekreativne sadržaje u Podgorici nude:

- ✓ Sportsko-rekreativna društva (različite discipline i programi),
- ✓ teretane i fitnes centri,
- ✓ klubovi koji pružaju programe za veterane,
- ✓ otvoreni sportski poligoni i tereni u naseljima,
- ✓ sportski objekti kojima upravljaju javne ustanove i privatni subjekti.

Posebno je značajno da su među najrasprostranjenijim oblicima rekreacije individualne i samostalno izabrane aktivnosti na otvorenom – trčanje, vožnja bicikla, pješčenje i vježbanje na spravama postavljenim u parkovima i dvorištima između stambenih blokova. Najčešće lokacije gdje se upražnjavaju rekreativne aktivnosti su:

- ✓ **TRIM STAZA TOLOŠI**

**Adresa:** Tološi

**Mjesna zajednica:** MZ Tološi I

**Vlasnik:** Glavni grad Podgorica

**Površina:** 7000 m<sup>2</sup>

**Renovirana 2006. godine**

**Stanje:** U park šumi Tološi nalazi se trim staza sa uređenom stazom za trčanje (700 m). U 2007. godini napravljen je teren za hodajući šah. U toku 2019/20. izgrađene su otvorene teretane i postavljeni su stolovi za stoni tenis i teqball na otvorenom. Raspoložem sa adekvatnom rasvjetom i metalnom ogradom oko čitave trim-staze.

#### ✓ REKREATIVNA ZONA ZLATICA

**Adresa:** Park šuma Zlatica

**Mjesna zajednica:** MZ Zlatica

**Vlasnik:** Glavni grad Podgorica

**Površina:** 15.000 m<sup>2</sup>

**Godina izgradnje:** 2008. godine

**Stanje:**

- U balon sali sa vještačkom travom je teren dimenzija 43 x 22 m;
- Košarkaški teren je od asfaltne podloge i u dobrom je stanju. Uglavnom se koristi za rekreativne svrhe;
- Teren dimenzija 38 x 18, sa podlogom od vještačke trave, ali zbog lošeg održavanja nije u upotrebi;
- Obodom parka je trim-staza koja zadovoljava potrebe za rekreativne aktivnosti.

#### ✓ TRIM STAZA "KOD 13. JULA"

**Adresa:** Park šuma kod 13, jula

**Mjesna zajednica:** MZ Stari aerodrom

**Vlasnik:** Glavni grad Podgorica

**Površina:** 20.000 m<sup>2</sup>

**Renovirana:** 2022. godine

**Stanje:**

- Uređena trim staza dužine preko 1 km,
- košarkaški teren,
- moderna teretana na otvorenom,
- dva igrališta za djecu,
- nova ograda i rasvjeta
- dva terena za tenis.

#### ✓ SPORTSKO REKREATIVNI PARK TOLOŠKA ŠUMA

**Adresa:** Tološi

**Mjesna zajednica:** MZ Tološi I

**Vlasnik:** Glavni grad Podgorica

**Površina:** 30.000 m<sup>2</sup>

**Renovirana 2021. godine**

**Stanje:** Na površini od 30.000 m<sup>2</sup> izgrađena su dva košarkaška terena, pješačka staza, trim staza, dvosmjerna biciklistička staza, trim bar, stanica za street workout sa spravama za vježbanje, kao i igralište za djecu. U okviru rekreativne zone postavljen je novi parkovski mobilijar, stolovi za stoni

tenis i šah, česme, kao i parking za bicikliste i ugrađen je sistem za navodnjavanje. Košarkaški tereni, kao i koševi i ostatak inventara napravljeni su u skladu sa svjetskim standardima. Preko betonske ploče postavljena je specijalna podloga koja se koristi na profesionalnim sportskim terenima. Za one koji uživaju u pješačenju, u sklopu ovog kompleksa nalazi se i pješačka staza, a postoje i trim i sprint staze, prekrivene sportskom podlogom od tartana, te dvosmjerna biciklistička staza obojena crvenom bojom. Novina na ovom prostoru je i trim bar u čijoj je blizini izgrađen i prostor za najmlađe posjetioce sa dječjim spravama, a samo igrališta obuhvata i staze za vožnju bicikla i trotineta, kao i poligon od tartana.

### ✓ BRDO GORICA

Brdo Gorica predstavlja park-šumu od izuzetnog značaja za rekreativne i sportske aktivnosti građana Podgorice. Tradicionalno se koristi kao mjesto za šetnju, boravak u prirodi i rekreaciju, a u poslednjim godinama sve više dobija na značaju i kao lokacija za sticanje fizičke kondicije u okviru različitih sportsko-rekreativnih i profesionalnih disciplina.

Boravak u šumi, posebno u borovim šumama poput one na Gorici, ima dokazano blagotvorno dejstvo na zdravlje. Borovi ispuštaju fitocide – hemijske supstance koje prečišćavaju i sterilizuju vazduh, čime doprinose poboljšanju kvaliteta disanja i opštem zdravlju. Pored toga, Gorica svojim geografskim položajem pruža i prirodnu zaštitu od sjevernog vjetrova zimi, dok su ljetnje temperature na ovom prostoru znatno niže u odnosu na centar grada, čineći je idealnim mjestom za aktivnosti na otvorenom tokom cijele godine.

Na prostoru Gorice nalaze se: teretana na otvorenom, manji fudbalski teren sa vještačkom travom, betonski višenamjenski sportski poligon, biciklistička i pješačka staza koje prate konfiguraciju brda duž cijelog prostora. Ovi sadržaji, uz prirodne prednosti koje nudi park-šuma, čine Goricom jedinstvenim prirodnim sportsko-rekreativnim centrom u srcu Podgorice, pogodnim za sve generacije i različite nivoe fizičke aktivnosti.

### ✓ BRDO LJUBOVIĆ

Brdo Ljubović, smješteno u neposrednoj blizini urbanog dijela Podgorice, predstavlja omiljeno mjesto za rekreaciju građana, naročito onih koji preferiraju kardio vježbe i treninge izdržljivosti. Asfaltirani put od podnožja do vrha brda, u dužini od oko 1 kilometar, pruža odlične uslove za trčanje, brzo hodanje, vožnju bicikla i druge oblike fizičkog vježbanja.

Posebnu atraktivnost Ljuboviću daje kružna stazaduzine oko 530 metara, koja omogućava kombinovanje kardio aktivnosti sa tehnikama intervalnog treninga, savladavanje uspona i poboljšanje kondicije.

U centralnom dijelu staze, na samom vrhu brda, nalazi se dobro opremljena teretana na otvorenom sa spravama za različite tipove vježbi snage i fleksibilnosti. Pored nje, postavljen je i asfaltirani mini teren dimenzija 20 x 15 metara, pogodan za zagrijavanje, razgibavanje, grupne vježbe ili rekreativne sportske igre.

Spoj prirodnog ambijenta, raznovrsnih sportskih sadržaja i blizine gradskog jezgra čini Brdo Ljubović jedinstvenim mjestom koje podstiče građane na redovnu fizičku aktivnost tokom cijele godine.

## 11.4. SWOT analiza i Strateški ciljevi – Rekreativni sport / Sport za sve

### SWOT analiza

#### S – Prednosti

- ✓ Postojanje značajnog broja sportskih rekreativnih društava (SRD) na teritoriji Glavnog grada.
- ✓ Veliki broj sportskih terena na otvorenom, raspoređenih u različitim djelovima grada.
- ✓ Prisutnost oko 100 fitnes centara i teretana sa različitim programima.
- ✓ Otvorene teretane i oprema dostupne građanima tokom cijele godine.
- ✓ Instalirani stolovi za stoni tenis, teniskol i šah na otvorenom.
- ✓ Bogatstvo prirodnih resursa (brda, park-šume) sa označenim stazama za pješčenje i biclizam.
- ✓ Uređene trim staze i pješčke zone u parkovima i rekreativnim centrima.
- ✓ Tradicionalna organizacija velikog broja sportsko-rekreativnih manifestacija za građane.

#### W – Slabosti

- ✓ Mali broj registrovanih SRD pri preduzećima.
- ✓ Nedovoljna iskorišćenost postojećih otvorenih sportskih terena.
- ✓ Niska zainteresovanost dijela građana za redovno bavljenje rekreativnim aktivnostima.
- ✓ Ograničen broj termina za rekreaciju u objektima kojima upravlja DOO „Sportski objekti“.
- ✓ Nedovoljno korišćenje prirodnih resursa u svrhu sportskog i rekreativnog turizma.
- ✓ Nedovoljno animiranje i uključivanje osoba sa invaliditetom (OSI) u rekreativne aktivnosti.
- ✓ Slaba saradnja sa srodnim sportskim udruženjima u zemlji i regionu.

#### O – Mogućnosti

- ✓ Planska izgradnja i opremanje novih sportskih i rekreativnih terena u različitim djelovima grada.
- ✓ Aktivno uključivanje većeg broja građana u sadržaje koje nudi DOO „Sportski objekti“.
- ✓ Edukacija i sertifikacija sportskih stručnjaka za rad u oblasti sportske rekreacije.
- ✓ Posebni programi i kampanje za animiranje i podsticanje OSI.
- ✓ Izgradnja i prilagođavanje prilaza sportskim objektima osobama sa invaliditetom.
- ✓ Povećanje saradnje sa sportskim udruženjima u zemlji i inostranstvu.

#### T – Prijetnje

- ✓ Nezainteresovanost građana za dugoročnu i organizovanu rekreaciju.
- ✓ Nedovoljna informisanost o značaju rekreativnog sporta za zdravlje i kvalitet života.
- ✓ Niska motivacija OSI da učestvuju u organizovanim rekreativnim aktivnostima.
- ✓ Nedostatak kvalifikovanog stručnog kadra u pojedinim segmentima rekreacije.
- ✓ Slaba zainteresovanost građana za učešće u rekreativnim takmičenjima.
- ✓ Nedovoljna budžetska izdvajanja za programe sportske rekreacije.

## Strateški ciljevi – Rekreativni sport / Sport za sve

- ✓ Unapređenje infrastrukture za rekreativni sport

Planska izgradnja, adaptacija i opremanje sportskih i rekreativnih terena, trim staza i otvorenih teretana u svim djelovima grada, uz posebnu pažnju na pristupačnost osobama sa invaliditetom.

- ✓ Povećanje dostupnosti i atraktivnosti rekreativnih programa

Organizacija većeg broja manifestacija i programa rekreacije tokom cijele godine, uz prilagođene aktivnosti za različite starosne i ciljane grupe.

- ✓ Jačanje kadrovskih kapaciteta u oblasti rekreacije

Edukacija i stručno usavršavanje instruktora, trenera i animatora rekreativnog sporta, sa posebnim fokusom na rad sa OSI i starijom populacijom.

- ✓ Podsticanje uključivanja građana u rekreativne aktivnosti

Kampanje za promociju značaja fizičkog vježbanja i zdravih stilova života, posebno među radno aktivnim stanovništvom i mladima.

- ✓ Razvoj sportskog i rekreativnog turizma

Korišćenje prirodnih resursa (Gorica, Ljubović, park-šume, rijeka Morača) za razvoj atraktivnih turističko-rekreativnih ponuda i međunarodnih događaja.

- ✓ Unapređenje saradnje među akterima u oblasti sporta za sve

Uspostavljanje stalne koordinacije između: Sekretarijata za sport, SRD, sportskih saveza, DOO „Sportski objekti“, privatnog sektora i NVO, radi zajedničkog planiranja i realizacije programa.

### 11.5. Akcioni plan za oblast: Rekreativni sport – Sport za sve

Akcioni plan za razvoj rekreativnog sporta u Glavnom gradu Podgorica usmjeren je na ostvarenje strateških ciljeva utvrđenih Strategijom, sa fokusom na povećanje dostupnosti, kvaliteta i raznovrsnosti rekreativnih programa za sve građane. Plan definiše mjere, nosioce aktivnosti, rokove i indikatore uspjeha.

Strateški cilj / Mjera	Aktivnosti	Nosilac	Rok realizacije	Indikatori uspjeha
Povećanje dostupnosti sportskih i rekreativnih sadržaja	Izgradnja i adaptacija novih otvorenih sportskih poligona, uređenje trim staza i teretana na otvorenom	Sekretarijat za sport, DOO 'Sportski objekti', MZ, NVO	2025–2027	Broj novih ili obnovljenih terena, staza i teretana
Povećanje učešća građana u rekreativnim programima	Organizacija godišnjih manifestacija: 'Majski susreti', 'Decembarski dani rekreacije', Montenegro Business Run, Millennium Run	Sekretarijat za sport, SRD, Crnogorski savez 'Sport za sve'	Svake godine	Broj učesnika po manifestaciji; broj održanih manifestacija

Unapređenje stručnog kadra	Organizacija obuka i seminara za instruktore i trenere u oblasti sportske rekreacije	Sekretarijat za sport, Crnogorski olimpijski komitet, sportski savezi	2025–2028	Broj obučениh instruktora/trenera
Uključivanje OSI u rekreativne programe	Adaptacija sportskih objekata za pristup osobama sa invaliditetom, kreiranje inkluzivnih rekreativnih programa	Sekretarijat za sport, DOO 'Sportski objekti', NVO sektor	2025–2028	Broj pristupačnih objekata; broj OSI uključenih u programe
Promocija značaja rekreacije	Realizacija medijskih kampanja i promotivnih događaja o važnosti fizičke aktivnosti	Sekretarijat za sport, mediji, sportski savezi	2025–2028	Broj realizovanih kampanja; povećanje informisanosti građana

## 12. MEĐUNARODNA SARADNJA

Međunarodna saradnja predstavlja ključni element za unapređenje sportskog sistema u Crnoj Gori i Glavnom gradu Podgorice, omogućavajući transfer znanja, iskustava i dobrih praksi, kao i pristup dodatnim finansijskim izvorima. Erasmus+ program Evropske unije predstavlja jedan od najvažnijih instrumenata za razvoj sporta kroz međunarodnu saradnju, mobilnost i razmjenu znanja. Program podržava projekte vezane za jačanje kapaciteta sportskih organizacija, promociju zdravih stilova života, borbu protiv dopinga i nasilja u sportu, kao i unapređenje inkluzije i jednakih mogućnosti.

Crna Gora će kroz Strategiju razvoja sporta podsticati sportske organizacije da se aktivno uključuju u Erasmus+ projekte, kako bi:

- unaprijedile saradnju sa evropskim sportskim institucijama,
- obezbijedile dodatne izvore finansiranja za razvoj sporta,
- razmjenjivale dobre prakse i iskustva u oblasti sportskog menadžmenta, zdravlja i obrazovanja,
- doprinijele većem uključivanju mladih, žena i osoba sa invaliditetom u sportske aktivnosti.

Pored Erasmus+ programa, Glavni grad će podsticati i uključivanje sportskih subjekata u druge međunarodne i evropske projekte, kao što su:

- **Creative Europe** – projekti koji povezuju sport sa kulturnim i društvenim inicijativama,
- **UEFA HatTrick program** – podrška razvoju fudbalske infrastrukture i nacionalnih saveza,
- **IPA i Interreg programi** – unapređenje sportske infrastrukture, sportski turizam i prekogranična saradnja,
- **Savjet Evrope (Konvencija iz Macolina)** – međunarodna saradnja u prevenciji manipulacija sportskim takmičenjima,
- **Antidoping projekti i saradnja sa WADA** – jačanje kapaciteta Crne Gore u oblasti antidopinga i promocija zdravih stilova života,
- **projekti sportskog turizma** – korišćenje prirodnih potencijala i promocija Crne Gore kroz razvoj aktivnog i sportskog turizma.

Ministarstvo sporta i mladih, u saradnji sa Glavnim gradom, obezbijediće savjetodavnu i tehničku podršku sportskim savezima, klubovima i nevladinim organizacijama u pripremi i sprovođenju ovih projekata, čime se doprinosi integraciji crnogorskog sporta u evropski prostor i stvaranju dodatnih mogućnosti za finansiranje razvoja sporta.

### 12.1. Akcioni plan – Erasmus+ i međunarodna saradnja

1. Organizovati radionice i obuke za sportske organizacije o pripremi Erasmus+ i EU projektnih prijava.
2. Formirati tim za međunarodne projekte u okviru Sekretarijata za sport Glavnog grada, koji će pružati tehničku pomoć sportskim subjektima.
3. Razviti bazu podataka sportskih organizacija zainteresovanih za međunarodne projekte i umrežavanje sa evropskim partnerima.
4. Podsticati sportske saveze i klubove da pripremaju zajedničke projekte sa partnerima iz regiona i EU.
5. Osigurati sufinansiranje iz budžeta Glavnog grada za klubove čiji je osnivač za projekte koji dobiju podršku iz Erasmus+ i drugih evropskih programa.
6. Uspostaviti sistem monitoringa i izvještavanja o realizaciji međunarodnih projekata, sa ciljem prenošenja znanja i iskustava na druge sportske subjekte.
7. Promovisati rezultate uspješnih projekata putem javnih događaja, medija i digitalnih kanala, kako bi se podstaklo veće interesovanje za učešće u međunarodnim inicijativama.

### 12.2 SWOT analiza i Strateški ciljevi – Međunarodna saradnja

#### SWOT analiza

##### S – Prednosti

- ✓ Postojanje obučениh individua u raznim organizacijama koji posjeduju neophodne vještine;
- ✓ Postojanje značajnog broja sportskih rekreativnih društava (SRD) na teritoriji Glavnog grada.
- ✓ Kvalitetna međunarodna saradnja sa ostalim državama što uvećava bazu potencijalnih partnera;

##### W – Slabosti

- ✓ Nepostojanje institucionalne jedinice zadužene za međunarodne projekte;
- ✓ Nedovoljno razvijeni kapaciteti u dijelu pripreme projekata;
- ✓ Nedovoljna prisutnost u regionalnim projektima koji se trenutno implementiraju;

- ✓ Nepostojanje jasno definisanih strateških ciljeva, koji trebaju biti prioritet u projektnim saradnjama
  - ✓ Nedovoljna informisanost o potencijalnim projektnim pozivima;
- O – Mogućnosti
- ✓ Veliki broj projektnih poziva iz kojih se mogu financirati aktivnosti;
  - ✓ Velika zainteresovanost za izgradnju, unapređenje sportskih objekata;
  - ✓ Veliki potencijal za razvoj sporta i uključivanje svih u fizičke i sportske aktivnosti;
- T – Prijetnje
- ✓ Nezainteresovanost institucija za učešće u projektima;
  - ✓ Nedovoljno razvijeni kapaciteti i znanja o međunarodnim projektima;
  - ✓ Nedovoljna informisanost o potencijalnim projektnim pozivima;
  - ✓ Nedovoljna budžetska izdavanja za edukaciju.

### **Strateški ciljevi – Međunarodna saradnja**

1. **Institucionalno jačanje kapaciteta za međunarodne projekte**
  - Formirati jedinicu ili tim u okviru Sekretarijata za sport, zadužen za međunarodnu saradnju i podršku sportskim organizacijama u pripremi i implementaciji projekata.
  - Razviti sistemsku obuku i sertifikaciju kadrova za upravljanje projektima i vođenje međunarodnih partnerstava.
2. **Povećanje učešća sportskih subjekata u međunarodnim programima**
  - Podsticati klubove, saveze i sportske organizacije da učestvuju u Erasmus+, Interreg, IPA, UEFA HatTrick i sličnim programima.
  - Obezbijediti tehničku i savjetodavnu podršku kroz radionice i mentorstvo za izradu projektnih prijava.
3. **Bolja informisanost i promocija međunarodnih mogućnosti**
  - Uspostaviti digitalnu platformu i mailing listu za pravovremeno obavještanje sportskih subjekata o otvorenim pozivima.
  - Promovisati primjere dobre prakse i uspješne projekte kao motivaciju za veći broj prijava.
4. **Jačanje regionalne i evropske mreže partnera**
  - Aktivno razvijati partnerstva sa gradovima, savezima i institucijama iz regiona i EU.
  - Uspostaviti protokole o saradnji sa međunarodnim sportskim federacijama i relevantnim organizacijama.
5. **Održivost i integracija međunarodnih projekata u lokalne strategije**
  - Osigurati sufinansiranje za projekte koji dobiju podršku EU fondova ili drugih međunarodnih izvora.
  - Uspostaviti sistem monitoringa i evaluacije kako bi se rezultati uspješnih projekata integrisali u lokalne sportske politike.

### 12.3. Tabela pregled akcionog plana Erasmus+ i međunarodna saradnja

Mjera	Aktivnost	Pokazatelji uspjeha	Rok realizacije	Odgovorni akteri
1	Organizovanje radionica i obuka za sportske organizacije	Broj održanih radionica i obuka	Godišnje	Sekretarijat za sport, Ministarstvo sporta i mladih
2	Formiranje tima za međunarodne projekte	Tim formiran i aktivan	2025.	Glavni grad, Sekretarijat za sport
3	Razvoj baze podataka organizacija	Broj unesenih sportskih organizacija u bazu	2025–2026.	Sekretarijat za sport
4	Podrška zajedničkim projektima sa EU partnerima	Broj podnesenih zajedničkih projektnih prijava	Godišnje	Sportski savezi i klubovi
5	Sufinansiranje EU projekata iz budžeta	Iznos sufinansiranih projekata	Godišnje	Glavni grad
6	Uspostavljanje sistema monitoringa i izvještavanja	Broj objavljenih izvještaja	Godišnje	Sekretarijat za sport
7	Promocija rezultata projekata	Broj promotivnih događaja i objava u medijima	Godišnje	Glavni grad, sportske organizacije

## 13. MONITORING I EVALUACIJA STRATEGIJE

Monitoring i evaluacija strategije predstavlja sistem za mjerenje napretka ostvarenja postavljenih ciljeva, preduzimanje pravovremenih mjera sa ciljem mogućih korekcija, te ocjenu cjelokupne uspješnosti realizacije strategije. Monitoring podrazumijeva sistem prikupljanja i obrade podataka u svrhu poređenja postignutih rezultata sa planiranim. Monitoring i evaluacija ostvarenja razvojnih planova i strategije u cijelosti radi se na godišnjem nivou, na temelju definisanih projektnih i programskih indikatora i plana implementacije. Posebno treba naglasiti da će se na početku implementacije Strategije formirati i timovi nadležni za monitoring, što će u značajnoj mjeri olakšati samo praćenje implementacije Strategije, ali će koristiti i za potencijalne izmjene određenih aktivnosti i uvođenje novih.

Sprovođenje Strategije razvoja sporta Podgorice u period 2025 – 2028. godina, će se vršiti kroz akcioni plan koji usvaja Skupština Glavnog grada. Akcioni plan se sastoji od jasno definisanih strateških ciljeva, aktivnosti i kvantitativno definisanih indikatora, koji pružaju mogućnost transparentnog i lakšeg mjerenja uspješnosti implementacije Strategije. Da bi se osiguralo uspješno sprovođenje strategije, definisane su uloge i odgovornosti svake institucije uključene u proces sprovođenja. Primarna odgovornost za sprovođenje strategije pripada Sekretarijatu za sport zajedno sa lokalnim sportskim strukturama. U zavisnosti od strateških ciljeva, u ovaj proces treba uključiti

ministarstva nadležna za pojedine oblasti, državne sportske organizacije, sportske klubove, nacionalne saveze, nevladin sektor i druge relevantne subjekte.

Aktivno uključivanje cjelokupnog sistema Glavnog grada Podgorica je od suštinskog značaja, s obzirom na to da je grad nadležan i odgovoran za izgradnju, adaptaciju i održavanje lokalne sportske infrastructure, kao i za finansijsku podršku lokalnim sportskim organizacijama. Sekretarijat za sport će biti tijelo koje vodi proces sprovođenja, monitoringa i izveštavanja o rezultatima i postignućima strategije a biće zaduženi za:

- ✓ Izradu godišnjeg budžeta za sprovođenje strategije u skladu sa budžetski opredijeljenim sredstvima za sport;
- ✓ Analiza napretka u sprovođenju strategije, na osnovu informacija prikupljenih iz relevantnih izvora;
- ✓ Razmatranje i odobravanje dopunskih mjera za obezbjeđivanje efikasnog sprovođenja strategije;
- ✓ Razvoj plana monitoringa i izveštavanja;
- ✓ Priprema izveštaja na svakih šest meseci i
- ✓ Priprema godišnjih izveštaja za relevantne institucije.

U Sekretarijatu za sport biće imenovan odgovorni tim službenika za koordinaciju sprovođenja aktivnosti strategije, a podatke za monitoring će se prikupljati iz periodičnih izveštaja institucija i sportskih organizacija koji učestvuju u realizaciji Strategije. Izveštaji o napretku implementacije i uspješnosti Strategije, tj. godišnja evaluacija, će se raditi jednom u godinu dana i daće jasnu sliku o stepenu uspješnosti realizacije planiranih aktivnost. Da bi se obezbijedila godišnja evaluacija, sve resorne institucije, preduzeća, organizacije biće u obavezi da izvještavaju, shodno akcionom planu. Nadležna institucija za implementaciju Strategije će koordinirati procesom prikupljanja podataka, uz korišćenje unificiranih formi za izvještavanje od strane drugih subjekata u ovom procesu.

Na kraju implementacionog perioda, biće urađena finalna evaluacija kompletne Strategije, koja će pružiti informacije o finalnoj uspješnosti implementacije aktivnosti, ali će i dati predloge, sugestije i nedostatke, ali i primjere dobre prakse, koji će se koristiti prilikom kreiranja buduće Strategije razvoja sporta.

Ova aktivnost će pomoći u identifikaciji izazova i prilagođavanju mjera prema potrebama tokom sprovođenja strategije. Izveštaji treba da uključuju i rizike povezane sa sprovođenjem aktivnosti, obrazloženja u slučaju kašnjenja u sprovođenju, kao i naredne korake.

## ZAKLJUČAK

Strategija razvoja sporta Glavnog grada Podgorice za period 2025–2028. godine predstavlja sveobuhvatan planski dokument koji definiše pravce razvoja sporta na lokalnom nivou, u skladu sa nacionalnim strateškim opredjeljenjima i najboljim praksama iz regiona i Evrope.

Osnovni cilj Strategije je stvaranje inkluzivnog, održivog i efikasnog sportskog sistema koji će omogućiti svim građanima Podgorice – bez obzira na pol, uzrast, sposobnosti ili socio-ekonomski status – jednake mogućnosti za bavljenje sportom i fizičkom aktivnošću.

Kroz detaljnu analizu stanja u oblastima predškolskog, školskog, vrhunskog, rekreativnog isporta osoba sa invaliditetom, Strategija identifikuje ključne izazove, među kojima se izdvajaju:

- nedovoljna razvijenost sportske infrastrukture i neravnomjerna teritorijalna pokrivenost,
- ograničeni kadrovski kapaciteti u pojedinim oblastima sporta,
- niska uključenost žena i djevojčica, naročito u određenim sportskim disciplinama,
- potreba za jačanjem sporta osoba sa invaliditetom i inkluzivnih programa,
- nedostatak sistematskog pristupa zaštiti integriteta sporta,
- nedovoljna saradnja između obrazovnog sistema, sportskih organizacija i lokalne uprave.

Definisani strateški ciljevi i mjere usmjereni su na:

1. Unapređenje sportske infrastrukture i opreme, sa naglaskom na pristupačnost i multifunkcionalnost objekata.
2. Jačanje kadrovskih i organizacionih kapaciteta sportskih organizacija, uključujući edukaciju trenera, instruktora, sudija i menadžmenta.
3. Povećanje učešća građana u sportu, kroz programe za sve uzraste, polove i kategorije stanovništva, posebno ranjive grupe.
4. Podršku vrhunskom sportu i talentovanim sportistima, uz osiguranje uslova za međunarodnu afirmaciju.
5. Razvoj sporta osoba sa invaliditetom i inkluzivnih programa, kroz finansijsku, infrastrukturnu i organizacionu podršku.
6. Zaštitu integriteta sporta, prevenciju dopinga, nasilja, diskriminacije i drugih negativnih pojava.

Monitoring i evaluacija mjera definisanih Strategijom obezbijediće transparentno praćenje realizacije, pravovremenu identifikaciju prepreka i prilagođavanje aktivnosti u skladu sa postignutim rezultatima.

Implementacija zahtijeva koordinisano djelovanje svih aktera – Sekretarijata za sport, sportskih saveza i klubova, obrazovnih ustanova, NVO sektora, privrede i medija – uz aktivno uključivanje građana. Podgorica ima potencijal da, uz sprovođenje ove Strategije, postane regionalni lider u razvoju modernog, inkluzivnog i društveno odgovornog sportskog sistema, čime će sport postati snažan pokretač zdravlja, socijalne kohezije, kvaliteta života i međunarodne prepoznatljivosti Glavnog grada.

Strategija razvoja sporta u Glavnom gradu Podgorica za period 2025 – 2028. godine ima za cilj da unaprijedi kvalitet života građana kroz promociju sporta i zdravih načina života. Njena implementacija će doprinijeti:

1. Povećanju dostupnosti sportskih sadržaja: razvijanjem sportske infrastrukture i programa prilagođenih svim grupama stanovništva.
2. Podršci mladim sportistima: stvaranjem novih prilika za edukaciju i profesionalni razvoj.
3. Unapređenju stručno-pedagoškog rada.
4. Jačanju sportske zajednice: kroz koordinaciju svih relevantnih aktera i podsticanje iz cijelog regiona.
5. Razvoju sportskog turizma: organizacijom takmičenja koja će privući posjetioce iz cijelog regiona.

Za uspješnu realizaciju strategije potrebna je zajednička posvećenost svih učesnika - lokalne samouprave, sportskih saveza, građana i privatnog sektora. Time će Podgorica postati primjer grada koji aktivno ulaže u sport i zdravlje svojih građana, uz istovremeni razvoj lokalne ekonomije i međunarodnog ugleda.

Ovaj dokument nije samo plan, već poziv na akciju – sport je snaga koja može ujediniti zajednicu, unaprijediti zdravlje i postaviti temelje za bolju budućnost.

Strategija je usklađena sa Evropskom sportskom poveljom, principima politike sporta za sve, principima sporta osoba s invaliditetom, Kodeksom sportske etike, Konvencijom sprečavanja nasilja u sportu, Konvencijom o sprečavanju dopinga u sportu, Nacionalnom strategijom sporta Crne Gore i Zakonom o sportu Crne Gore.

## Literatura i pravni akti

### PRAVNI AKTI

<b>Nazivakta/dokumenta</b>	<b>Izvor/Referenca</b>
Evropskasportskapovelja	Council of Europe, 2021 – revidirana verzija
Kodeks sportske etike Savjeta Evrope	Savjet Evrope
Konvencija Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja gledalaca i nedoličnog ponašanja na sportskim priredbama	Savjet Evrope
Konvencija Savjeta Evrope o antidopingu	Strazbur, 1989; Dodatni protokoli
UNESCO Međunarodna povelja o fizičkom vaspitanju, fizičkoj aktivnosti i sportu	UNESCO
Povelja Međunarodnog olimpijskog komiteta (Olympic Charter)	IOC
Standardi Međunarodnog paraolimpijskog komiteta o pristupačnosti i inkluziji	IPC
Zakon o sportu Crne Gore	Službeni list CG, br. 44/18, 123/21
Nacionalna strategija razvoja sporta Crne Gore	Ministarstvo sporta i mladih
Pravilnik o kategorizaciji sportova	COK
Strategija razvoja Crnogorskog olimpijskog komiteta do 2026. godine	COK
Pravilnici Antidoping komisije Crne Gore	Antidoping komisija CG
Nacionalni plan pristupačnosti za osobe s invaliditetom	Vlada Crne Gore
Strategija za unapređenje položaja osoba s invaliditetom	Vlada Crne Gore
Statut Glavnog grada Podgorica	Službeni list CG – opštinski propisi
Odluka o finansiranju sporta u Glavnom gradu	Glavni grad Podgorica, Sekretarijat za sport
Pravilnik o bližim kriterijumima za raspodjelu sredstava sportskim subjektima	Sekretarijat za sport
Strategija održivog razvoja Glavnog grada Podgorice	Glavni grad Podgorica
Lokalni akcioni plan za mlade Glavnog grada	Glavni grad Podgorica

### LITERATURA I IZVORI PODATAKA

<b>Nazivpublikacije/izvora</b>	<b>Izvor/Referenca</b>
Statistički godišnjaci MONSTAT-a	MONSTAT
Izveštaji Crnogorskog olimpijskog komiteta	COK

Izveštaji Paraolimpijskog komiteta Crne Gore	POKCG
Publikacije Ministarstva sporta i mladih Crne Gore	MSM
Analize Evropske komisije o sportu i inkluziji	Evropska komisija
Strategije razvoja sporta u regionu	Srbija, Hrvatska, Slovenija, S. Makedonija
Priručnici o pristupačnosti sportskih objekata	IPC Accessibility Guide
Publikacije o sportskom turizmu i ekonomskom uticaju sporta	UNWTO
Edukativni materijali o zaštiti integriteta sporta	WADA
Smjernice WHO o fizičkoj aktivnosti i zdravlju	Svjetska zdravstvena organizacija